

Горб

6-7/2010

6⁰⁰ лв.

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

www.gorabg-magazine.info

Оригинални режещи вериги STIHL: максимална производителност и качество

Качество на развойната дейност на STIHL: STIHL е единственият производител на моторни триони в света, който разработва сам своите вериги и шини. По този начин винаги се гарантира оптимално съгласуване между тези три компонента.

Качество на производството на STIHL: режещите вериги на STIHL се произвеждат с швейцарска прецизност в завода на STIHL в гр. Вил. Те се изработват на специални машини, които от своя страна също са разработени и произведени от STIHL.

Отлична производителност при рязане: режещите вериги на STIHL гарантират изключителна производителност при рязане не само на моторните триони STIHL, но и на моторните резачки на други производители.

Тора и слово

Предимствата на двойните броеве са, че между една корица е събрано удоволствието да прочетеш повече материали. Недостатъкът е, че е малко по-обемист. Налага се да се правят такива броеве или когато има много неща за публикуване, или когато трябва да се направят известни икономии. С този бр. 6-7 съчетаваме и двете неща. Преди двадесетина години също имаше двойни броеве, но тогава въпросът бе за оцеляване - освен средства, нямаше и хартия, експедиция и разпространение. Но имаше читатели и най-важното - издателят, въпреки реформите и преобразуванията, направи всичко необходимо да го има горския печат. Затова днес можем да бъдем горди, че лесовъдите в сравнение с други професионални гилдии имат една подредена, записана и съхранена в списания и книги история.

Ако се върнем още по-назад, ще установим, че пламъкът на горското слово дори и по времето на войни не е гаснал и е поддържал надеждата за по-добри времена. И те непременно са идвали.

Другояче не би могло и да бъде, защото две са непреходните неща - гората и словото.

2	Обсъждане на новия проектозакон за горите
15	Горското стопанство - мост към бъдещето
18	Випуск 2009 получи дипломите си
19	Успех за българските студенти в горския многобой
19	Стопанисване на планинските гори в Европа
20	Национален ден на природните паркове
22	105 г. организирана борба с ерозията
24	Д-р инж. Янчо Найденов - Добрият лесозащитник е добър лесовъд
26	Първи международен фотосалон „Дивото“
28	Трансродопска екопътека
31	Справочник на ИАГ
34	Състояние на дивечовите запаси в България
36	Най-добрите трофеи през 2009 г.
37	Новите промени в базисните цени на горските имоти
40	Инж. Дочо Цоневски на 85 години
41	Проф. Георги Цанков на 80 години

На корицата
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@iag.bg
bbgospod@yahoo.com

Редактори:
СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

ЮЛИЯ СЪБЧЕВА
yulia_sabcheva@abv.bg
(вотещ на броя)

Технически редактор:
инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiyova@abv.bg

Предпечат:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ЙОРДАН ДАМЯНОВ
jordan.damianov@abv.bg

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 988-86-42;
тел./факс: 988-04-15.

<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

BIC TTBBBG22
IBAN BG39 TTBB 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.
Печатни коли 6. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнисан за печат на
21.06.2010 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отделен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

CONTENTS

2	Discussion on the new draft Forest law
15	Forestry - a bridge to the future
18	Graduates of 2009 got high school diploma
19	The Bulgarian students' success in the forest competition
19	Mountain forests management in Europe
20	105 years organized erosion prevention
24	Dr. Yancho Naidenov - The good forest-protector is the good forester
26	First international photo salon „The Wild“
28	Transrodopian ecopath
31	The Executive Forest Agency - list of officials
34	State of hunting game stocks in Bulgaria
36	The best trophies in 2009
37	The new changes in the basic prices of the forest property
40	Docho Conevski turned 85
41	Prof. Georgi Cankov turned 80

Подробна информация за дейността на Изпълнителната агенция по горите може да намерите на Интернет адрес www.iag.bg

ПРОЕКТОЗАКОНЪТ

След като на 17 май в интернет пространството бяха публикувани проектите за нов Закон за горите, започнаха и обсъжданията им по региони. Идеята - възможно най-широк кръг заинтересовани да участват в разискванията, е изключително позитивна. Предложени бяха два варианта по отношение на икономическите субекти, които да извършват стопанската дейност - едно предприятие за цяла България или шест.

Зам.-министърът на земеделието и храните доц. Георги Костов още на 21 май иницира обсъждането на проектозакона с колективна на Регионалните дирекции по горите в Бургас и в Сливен. След това такива срещи се състояха в РДГ - Благоевград (27 май), в РДГ - Пазарджик (3 юни), РДГ - Пловдив, и РДГ - Смолян (9 юни).

С предстоящите реформи, които са регламентирани в новия Закон за горите, за първи път е разписано практическото разделение на контролните от стопанските функции в горите. По този начин ще се постигне децентрализация на системата, ще се въведат регионалните практики и ще се създаде една конкурентна среда за развитие на сектора. Контролните функции ще се изпълняват от регионалните дирекции по горите, финансирани от бюджета, и няма да зависят от стопанските резултати на предприятията, в които ще бъдат обединени държавните горски и ловни стопанства.

С предложени законопроект ще се изравнят правата и задълженията на различните оператори в горите, както и на различните собственици, като целта е да се персонализира отговорността, но и едновременно с това да се дадат и повече правомощия за работа в гората. На регистрацията в публичните регистри на Изпълнителната агенция по горите ще подлежат всички лесовъди, които извършват дейности в гората, от държавните предприятия, общините и частните собственици. Лицата, извършващи дейности в горските територии, също ще трябва да се запишат в регистрите на ИАГ. Редът и условията за регистрация за физическите лица и търговците също са регламентирани в проектозакона. За първи път в него са разписани и текстовете, които са свързани с професионалното обучение, квалификацията и преквалификацията, браншовите организации в горския сектор, горските сдружения и обществените екосистемни ползи от горските територии, достъпът до горите, както и горската сертификация.

Законопроектът е структуриран в 18 глави и с него ще бъдат разделени контролните функции от стопанските дейности в горите. Изпълнителната агенция по горите и нейните структури ще осъществяват само контролни функции върху всички собственици на горски територии, като е премахната възможността нейните звена и служители да участват пряко и косвено в управлението на държавните предприятия.

В проектозакона за управление на горските

територии, държавна собственост, се предвижда създаване на държавно предприятие или предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Предприятията ще имат двустепенна структура - централно управление и териториални поделения (съществуващите към момента държавни горски и ловни стопанства). С цел запазване на държавното имущество и собственост са въведени редица защитни разпоредби - забрана за предприятия да извършват разпоредителни сделки с горски територии, да осъществяват ипотeki и заложи върху тях, да създават търговски дружества, както и да участват в тях, забрана за откриване на производство по несъстоятелност и за приватизация. За обезпечаване на финансова стабилност и осигуряване на целеви инвестиции в горските територии законът предвижда в предприятията да се формират фондовете „Инвестиции в горите“, „Резервен“ и „Управление на държавния дивидент“. Фондовете ще се разходват за ясно определени и разписани дейности, след решение на министъра на земеделието и храните, а за фонд „Управление на държавния дивидент“ - и на министъра на финансите.

Продажбата на горски територии частна държавна собственост ще бъде ограничена. Тя се допуска само за прекратяване на съсобственост върху горски територии между държавата и трети лица, както и в случаите, когато горската територия има влязъл в сила общ устройствен план и е предвидена промяна на предназначението на територията.

Намалява се възможността за извършване на разпоредителни сделки, водещи до намаляване на площта на горските територии за сметка на предоставянето им под наем, аренда, учредяване право на строеж без промяна на предназначението, сервитути и право на ползване. Въвежда се и забрана за промяна на предназначението и извършване на строителството в имоти, придобити чрез замяна от държавата. Според проектозакона строителството в горските територии ще се допуска само за обекти, свързани непосредствено с управлението и стопанисването на горите и дивеча, и за които не е необходима промяна на предназначението на горските територии. В него е създаден и ред за прехвърляне на собствеността върху автомобилни горски пътища между държавата и общините с цел общините да кандидатстват за финансиране по различни програми.

За първи път в проектозакона са регламентирани горската сертификация, достъпът до горите, браншовите организации в горския сектор, професионалното обучение, квалификация и преквалификация, горските сдружения и обществените екосистемни ползи от горските територии. Управлението на държавните и общинските гори, както и на горите - собственост на физически и юридически лица, е разписано в отделни глави.

Разработеният проект не предвижда приемане на правилник за прилагането на закона. Специалните изисквания за извършване на дейностите в горските територии е предвидено да се регламентират в наредби, каквато е и европейската практика.

АНКЕТА

Редакцията на сп. „Гора“ и Съюзът на лесовъдите в България се обърнаха към лесовъдската колегия и към всички, имащи отношение към стопанисването на горите, независимо от собствеността, и към ползването на дървесина.

Активна обратна връзка обаче не бе осъществена. По-

вечето отклониха участието си за дискусия по темата. Страхуваха се, че ако изразят открито своето мнение, ще бъдат санкционирани. Независимо от уверенията ни, че настоящите законотворци и власти, за разлика от предишни, предоставят с най-добри намерения възможност за обсъждане.

Вероятно все още е пресен споменът от политиката при изготвянето и приемането на Закона за горите през 1997 г., когато всяко несъгласие с управляващите се наказваше с уволнение. Статистиката отчете тогава, че за периода от февруари до ноември 1997 г. от системата на горите бяха освободени 136 ръководни кадри, и това официално бе представено в централни телевизионни емисии като позитивно постижение. Всъщност от тогава ръководните кадри в горите загубиха увереност, че ще бъдат оценявани по професионални качества, а и последващите години потвърждаваха това с продължилите кадрови промени. И тази увереност все още не е възстановена.

Съобразявайки се с тази предпазливост, редакцията на сп. „Гора“ организира анкета с 9 въпроса. Гарантирахме анонимност - отбелязахме само възрастта и образованието. От 105 специалисти от практиката, научни работници, предприемачи, горовладелци, природозащитници и други, 32-ма отказаха!

Аргументите?

Още преди спечелването на изборите от политическа партия ГЕРБ негативизмът към управлението на горите е голям. Основанията са ширещи се корупция (както навсякъде в държавата) и престъпни замънки. Тези основания се приемат. Не се приема обаче фактът, че и досега позитивните страни на дейността в горите и приносът на лесовъдската колегия почти не се споменават, сякаш не е имало добри и градивни неща. Сякаш няма опит, от който да се поучим.

Опасенията на анкетирания са, че с така предложен проектозакон системата на горите преустановява своето съществуване, въпреки че десетилетия е доказвала жизнеността си. След влизането на Закона в сила ще се говори вече за горски сектор с отделни и независими един от друг стопански субекти и за контролни звена, но вече не и за система на горите, която всъщност гарантира жизнеността на своите структури и стабилността на държавните правомощия. Освен това и бъдещето на контролните звена не е докрай изяснено. А в самия закон, споделят анкетирани, ролята и мястото на лесовъда в управлението на горите не са изведени на необходимата авторитетна позиция.

„Горите да не изпадат в криза по време на криза, защото трудно ще излезем от нея и след световната криза“ - отбелязва шеговито брял и кипял в горската практика колега.

Но да се върнем към анкетата на сп. „Гора“.

1. Необходимо ли е на този етап да се реформира системата? *От 73 участвали в анкетата 49 са дали отговор „да“, 23 - „не“ и 1 - „нямат мнение“.*

2. Могат ли горските и ловните стопанства да работят и да преодоляват кризата при сегашния си статут и закон? *22 - „да“, 22 - „не“, 29 - „при известни условия“.*

3. Необходим ли е нов Закон за горите? *58 - „да“, 13 - „не“, 2 - „нямат мнение“.*

4. Кога да влезе в сила новият Закон за горите? *48 - „от 2011 г.“, 11 - „през следващия мандат“, 10 - „след пълното преодоляване на кризата“ и 4 - „закъснял е“.*

5. Приемате ли разделянето на контролните от стопанските функции в горите? *51 - „да“, 20 - „не“, 5 - „нямат мнение“.*

6. Може ли да се намери механизъм за контрол в горите без разделянето на контролните от стопанските

функции? *38 - „да“, 30 - „не“, 5 - „нямат мнение“.*

7. Приемате ли децентрализирането на системата? *26 - „да“, 39 - „не“, 1 - „нямат мнение“ и 7 - „при известни условия“.*

8. Колко да бъдат стопанските предприятия? *26 - „1“, 16 - „6“, 30 - „друга цифра“ (напр. 0, 9, 16).*

9. Оптимист ли сте за бъдещето на горския сектор? *45 - „да“, 25 - „не“, 3 - „нямат мнение“.*

Отговорите будят размисъл.

Преобладаващата част са за нов закон, за реформи, но забележете - без да се децентрализира системата! За това са и по-голяма част от анкетирания предприемачи или собственици на гори (кооперации). Между другото именно предприемачите изразиха опасения, че след създаването на предприятията държавният сектор ще го „удари“ на война за оцеляване и по-високи печалби, а лесовъдството, охраната и контролът в горите ще бъдат занижени (почти сигурно е, че горските инспектори щели да бъдат подкупвани!).

Мнението е да има промени, но гарантиращи развитието на идеята горското стопанство да отговаря за поверената му територия, а предприемачите - чрез възлагане - за дърводобива. Както е например в Полша. Държавата да не се отказва от авторитета, мощта и възможностите за координация, която само тя може да има в такъв мащаб.

ОБСЪЖДАНЕ С УЧЕНИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ

На 31 май в зала 4 на Лесотехническия университет се проведе обсъждане на вариантите на проекта за Закон за горите с учени и преподаватели от Института за гората и ЛТУ. Дискусията бе ръководена от доц. Милко Милев - декан на Факултет „Горско стопанство“.

Кратко експозе по темата направи инж. Тони Кръстев - директор на Дирекция „Горска политика и стопански дейности“ в Изпълнителната агенция по горите. Той сподели: „Знаете, че концептуалните основи на проектозакона не бяха изработени от нас, това бе визия на Министерството на земеделието и храните. Там бяха отразени основно нещата, които са в програмата на правителството. Работната група не си е позволила да променя концептуалните виждания, които бяха представени като фундамент на закона. Основно сме се съобразявали със самата концепция, с програмата на правителството, с доклада на Световната и Европейската банка. Работната група понякога се състоеше от 25-30 души, което затрудняваше донякъде работата. От самото начало участваха представители на неправителствени и браншови организации, синдикати. Групата бе доста разнородна и понякога се случваше 2-3 дена да работим по един текст. Но за сметка на това имаме малко по-дълъг срок, за да „отлежат“ дискусиите, да се върнем обратно на тях и тогава да прецизираме текстовете.“

По-различно от досегашния закон например е разделянето на държавните от стопанските функции. В този закон разделянето освен организационно и финансово е и административно. Връзката между държавното участие - ИАГ, и стопанските субекти е прекъсната. Друго ново като методология е, че в Закона не е предвиден правилник. Ще има професионални наредби към него. Старали сме се това, което засяга собствеността и разпореждането с нея, да бъде изписано подробно в закона, без да препращаме в наредби. От друга страна, където е необходимо с наредбите ще може

по-лесно да се променят и да се развиват тезите. Работната група предоставяше на Министерството и на Агенцията през отделните етапи текстовете за становища, като се опитвахме веднага да ги коригираме спрямо направените уточнения. Така текущо текстовете биваха актуализирани. Същевременно се направи среща на експертно ниво с представители на всички заинтересовани министерства. Те бяха помолени да дадат своите експертни становища за съответната област. Тези предложения са отразени. Много препоръки постъпиха и от недържавните собственици на гори като кооперациите, от предприемачите, професионалните организации и синдикатите. Като цяло не мога да кажа, че това е закон на ИАГ, гори и на Министерството, въпреки че то ще е вносител. За някои раздели на закона заслугата бе на колеги извън системата на горите - представители на неправителствени организации. В процеса на работа се съставяха текстове с по два варианта, които после се прецизираха. Накрая остана разлика само за броя на държавните предприятия - 1 или 6.

От проектозакон може би обществен интерес предизвиква текстът за замяна на термина „горски фонд“ с „горска територия“. Предвидено е много лесно една площ, която има характер на гора, да стане горска територия, без да се заплащат съответните такси. И много трудно ще бъде, когато вече стане горска територия, да бъде изключена. С цел увеличаване на горите е предвидено подпомагане на тези, които искат да създават гора. Законът за горите ще важи за всички гори, независимо от това как са възникнали и на каква територия. По този начин решаваме големия проблем с гори върху земеделски земи в България.

Другата промяна е свързана с разделянето на функциите. От приходите от горите досега 30-40 млн. лв. отиваха за издръжка на регионалните дирекции по горите. Сега целта е тези средства да остават в горските стопанства. Предвидено е, ако издръжката на този етап не може да се покрие от държавния бюджет, тя да продължи да се взема от горските приходи, но с тенденция да премине към бюджета.

В чисто лесовъдската част няма съществени промени, там нещата са оставени, както казах, за наредби и правилници. По отношение на опазването новото е, че всеки сам опазва имуществото си. Другото по-различно е достъпът до горите. Това е нов раздел, обратен по смисъл на досегашната постановка за свободен достъп. Става въпрос за моторни превозни средства - те ще бъдат допускани само ако имат работа в гората. Ограничението не важи за пешеходците. Административно-наказателните разпоредби също са развити по друг начин. Има повече принудителни мерки - например за затварянето на цеховете, дава се възможност на държавната горска администрация, ако има съмнения и видими действия за незаконосъобразна дейност, да налага принудителни мерки без наличието на акт за извършено административно нарушение.

Новост е всички лица, които извършват ле-

совъдска дейност в горите, да бъдат регистрирани. Досега лесовъдът на частна практика можеше да получи наказание за извършена неправомерна дейност, докато лесовъдът от държавното предприятие за същото нарушение не получаваше адекватна санкция. Сега е предвидено за едно и също неправомерно деяние всеки лесовъд да понесе наказание. Ново е он лайн издаването на позволителните за сеч от всеки, който има достъп, регистрация и код в системата на горите. Позволително със задна дата не може да се регистрира.

Направен е и опит да се развият въпросите за таксите от екоползи.

В последвалите разисквания част от присъстващите изразиха свои мнения и становища.

Доц. Кирил Любенов - Лесотехнически университет: „Този закон като философия и като рамка ми харесва повече от действащия, както и като обхват и съдържание. Е, ако зависеше от мен, трябваше да има два закона - Закон за горите и Закон за горското стопанство. По-пълно и по-точно е определението за гора. Само за периода 1997-2007 г. горският фонд бе нараснал с 200 000 ха. Затова трябваше да се регламентира това понятие. Към категорията „гори“ обаче добре е казано - защитени, стопански, специални, но все пак сме горски отрасъл и когато дойдат изискванията по „Натура 2000“, какво правим с тези допълнителни утежнения от стопанска гледна точка? Следващият въпрос е за горската сертификация. Светът я е приел и ние не трябва да изоставаме. Смущава ме текстът, че веднъж може да се сертифицира доброволно, а след това за предприятията - задължително, иначе не могат да участват в процедурите и да ползват правата, които им дава същият закон.

За последните 18 години пожарищата, които не са възобновени, са около 2 млн. дка. Това прави средногодишно 110 000 дка опожарени площи. И текстът „да се чакат 7 години, като в следващите 2 да се възобновят“ според мен не е полезен за гората и трябва да се прецизира. При начините за ползване на дървесината, сведени до възлагане на дейността и продажба на дървесината, ме учудва, че не е добавен и стопански начин за ползване на дървесината. Стопанският субект - предприятието, би трябвало да прецени как да ползва дървесината.

Начините на ползване и залесяване трябва да се огледат. Много добро е решението за дългосрочни договори с предприемачите, но трябва да има изискване към техническите възможности на фирмите.

Да се прецизира и понятието за лесовъдско образование, много е разточително“.

На поставените въпроси отговори инж. Тони Кръстев: „Не сме имали предвид да се забранява добив по стопански начин. Текстът в закона за възлагане на дейност и продажба от склад ще бъде последван от наредба, която ще регламентира и конкретизира професионално дейността. Законът дава широка рамка и за забрана или разрешаване от страна на правителството горските стопанства да купуват техника и да развиват стопанска дейност или да наемат предприемачи. Това ще се решава от политиката на съответното правителство. Целта бе да има такъв закон, който да бъде съобразен със съответните политически програми на бъдещите правителства.“

Чл.-кор. Боян Роснев - Институт за гората: „Въпросът ми е за горските полезащитни пояси - защо в определението на понятието „горска територия“ се слага ограничение от 10 м ширина? Ако поясът е 9 м и кулометри дълъг, не е ли горска територия? Трябва да отпадне изискването за широчина.

В този закон има три вида инвентаризация. Първата

е национална горска, каквато България засега няма. Но знае ли се какво трябва да се направи, за да може тя да отговори на европейските изисквания? Трябва да се създаде специално предприятие, дейността на което ще струва много скъпо.

Втората инвентаризация е на горските територии - картиране, кадастър и т.н., и третият вид е лесоустройствената, която сега действа в България. За нея тихомълком се споменава, но не се нарича лесоустройствена инвентаризация. Би било редно тези три момента ясно да се разграничат. Засега, а и в близкото десетилетие, у нас ще се разчита на лесоустройствената инвентаризация. Надали в близко време ще се намерят средства за национална горска инвентаризация, затова нека да намерим в закона механизми, с които да се подобрят лесоустройствената.

По един друг въпрос - при изграждането на Националния съвет, който ще управлява горите, трябва да се включат представители на ИГ и АТУ.

Не виждам мястото и ролята на лесовъда при управлението на горите. Горите трябва да се ръководят от специалисти лесовъди и това трябва да намери място в този закон.

Един въпрос за горскостопанските предприятия. Единното горско стопанство просъществува много години и това бе най-добрият период за горите. Тази формула - да се отдели марката от бравата, бе измислена от хора, които нямат понятие от лесовъдство. Не съм защитник на единното горско стопанство чак толкова, но създаването на две системи - едната за висша организация и контрол, другата за ползването на горите, аз като лесовъд не го приемам съвсем, но се съгласявам, защото е вече прието, така е и в много страни от Европа. Но остава въпросът ще има в горски предприятия като отделни юридически лица, без подчинение на ИАГ, а на министъра, който ще ги ръководи вероятно с дирекция от юристи, агрономи или лесовъди. Направена ли е поне малка сметка дали икономически тези предприятия могат да издържат? Имам предвид голямото различие и вида на горите в отделните територии. Може да се окаже, че северо-западният район ще трябва да се субсидира 70 %, а южният, където са по-добрите гори - 30 %. Как ще се осъществи това субсидиране? Или е сигурно, че ще бъдат на печалба? В тези предприятия се акцентира изключително на икономическия, а не става дума за екологичния фактор. В стратегията на горското стопанство сега пише, че гората трябва да бъде преди всичко среда и след това ресурс. С този проект водещият фактор е ресурсът, което ще доведе до трудно контролиране на състоянието на горите. Този въпрос трябва сериозно да се обмисли - по какъв начин да се засили дейността за запазването на горите и техните функции и среда.“

Инж. Тони Кръстев: „Държавните горски предприятия не са търговски дружества. Те са държавни предприятия и разликата е, че гората не е включена в капиталата на държавното предприятие. В момента нашите горски стопанства са един вид ползвател на територията. Държавата им е дала право да я стопанисват. Предприятието ползва дървесината, набира средства за дейността си, но не се обвързва със стойността на гората. Между предприятието и гората стои законът, а не икономическият интерес на капитала. Бравата и марката в този закон са в едно. Лесоустройственият проект е определящ за ползването. Имаш проекта, имаш закона - оттук нататък ти си решаващ как ще ползваш. Има икономически разработки, които не са правени от работната група, колко предприятия максимално могат да бъдат печеливши, мисля, че бяха 9.

В новия закон парите остават в предприятията и с тях не се разпореждат съответните политически кабинети. Какво по-добро от това? Така предприятията ще са по-благожелателствани от сегашните, ще имат възможности за повече инвестиции. Опасенията са от субективен характер - ако управленският екип на съответното предприятие не взема най-правилните решения. Контролът ще се осъществява от МЗХ и се предвижда голяма част от експертния състав на ИАГ да отиде към него. Основата на горското стопанство - лесовъдството, всъщност отива към министъра.“

Проф. Димитър Зъков - Лесотехнически университет: „Вече шеста година ние в АТУ говорим за защита срещу ерозия и пороци. Терминът „пороци“ не бива да отсъства в текстовете на закона, защото обществеността ни е особено чувствителна към този проблем. Във функциите на горските територии трябва да бъде записано „защита срещу ерозия и пороци“. В България повече от 20 години няма специализирана структура, която да се занимава с проблемите на ерозията. Както имаме лесозащитни и семеконтролни станции, трябва да има, ако не отделни звена, групи специалисти към съществуващи в момента звена. Ние сега дори нямаме регистър на пороците в България и не знаем къде и какво трябва да се прави. Нашите укрепителни системи вече са много амортизирани и недостатъчно ефективни. И ще се случи пробив с тежки последици. Смятам, че в закона трябва да се заложи създаването на структури или специалисти, например към лесозащитните станции, отговарящи за защита срещу ерозия и пороци“.

Доц. Иван Йовков - Лесотехнически университет: „Направих опит да вникна във философията на авторите на закона. Ще направя една уговорка - знам колко неблагодарна е работата да се изправиш пред аудитория и да кажеш какво си направил като опит за по-добро нещо. И да слушаш оценките.

Законът за горите е основната институция, определяща правилата, по които трябва да се управляват делата ни в горския сектор. Какво казват учените обаче - това е система от ценности, защитени с правила, които определят правата, задълженията и отговорностите, включително и на институционализирани служби и длъжности. Дава се рамка, в която икономическите субекти да могат да функционират, да могат да извършат дейността.

Първото, което искам да кажа на законотворците: прецизирайте го от тази гледна точка - дали сте направили Закон за горите, или сте създали закон за защита на горската бюрокрация и за начина, по който тя да се трансформира от един вид в друг? Дали чрез механизмите, които сте сложили, и чрез правилата на играта действително решавате тази задача? Защо поставям този въпрос? Стратегиите, плановете, програмите не са част от институциите, а тъкмо обратното. И стратегиите на отделните индивиди трябва да се подчинят на задачите пред институциите. Затова нашия закон не може да го подчините на нито една стратегия. Нито на регионална, нито на областна или на някой си орган за някакъв си етап за развитие на горите. Сега е нужна нова стратегия, която да бъде подчинена на развитието на гората. Необходимо ли е да вкарвате нови елементи в закона от тази гледна точка? Според мен - не.

Второто нещо - науката казва, че към институционална промяна се пристъпва, когато действащите институции и действащият закон работят с намаляла възвръщаемост. Тоест индивидуалните модели, по които функционират икономическите играчи в тази система, не могат да решат социалните и иконо-

мическите си функции.

Кои са тези двама основни играчи на нашия пазар? Това бяха горовладелецът и гороползвателят. Кои са проблемите на горовладелеца в сегашния закон? Няма проблеми. Особено пък за държавата като горовладелец. 120 млн. лв. се натрупват от правото ѝ на горовладелец. Икономически предприемач, който чрез механизма за отдаване на правото на ползване получава 120 милиона. В най-добрите досега условия за развитие на горите това не се е случвало - да се взимат толкова пари. Вярно, днес и ресурсът като запас е по-голям.

От друга страна - само го преди година българските предприемачи щяха да се изтрепят за българската гора. В рамките на същия този закон. Тогава къде е проблемът? Къде е противоречието, което трябва да бъде решено? За да кажем, че имаме нужда от такава институционална промяна. Искам да видя това в концепцията ви, колеги, че действително има такъв проблем, за да защитите правото си на институционална промяна. Да премахнете един действащ закон и на неговото място да поставите друг закон. Ваше право е да решите дали ще го направите, или не. Но политическо решение не е аргумент.

Трети проблем - да се разделят компетенциите. Държавният орган и неговите структури имат компетентност, те имат власт. Предлагате сега с този закон тази властническа функция да се предостави на регионалните инспекторати. Кой ще се занимава с тази функция - власт? А що се отнася до гражданската правоспособност, дейността трябва да бъде отдадена на едно публично предприятие, създадено и то по Търговския закон, по чл. 62, ал. 3. Възниква основателният въпрос - може ли чрез такава деление властническите функции да бъдат делегирани на районните инспекции и те така да упражняват институцията горска власт, че да обхванат цялата територия на страната? Няма ли да утежним излишно и отново да натоварим административния капацитет на администрацията. Да искаме от нея много повече от необходимото и да ѝ кажем след някоя и друга година, че не си е свършила работата.

От другата страна е онзи орган, който искаме да създадем като едно или шест предприятия, на което да делегираме права, и то вече горско право, да осъществява търговска дейност, с поделения горските стопанства. По същество с този акт се извършва следното - основният гороползвател, който се появява в нашата страна, е това търговско предприятие с неговите регионални структури. То идва да замени онези частни над 1800 структури, които до 2008 г. властваха в горското стопанство, когато нашите горски предприятия бяха посредници между тях и държавата. Въобще как ще бъдат изградени отношенията между държавата горовладелец и гороползвателите? Не ги виждаме във вашия модел. Прецизирайте го, защото искате да премахнете рентния механизъм и да създадете търговско дружество, в което рентата няма да присъства. Рентата, която сега калкулирате в себестойността на продукцията като право на ползване, ще се появи като пе-

чалба в края на новото ви предприятие. И при това, когато се появи, няма да има нито едно ваше поделение, което да бъде губещо. Помислете дали да останат в механизма ви инвестиционен фонд, резервен фонд, фонд за дивидент. Това са форми на икономическа реализация на собствеността върху ресурси. Липсва формата на икономическата реализация върху гората. И тази форма е рентата. Горовладелецът трябва да я вземе и да я реализира обратно в гората. В това предприятие като печалба, като добавена стойност, тя ще бъде натоварена най-малкото с четири елемента. Първо, в тази структура, която ще създадете, зад министъра ще застане ли цяла дирекция, или надзорен съвет, който ще прецени по какъв начин да решава управлението? Дали ще има надзорници, или ще се създаде цяла система за управление на този апарат? Тези хора ще искат да печелят от тази структура. Ще искат да получават доходи от нея. По-нататък - с това нещо ще натоварите мениджмънта на самото предприятие и долу на всички равнища. От друга страна, държавният дивидент, който искате да използвате в тази връзка, всъщност е икономическа реализация на онова, което сте авансирани като основен капитал. Но ще регистрирате това предприятие като търговско дружество, като гората няма да присъства в този капитал според проекта на закона. След като няма да присъства, този дивидент не може да бъде управляван от това предприятие. Той ще бъде управляван от собственика на капитала - това е държавата в лицето на министъра, и само той има право да се разпорежда, като съгласува действията си с финансовия министър. А финансовият министър при всички случаи ще го изведе в полза на държавния бюджет. Дайте шанс, може рентата да е по-малко, но нещо все пак да влезе като приход от капитала на предприятията.

В закона има много ценни неща, например идеята първо да се покаже многофункционалното стопанисване като териториално устройство, но го направете, без да излизате извън досегашното. Лесоустройственият проект е една прекрасна дългосрочна прогноза, по която да се работи. Не внасяйте нова терминологична мъгла в теорията - лесоустройственият проект решава всичко онова, което сте намислили да правите. Многофункционалното стопанисване като лесовъдска територия - имате го. Прекрасно е развито - да се защитят естествените природни свойства на гората чрез лесовъдските системи. За съжаление многофункционалното стопанисване като икономическа територия е само едно добро намерение. Сега чрез този модел създавате предприятие за дърводобив. Ще товарите с дърводобива цялата тази система, ще се опитате да извлечете доход от гората, без да можете да получите от нея повече от това, което до сега сте получавали. Само трансформирате под друга форма постигнатото досега. Но не давате гаранции, че промените ще бъдат с положителен знак. Помислете върху тези въпроси. Вече имаме горчивият опит със законотворците на предишния закон, някои от които сега отново са тук. Но не виждам има ли взета поука“.

Инж. Тони Кръстев: „Голяма част от нещата, които казахте, бяха извън компетентността на нашата комисия. Работихме в едни рамки и никой не си позволи да мисли - това е моят закон или това е нашият закон. Това е законът на ИАГ, но не е наш закон. Това, че аз и г-н Стипцов и г-н Палигорев сме съгласни или несъгласни с определени текстове, не е важно. (Органът който има законодателна инициатива е Министерски съвет, той е възложил това на Министерството, респ. ИАГ.) Правилни са споменатите от вас неща, но само един пример - в Европа държавата ни-

къде не взема рента или такса от държавните гори. Между теорията и практиката в съвременна Европа е малко по-различно. В Германия има 16 провинции и 16 варианта за организация на горското стопанство и всичките смятат, че техният е по-добър от съседния. Досега нашият закон приличаше на Хесенския, а сегашният е буквално казано Баварският вариант. Колкото до фондовете, те са фонд „Резервен“, фонд „Управление на държавния дивидент“ и „Инвестиции в горите“, от който, ако стане необходимо, ще се финансира контролният орган за един преходен период до преминаването му на издръжката от бюджета. Това е единственият фонд, който вади нашите предприятия от конкурентната среда. Защо? Защото сега всяко горско няма проблем да си създава фонд инвестиции и ще задела по 5 лв. от кубик в него. Но в края на годината върху тази натрупана сума трябва да плати данък печалба. В сегашния си вид средствата в този фонд ще се смятат за разход. Но за този фонд изрично е вписано, че средствата отиват само за строителството на горски пътища, които са голям проблем за България, и се опитахме точно с този фонд да подобрим състоянието им. Дали ще го има този фонд, или не, не мога да кажа.

Бъдещото държавно горско предприятие няма никаква разлика със сегашното горско стопанство - по Търговския закон, чл. 62, ал. 3 като статут. Сега горските стопанства нямат интерес да създават стабилизирани горски пътища. Знаем защо. Но ако има благосклонност да го има този фонд „Инвестиции“, по закон предприятията вече ще са длъжни да създават инфраструктура. И трите фонда да ги няма, това не натоварва предприятията. Но ги вкарва в конкурентна среда. Ако нашите предприятия бяха само търговски - добре, но те имат публични функции, трябва да правят разходи в изпълнение на закона, длъжни са за тези разходи. Затова целта е така регистрирани държавните предприятия да изпълняват и планове за публични разходи. Финансовите планове се утвърждават съответно от министъра за голямото предприятие и от изпълнителния директор за поделенията. Сега не може да съществува горско стопанство на загуба. Но има т.нар. зелени стопанства, които трудно изпълняват публичните функции. В голямото предприятие този финансов план, който е на плюс, дава възможност отделни горски поделения да бъдат на минус, но да остават да съществуват като поделения. Другото поделение, което е на плюс, ще покрива. Още веднъж искам да кажа, че работната група стриктно е спазвала правилата и рамката, която ни беше дадена“.

Инж. Антоний Стефанов - председател на Сдружението на практикуващите лесовъди и горски предприемачи „Булпрофор“: „Действително там, където в работната група нямаше еднозначно мнение и имаше разногласия, въпросите не са решени докрай - за горското планиране и за горските предприятия. За планирането подкрепям това, което каза и чл.-кор. Роснев, и за тази мъгла, за която спомена доц. Йовков, с някои нови термини, особено в новото определение, което се направи във видовете дейности за лицензиране. Какво значи това - на един човек, когато го пускаме със средно образование да има регистрация за дейност маркиране, да му вменим и планиране? Отделно планиране и отделно извършване на други дейности. Защо бе нужно да прикрепяме такива нови епитети. Ние изкуствено делим дейността на планиране и на инвентаризация. А дейността е цялостен комплекс и това деление предопределя в един момент да се получат много сложни отношения - дублиране на дейности, оскъпяване на процесите. Вместо да отстра-

ним досегашни слабости, ние ще усложним и объркаме повече дейността. И още - като цяло в закона лесовъдът наистина не е защитен като мениджър“.

Доц. Васил Ступцов - Лесотехнически университет: „Предлагам „горска сертификация“ да се замени със „сертификация в горите“. С нея се цели достигане на изискванията на световните и европейските тенденции при стопанисването на горите и тя трябва да обхваща всички организации, които се занимават с това. Вярно е, че сертификацията е доброволен процес, но вече без нея не може, независимо за каква област говорим. Ще ни проверяват международни одитори, ще подават документи за дейност тези, които имат сертификат - рано или късно процесът ще заработи и у нас. Затова трябва да намери подходящо място в законодателството. Другият въпрос е за плановете и програмите. Какво направихме преди години - освободихме от проекти горите до 20 дка за улеснение на стопаните, но те раздробиха имотите си и ги изсякоха. Затова и 5 дка да имаш, трябва да се разработят планове или програми. Въпросът с националната горска инвентаризация също трябва да бъде записан. Не знаем кога ще може да се направи, но сега е моментът да се реши законодателно. Самото изписване на „планиране и инвентаризация“ да се замени с „инвентаризация, планиране и прогнозиране на горите и горските територии“.

Доц. Милко Милев - Лесотехнически университет: „Редица колеги, чу се и гнес, обръщат внимание на опасностите при заложената постановка да се изчаква естественото възобновяване на сечищата и пожарищата в 7 плюс 2-годишен период. В тази връзка и на първо място поради опасностите от ерозия и пороци предлагам корекция в текстовете по чл. 94, както следва: чл. 94 (1) Когато в горкостопанския план или програма е предвидено възобновяване по изкуствен начин, залесяването се извършва в срок до 3 години от изсичане на насаждението. (2) Сечищата и пожарищата, които са застрашени от ерозия и пороци, или създават такава опасност за прилежащи територии, се залесяват от собственика им в срок до две години след изсичането или изгарянето им. (3) Когато са налице благоприятни условия за естествено възобновяване и ако сечищата и пожарищата не са застрашени от ерозия и пороци, и не създават такава опасност за прилежащи територии, се разчита на естествено възобновяване в рамките на седем години от изсичането или изгарянето им и ако то не може да се осъществи в този срок, те се залесяват от собственика им до две години след изсичането на седемгодишния период.“

Доц. Милев, както и другите участници в обсъждането депозираха и конкретни промени по текстовете на проектозакона, които бяха предадени на работната група по изработване на проектозакона.

СТАНОВИЩА, МНЕНИЯ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ

РДГ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Шест от деветте ДГС/ДЛС от териториалния обхват на РДГ - Велико Търново, смятат за по-правилен варианта с 6 държавни предприятия. Основният мотив е по-малкото отстояние на поделенията до седалището на централното ръководство на съответното държавно предприятие. А три поделения са на мнение, че по-подходящ е вариантът с 1 държавно предп-

рияние, защото смятат, че по-справедливо ще бъде разпределението на средствата за заплати, лесокултурни мероприятия и инфраструктура на ДГС/ДАС за територията на цялата гържава.

РДГ - Велико Търново, е за вариант с 1 предприятие. България е сравнително малка страна и едно относително голямо гържавно предприятие ще бъде конкурентоспособно на европейския и световния пазар. Конкуренцията при обособяване на 6 гържавни предприятия ще бъде повече между самите предприятия, отколкото с тези на международния пазар. Шестте предприятия няма да са равнопоставени по отношение на природния ресурс и необходимите средства за лесокултурни мероприятия и строителство на горски пътища. Държавните горски и ловни стопанства с по-неблагоприятна сортиментна структура при ползването на гървесина обикновено се нуждаят от повече средства за лесокултурни мероприятия, особено в равнинните части. В планинските райони с преобладаване на бук разходите за добив на 1 обезличен куб. м гървесина са по-големи от планинските райони с преобладаващия вид гърб или естествени иглолистни гори, а приходите от продажба са по-малки.

Когато всички ДГС/ДАС са в едно предприятие, ще има по-справедливо разпределение на доходите, както за заплати на персонала (според действителния труд, а не поради природния ресурс), така и за инвестиции.

Имаме и няколко предложения за изменение и допълнение на текстовете към варианта с едно гържавно горско предприятие.

Към чл. 102 да се добави нова точка 4 - „осветляване на погоста при извеждане на възобновителни сечи“.

Често обществеността (местно население, журналисти, екологични организации и гр.) обявяват постигнатото естествено семено възобновяване за гола сеч. Несправедливо е най-професионалната и най-природосъобразна работа на лесовъдите да бъде натоварвана с толкова негативи.

Към чл. 106 да се добави нова алинея 3 - „Протоколът за освидетелстване на сечището се съставя в присъствие на лицето, на което е издадено позволителното за сеч, и се подписва от него.“

Предлаганият от нас текст е в пряка връзка с отговорностите на лицето, на което се издава позволително за сеч (чл. 105, ал. 3).

В ал. 1 на чл. 156 вместо думата „горите“ да се запише „храните“.

В т. 7 на чл. 241 след израза „в нарушение на чл. 236“ вместо „ал. 3“ да се добиви изразът „ал. 2 и ал. 3“.

Лицата по чл. 236, ал. 2 независимо че нямат право да упражняват лесовъдска практика, може да са били вписани в публичния регистър на ИАГ преди да са станали служители на МЗХ или ИАГ.

РДГ - БЛАГОЕВГРАД

В чл. 35, ал. 3, т. 1 прекратяване на собствеността да става чрез покупко-продажба на площи от горския фонд, а не чрез замяна. В чл. 109, ал. 1 да отпадне т. 1 - продажба на гър-

весина на корен, с цел разделянето на гървобобива от търговията с гървесина.

Във връзка с ползване на гървесина гържавните предприятия да влязат в кластерни обединения с производителите на алтернативни източници на енергия и биогорива от възобновими природни ресурси.

Премахване на лицензионния режим за износ на гървесина за страни извън Европейския съюз с цел директни продажби на по-малки количества гървесина от пограничните горски стопанства.

В чл. 134, ал. 3 думите „за собствена сметка“ да бъдат заменени със „за сметка на гържавния бюджет“.

Да се облекчи процедурата по отдаване на помещението по наем, които са включени като дълготрайни активи в баланса на ДГС.

Да се взема определен процент от стойността на отчетената вода от съответното дружество „В и К“ на територията на общината.

Да се категоризират ДГС в зависимост от площта и жителите на съответната община.

Наказателните постановления да се издават от директора на съответното ДГС.

Да се облекчи процедурата за продажба на конфискуваните материали, които са задържани в полза на гържавата, с цел бърза продажба и непохабяване на вещите - предмет и средство на нарушението.

Предвиденият в чл. 146 разрешителен режим за ползване на горски пътища е неизпълним и ако бъде оставен в този вид, ще доведе до конфликти с местното население.

Да няма заменки - продаваеш си твоето, купуваш гържавната гора. Окрупняване също да няма, защото води до корупция.

Чл. 154, ал. 2 да отпадне. Да се разрешава от директора на ДГС копие за информация до РДГ. Да отпадне и ал. 3.

Заплатите на ИАГ и РДГ не трябва да зависят от изпълнението на плана на предприятията и да се изплащат (първите години до 50 %) от посочените фондове (чл. 180). Това опорочава основната идея на закона.

Много от членовете и алинеите водят до наредби, което поражда неяснота по важни въпроси.

Не видяхме и дивидентите от вода, въздух, туризъм. Работната заплата на горския надзирател да бъде определена от ЗГ (в чл. 176).

Да отпадне контингент „местно население“.

РДГ - ПАЗАРДЖИК

1. Приемаме варианта, в който е предвидено създаването на шест гържавни предприятия.

2. В чл. 102 да бъде създадена нова т. 4 с текст „за създаване на просеки за дивечови ниви и груги ЛСМ“.

3. В чл. 144, ал. 1 след текста „горски територии“ да се запише „и дивеча“.

4. В чл. 190, ал. 2 след текста „алинея 1“ да отпадне текстът „може да“.

5. В чл. 27, ал. 3, т. 2. и чл. 28, ал. 2, т. 2 да се добави „... утвърдени по реда на Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около източниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди“.

6. В чл. 27, ал. 3, т. 4. и чл. 28, ал. 2, т. 4 да се добави „нанесени в КВС“.

7. В чл. 16, ал. 1 след „довностопански дейности“ да се добави „извършеното строителство“. Информацията дава възможност за преценка на обема на извършено

строителство по площ и размер на приходи, които трябва да постъпят.

8. Във връзка с чл. 27, ал. 5, т. 1 - относно издаване на актове за държавна собственост, за да се впише актът в Службата по вписване на имотите, се внася такса в размер 0.1 на сто, но не по малко от 10.00 лв. от размера на данъчната оценка на съответния имот (Тарифа за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с ПМС №243/14.11.2005 г. в ДВ, бр. 94/25.11.2005 г.).

9. Към чл. 40, ал. 1 да се добави „след съгласуване с РДГ“.

10. Към чл. 41 да се добави „при констатиране на дейности извън предвидените по договора, последният да се анулира“.

11. По точка 5 и 6 от чл. 42, ал. 3 и чл. 49: по Закона за пчеларството пчелините са постоянни и подвижни (временни) и поради особеността на ползване на териториите договорът може да е месечен; поставяне на преместваеми обекти не трябва да се допуска, тъй като са възможни настанявания в горската територия, които след това не могат да се премахнат.

12. В чл. 42, ал. 3, т. 5 предлагаме да остане само един срок „не по-дълъг от 3 години“.

13. Към чл. 44, чл. 48 и чл. 51 да се добави ал. 3 „Регионалните дирекции по горите да контролират спазването на договорните отношения и да заведат регистри на договорите“. Предлагаме да бъде заложено нормативно завеждане на регистри на всички нива за всички видове разпоредителни действия, свързани с горските територии, независимо от собствеността на територията.

14. Към чл. 46, ал. 2 да се добави „Арендаторът няма право да влошава състоянието на имотите, машини, съоръжения и други - предмет на договора. При нарушение договорът може да се прекрати едностранно.“

15. Към чл. 46, ал. 6 предлагаме срокът да се намали на 10 години.

16. Чл. 225, ал. 4 - в практиката кметовете на общини издават строителни разрешения за горски територии държавна собственост. Решения на възникнали проблеми са реално възможни единствено по съдебен път.

17. Предлагаме санкциите за частни лица да започват от 500 лв., а за юридически - от 1000 лв. При продължаване на нарушението или повтаряне санкцията да се утвърждава.

18. Предлагаме при започване на всеки вид процедура, свързана с горската територия, да се извършва проверка на терена. Ако теренът е нарушен, оценката на имотите да бъде завишена с 20 %.

19. Предлагаме горските знаци на терена да са със специален статут и в случай на унищожаване да се налага санкция.

20. Предвижда се горски пътища да бъдат дадени за управление на общини, а горски територии, държавна собственост, които трябва да са сервитут на пътища от републиканската мрежа, да бъдат „изключени“ от горската територия. Считаме, че това ще доведе до загуби на средства, така както бяха изгубени и от териториите на незаконно построените електропроводи. При „прехвърляне“ на площта автоматично тя ще се стопанисва по Закона за пътищата и ще се налагат ограничения по чл. 25 и чл. 26 от същия закон, което ще затрудни стопанската дейност на стопанствата. Същите тежки ограничения ще важат и за пътищата общинска собственост.

РДГ - ПЛОВДИВ

Към разработения вариант за създаване на 6 държавни предприятия предлагаме:

- Чл. 2, ал. 1 да стане „Гора по смисъла на този закон е всяка земя над 1 декар, обрасла или засадена с горски дървета или храсти, която се намира вън от чертите на населените места“.

- Чл. 2, ал. 3, т. 3 да гласи „единично пръснати дървета от горскодървесни видове в земеделски територии“.

- В чл. 86, т. 2 да бъде добавена и думата „огражда-не“.

- В допълнителните разпоредби да бъде дадено определение на понятието „горскодървесна растителност“.

- В допълнителните разпоредби да бъде дадено определение на понятието „ползване за собствени нужди“ във връзка с чл. 116, ал. 2.

- В чл. 6, ал. 2 да отпадне „други заинтересовани лица“ и да се добави „след съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“.

- Чл. 12, ал. 6 точка 2 да отпадне.

- Глава трета, раздел втори „Разпореждане със собствеността“ да бъде обособен в специална наредба.

- В чл. 91, ал. 1 да се добави „...или самостоятелно от ДГС/ДАС“.

- Чл. 94, ал. 1 да стане „Сечищата и пожарищата, които не могат да бъдат възобновени по естествен път в рамките от две до седем години, се залесяват от собственика им до две години след изтичане на упоменатия период“.

- Към чл. 156 да се създаде нова ал. 5 „Националният съвет по горите разрешава при много строг режим и изисквания ползването на инертни материали по поречищата на вътрешните реки, задължава ползвателите да изграждат всички необходими технически съоръжения, възстановяващи състоянието на речните корита, както и извършва последващ контрол върху изпълнението им“.

- Към т. 14 на чл. 177 „други приходи“ да се конкретизира от кои организации.

- В чл. 251, ал. 2 думата „общината“ да бъде заменена със „съответната структурна единица, собственик на територията“.

- Ал. 4 на чл. 251 да отпадне.

- Да се обособи раздел, регламентиращ структурата, функциите и начина на финансиране на РДГ.

- В чл. 12, ал. 4 да се уточни по какъв ред се възлага изработването на областните планове за развитие на горските територии.

- В чл. 15 да се уточни редът и последователността на изготвяне на горскостопанските, общинските и областните планове за развитие.

- Чл. 14, ал. 2 да стане „Горскостопанските планове се изработват от лица, вписани в публичните регистри по чл. 243, а горскостопанските програми и от лица, вписани в публичните регистри по чл. 237“.

- Чл. 95 да бъде обособен в две алинеи: ал. 1 „Държавните предприятия, общините - собственици на гори, могат да предоставят безвъзмездно горски репродуктивни материали за залесяване за опитни и научни цели и за обучение на ученици и студенти“ и ал. 2 „Държавните предприятия, общините - собственици на гори, могат да предоставят безвъзмездно горски репродуктивни материали за залесяване от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза, като допустимият брой репродуктивен материал е регламентиран в Наредбата по чл. 92, т. 2.“

- Да отпадна чл. 134, ал. 2 и чл. 146, да остане само ал. 7.

- Към чл. 27 да се създаде нова алинея (8) „Промяната на собствеността от държавна публична в държавна частна и обратно на горски територии се извършва с решение на Министерския съвет по пред-

ложение на министъра на земеделието и храните, след подадено аргументирано предложение от Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури и съгласувано с областния управител, Агенцията по геодезия, картография и кадастръ“.

- Към чл. 42 (1) да се добави следният текст „и след съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“.

- Към чл. 43 (1) да се добави текстът „...след съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“.

- Чл. 53 (2) Правото на строеж се учредява безсрочно или за определен срок: към т. 4 да се добави текстът „и съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“.

Да се създадат точка 6 „За физически лица, юридически лица - собственици на горски територии с площ не по-малка от 100 ха след съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“ и точка 7 „За обединения на собственици на горски територии с обща площ на имотите не по-малка от 100 ха след съгласуване с Изпълнителната агенция по горите и нейните териториални структури“.

- Чл. 199 Служителите в Изпълнителна агенция по горите и в нейните структури, които заемат длъжности, за които се изисква лесовъдско образование: към т. 1 да се добави текстът „за ползване на гори, обекти свързани с дейности в горите и горски територии (договори и всички документи разрешаващи ползването)“.

- Чл. 208 да стане „Собствениците и ползвателите на обекти (склад за търговия, преработвателен цех или предприятие), в които постъпва, преработва се или от които се експедират дървесина, са длъжни да притежават и да поставят върху дървесината за експедиция, независимо дали е преработвана, произходствена марка и да водят дневник за постъпката, преработената и експедираната дървесина“.

Предлагаме, ако бъде приет предложеният вариант на новия закон, да бъдат избрани 2 държавни предприятия за пилотен проект.

РДГ - СЛИВЕН

- Да отпадна чл. 56, ал. 1 и ал. 2, които гласят: „Ежегодно изпълнителният директор на ИАГ уведомява лицето, в полза на което е учредено правото на строеж, за размера на дължимата от него цена за съответната календарна година, определена съобразно наредбата по чл. 83, ал. 2, както и ал. 2 „в тримесечен срок от уведомяването по ал. 1, лицето...“. Те само ще утежняват работата.

- По чл. 61, ал. 2, т. 3 - „За учредяване на сервитут върху горска територия се подава заявление по образец. Към заявлението по ал. 1 се прилага документ за определяне цената за сервитута за първата календарна година“, ал. 6 - „За учредяване на сервитут върху горска територия - държавна и общинска собственост, се заплаща годишна цена“, чл. 63,

ал. 1 - „Ежегодно органът по чл. 61, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 уведомява лицето, в полза на което е учреден сервитутът, за размера на дължимата от него цена за съответната календарна година“ - да отпаднат плащанията за 1 календарна година. Ако това не е възможно, да се сложи праг до определена сума, за която заплащането да става изцяло (за малките обекти), а за големите и скъпи обекти да се разсрочи заплащането за всяка календарна година отделно. Иначе ще се стигне до излишна кореспонденция и разходи, свързани с нея. Ще са необходими поне двама души (от РДГ и съответното поделение), които да следят кой, кога и колко е платил. В случай, че изтичат определените срокове и не е платено, а инвеститорите работят, ще трябва да бъдат спирани и да се започват отново същите препуски.

- В чл. 66, ал. 1 - към сегашния текст да се допълни „и за извършване на теренни археологични проучвания“, тъй като имаме такива искания и смятаме, че има пропуск и в предложения нов Закон за горите.

За всички линейни обекти, независимо какъв вид промяна ще се прави в ГФ, при наличие на ПУП - парцеларен план, да се изискват скици - проекти за имотите, попадащи в ГФ, защото във всеки такъв план точно са изчислени всички площи, които се засягат. В табличен вид са обобщени по вид собственост и площите на имотите, за които ще се извършва промяната. Считаме, че това ще улесни инвеститорите, а съответно и нас. Освен това ще се направят значително по-малко разходи и ще се спести времето на хората, желаещи да предприемат промени в горския фонд.

В новия закон трябва да бъде регламентирано и искането за „път за временен достъп“, когато се има предвид място, през което трябва да се премине за монтирането на някакво съоръжение на мобилните оператори или други инвеститори.

След монтиране на съоръженията този път повече реално няма да се ползва за преминаване на превозни средства. За неговото оформяне ще е необходимо в повечето случаи да се разчисти от храсти и дървесна растителност площ с определена дължина и ширина около 3 м (без да е необходимо да се стабилизира с чакъл или да се прави проект като за инженерно съоръжение, отговарящо на изискванията на ЗУТ или друг строителен документ).

В закона изрично да бъде упоменато, че препуските трябва да бъдат изпращани от РДГ до ИАГ с придружително писмо. Смятаме, че това ще помогне за навременно отстраняване на пропуските по препуските и ще повиши ефективността на работата.

ТРЯБВА ДА ИМА ПО-ЯСЕН ПРАВЕН РЕГЛАМЕНТ ЗА СТОПАНИСВАНЕТО НА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРИ

В проекта за новия Закон за горите прави впечатление липсата на достатъчна яснота и правен регламент за стопанисването на частните гори. В страните с развито горско стопанство и с много по-голям дял на тази категория гори от общата им територия стопанисването на частните гори е много стриктно законово регламентирано и ограничено в рамките на разработените и приети общи лесостроителни проекти на цялата горска територия. С това се осигурява запазването и разширяването на огромната роля и значение на общите горски масиви върху климата, водния отток, цялостния ландшафт и рекреационните възможности на горските територии не само за техните собственици, но и за цялото общес-

тво. По тази логика би трябвало и в нашия Закон за горите ясно да се регламентира изискването при стопанисването на всички гори, независимо от тяхната собственост, да се спазват предписанията, залегнали в утвърдените общи лесоустройствени проекти на горските територии. Това изисква в тях да се включват задължително както държавните, така и всички недържавни гори, като спазването на техните основни изисквания да бъде задължително за всички категория гори. Само така може да се гарантира запазването и разширяването на жизненоважното влияние и значение на общите ни горски масиви в интерес на цялото ни общество.

В резултат на приложения у нас начин за реституция на горите се получи изключително голямо раздробяване на горските площи, което на практика прави невъзможно спазването на подобно изискване при тяхното стопанисване. Наличието на около един милион частни горски парцели, пръснати в държавните горски масиви, не позволява дори необходимия достъп до тях, а още по-малко използването на подходящи технически средства и технологии при тяхното стопанисване, чрез които може да се осигури устойчивото им поддържане и развитие. За преодоляване на това изключително голямо затруднение, което е пречка за реалното стопанисване на обхванатата от тях значителна обща горска площ, би могло в новия Закон за горите да се регламентира замяната на формата на собственост на така реституираните в реалните им граници малки частни горски парцели с идеални части от държавния горски масив, в който териториално те са включени, чрез предаване на собственика на пропорционални на тези части акции от него. Така те ще се стопанисват общо с държавните гори от държавните горски стопанства в рамките на утвърдените лесоустройствени проекти. Това би осигурило най-добро и справедливо съчетаване на интересите на дребните частни собственици и на цялото общество. За да се спре по-нататъшното раздробяване на тези горски парцели при унаследяване на тяхната собственост от наследниците на първоначалния им титуляр, би трябвало да се регламентира собствеността върху тях да се прехвърля на един от наследниците, определен по утвърдени от Закона начин и ред.

Изискването за стопанисване на всички горски територии според предписанията на общите ни лесоустройствени проекти трябва да се отнася и за общинските гори. Тяхното правилно стопанисване е дори по-застрашено от частните гори, тъй като са предоставени за ползване на временен собственик в лицето на избрания с неколкогодишен мандат общински съвет. Късите срокове на тези мандати не съответстват на дългия производствен цикъл на гората и не дават възможност за приемането и прилагането на дългосрочна програма за нейното устойчиво развитие. Освен това благотворното влияние на горските масиви, в които са включени и общинските гори, далече надхвърля границите на общината и съобразяването на начина на тяхното стопанисване само с интересите на ограничената отделна общинска общност е неправилно и неоправдано.

Проф. д-р Константин АСПАРУХОВ
Инж. Дочо ЦОНЕВСКИ

ДАНО НЕ СЕ НАЛОЖАТ НЯКОИ КРАЙНИ РЕШЕНИЯ

Проектзаконът решава повечето от основните въпроси на горското стопанство, а допълнителните бележки, които искаме да отправя, прецизират някои по-

ложения.

Понятията „гора“ и „горски територии“ трябва да отговарят на приетите принципи и определения от Eurostat (чл. 2).

Не инвентаризацията, а управленска необходимост налага създаването на горски териториални единици (чл. 8).

Горскостопанските планове (не програми) за големи единици на общините и други също трябва да се утвърждават от ИАГ - чл. 13 (8).

Раздел III за арендуването създава опасни прецеденти за завладяване на ценни горски територии по линията на лова и други дейности. Нашите предшественици и съдебната система десетилетия са се борили за премахване на сервитутите, а сега под други форми да ги възстановим по законодателен път? Да се търсят възможности за ограничаване по площ и по време на тази практика.

Комисии не могат да правят промени в предназначението на горска територия, а само да предлагат, а оторизиран ръководител утвърждава промяната. Дали е целесъобразно това да става и от регионалните директори! (чл. 71).

Чл. 94 да отпадне. Това е технически въпрос и не би трябвало да бъде предмет на закона, а се решава със съответните правилници. Това се отнася и до чл. 90 (2). Лесовъдски и икономически целесъобразно е лесокulturната дейност да става и по стопански начин. Това да се отрази в чл. 91, ал. 1, като се впише допълнително текст „и по стопански начин“. Предлагаме тук или в раздел III да се включи член, по силата на който ИАГ да може да отдава под аренда дългосрочно горски територии за подобряване на състава и растежа на нископродуктивни насаждения чрез създаване на продуктивни и с качествен дървостой култури. В чл. 102 да се добави т. 4 „при лесокulturни работи за подобряване на състоянието и растежа на нископродуктивни насаждения“.

Действието на законите обикновено има дълготраен характер. В чл. 109 (1) да се запише - т. 3 „по стопански начин“. Това е една икономически ефективна форма на дърводобив и с годините вероятно ще се създадат условия и за неговото приложение.

Острите проблеми за значително увеличаване на приходите от горите и самоиздръжката на горските стопанства ще се решават и чрез неколккратно увеличаване на доходите от странична дейност. Това реално ще се постигне, като стопанствата заедно с другите ползватели по пътя на конкуренцията сами организират добив, частична преработка и продажба на недървесни горски продукти. В чл. 117, ал. 1 да се добави т. 4 - „по стопански начин“. За пашата в горите все пак би следвало да има известни норми.

В раздела за външна търговия са постановени много сложни процедури. При обективна възможност някои от тях би следвало да отпадат.

Предлаганият икономически модел за държавното предприятие е изгоден за самото предприятие, но не и за собственика на гората, и не решава въпросите, свързани с инвестициите по стопанисването на горите (чл. 177 и др.). На предприятието са предоставени огромни горски територии и капитали. Рентният доход от тях трябва да се отдели в съответен фонд, примерно „Инвестиции в горите“ и да се изразходва по начини, подробно посочени в по-старите закони - предимно за горскостопански работи и пътна инфраструктура. Задължително предприятието трябва да заделя една част от получените рентни доходи, примерно 7-10 %, за собственика на гората.

Ако се запази сегашната философия на закона, средствата за стопанисване и лесокulturна работа не

трябва да се отчитат като текущи разходи, а да се заделят планоно в подобен фонд (чл. 180). На тази основа да се редактира изцяло предлаганият текст. Ако не се заделят лесокulturните и други разходи в отделен фонд, парите за тези дейности никога няма да достигат.

Разделът за общинските гори се нуждае от цялостна преработка. В чл. 183, ал. 1, т. 1 да отпадна буква а, б, в, като се впише нова буква „б“ - общинско горско стопанство, при горска територия над 2000 ха. Да отпадне и алинея 3. Общинското горско стопанство да има същите права и задължения както държавните горски стопанства по отношение на издаването на разрешителните за сеч, контрола на движението на добитите материали.

Може би е целесъобразно по законодателен път да се задължат и общините, които притежават големи горски единици - над 2000 ха, да заделят нормативно от приходите определени средства в специален фонд „Инвестиции в горите“.

След „Общински гори“ да има заглавие „Частни гори“, в който да се поставят всички специфични въпроси, свързани с управлението на горите, собственост на физически и юридически лица, на училища, църкви и други. Може би е по-добре в този раздел да се включи и глава 12 - „Горски сдружения“. Предлаганите допълнения се налагат и по горскополитически и тактически съображения.

Най-добре е създаването на държавното горско предприятие да стане с отделен закон, защото производствените процеси се развиват динамично и често се налагат промени в сравнително по-скратени срокове. Със Закона за горите се разрешават по-дългосрочни, стратегически проблеми на горското стопанство, където нормативната база има относително по-устойчив характер.

Инж. Христо ВЪЧОВСКИ

ЕДИННО ГОРСКО ВЕДОМСТВО

Преди всичко новият закон трябва да е приложим за всички видове собственост върху горите и в условията на демократично изграждането се общество и на функционираща пазарната икономика.

Не трябва да се допуска разпокъсаност на горите, а да има стремеж към комасиране на техните територии в масиви с добри условия за управление, устройване, стопанисване, ползване и охрана. Независимо от собствеността им трябва да бъдат в единен горски фонд.

Законът не трябва да създава пречки на необходимото движение на територии между отделните фондове - поземления фонд, който е предмет на Министерството на земеделието, урегулираните територии, които са предмет на Министерството на благоустройството и архитектурата, както и горския фонд, който в момента е третиран като придатък.

Законът да осигури на горския фонд, представляващ 1/3 от територията на страната, с присъщите му многофункционални ползности за обществото и за стопанския

живот на страната, единно горско ведомство със самостоятелност в управлението, стопанисването, ползването и опазването. Законът трябва да създаде комфорт в желаното устойчиво развитие на горите като цяло.

В собствеността върху горския фонд държавата да има правото на мажоритарен собственик. В тази връзка законодателят да фиксира участие, например минимум 75 %, на държавния горски фонд (ДГФ) в България. Освен това да заложи и лимит за лесистост със стойност 30 % средно за територията на страната, който да бъде регламентиран по общини и отбелязан в изготвените ЛУП.

Ползите, които горите (независимо от собствеността) дават на обществото, са безспорни, затова те заслужават да им се направят известни отстъпки. Например залесените територии от ГФ да бъдат освобождавани от данъци и такси, устройването (изготвянето на проекти, планове и програми) на територии от горския фонд да се финансира изцяло от бюджета, охраната и опазването също да се финансира от бюджета.

Актуването на държавния горски фонд като държавна собственост, категоризирането или прекатегоризирането, както и годишните отчети, освен на ДГФ и на ГФ, като цяло да е задължение на областните управления, представителите на държавата по региони. Разпореждане със собственост в системата на горското ведомство е недопустимо.

Държавата създава единствено за страната самостоятелно горско ведомство и му предоставя по компетентност своята собственост за управление, стопанисване, ползване и опазване. Горското ведомство може да поеме същия ангажимент и за горските имоти на други собственици срещу регламентираните условия със съответна наредба.

Начинът на стопанисване, ползване и опазване, независимо от собствеността на горския фонд, се извършва по действащата нормативна уредба, както и по методични указания регламентираните в съответни наредби, правилници и други подзаконови актове.

Законът чрез съответни текстове трябва да толерира централизма в управлението и в структурата на самото изграждане на горското ведомство.

Законът трябва да създаде условия за усъвършенстване на професионализма на инженерно-техническите кадри от структурата на горското ведомство (всички останали, в т.ч. и главният счетоводител, са служители от обслужващия персонал).

Да се въведат регламентираните правила в изготвянето на дължностни характеристики и модифицираност на лесостроителните проекти, административната, производствената, счетоводната, плановата, архивната и отчетната документация.

Вниманието да се насочи към приемствеността, изразяваща се в ползването на нормативна уредба, която е доказала своята полезност, както и производствения опит.

Въвеждане на дисциплината на ползване в изпълнение на ЛУП е задължително. Интересът на гората изисква ползването да бъде в рамките на оптималното. Законът трябва да създаде условия за действен и превантивен контрол и самоконтрол.

Нарушенията с нанесени щети от горски служители да носят санкции с по-голяма тежест.

Задължително е въвеждането на диференцирани тарифни такси, определени на категориен принцип.

Законът да толерира строителството на горски пътища в горския фонд.

Строителството на производствени обекти и други сгради в ГФ да се регламентира с наредба.

Задължителните минимални цени трябва да бъдат установени по kalkulация при отчитане на себестойността на дървесината. Ценообразуването трябва да остане право на централното ръководство и да се прилага като лост в управлението на сектора.

Инж. Димитър ДИМИТРОВ
Барна

ПО-ПРОЗРАЧНО СТОПАНИСВАНЕ НА ЧАСТНИТЕ ГОРИ

Разработването на нов Закон за горите е необходимо, тъй като новите реалности, в които се намира страната и горският сектор, не отговарят на сега действащия закон.

Равнопоставеността пред закона на видовете собственост ще доведе до въвеждане на нови и съвременни принципи за устойчиво, природосъобразно и многофункционално стопанисване на горите. С новия закон се определят не само задълженията, а и правата на собствениците при стопанисване на частните гори. Въвежда се и допълнителни регламенти и разпоредби относно стопанисването на държавните и недържавните гори, горите, стопанисвани от горски кооперации, горите на големите обединения (сдружения) и други собственици.

Предлагаме някои допълнителни промени с цел по-прозрачно и по-улеснено стопанисване на частните гори, обединени в горски сдружения.

1. В чл. 33, алинея 3 да стане ал. 3, т. 1 и да се създаде т. 2 - „В случаите по ал. 2, т. 1 се дава право и на горските сдружения, след решение на ръководните им органи, да закупят горски територии - частна държавна собственост по цена, равна на данъчната оценка“. Нашите мотиви за допълнението са, че физическите лица, собственици в ревири, нямат финансова възможност, както и интереси да закупят такива площи, това е дългосрочна инвестиция, и че това искане се подкрепя от смисъла на чл. 186, т. 2.

2. В чл. 42, ал. 1 след „Горски територии“ да се допълни „държавна собственост“, а в ал. 2 да се допълни „Отдаването под наем на горски територии - държавна собственост“.

3. В чл. 80, ал. 5 вместо „изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите предлага на министъра на земеделието и храните“ да се замени с „комисия в регионалната дирекция по горите“, както е в чл. 71, ал. 2, т. 1.

4. Към чл. 98, ал. 3 да се създаде нова т. 5 - „определя ежегодно минимална защитна цена на дървесината“.

5. В чл. 129, ал. 2 след „лесозащитни станции“ да се добави „безплатно“.

6. Да се махне целият чл. 146, защото противоречи на чл. 142. Нашите мотиви: горските пътища не са определени, пътищата, минаващи през гората, са същите, които минават през земеделски земи, и са „полски път“ общинска собственост; при ежедневна работа пътни превозни средства (ППС) минават през територията на различни кметства - трябва да се вземат няколко разрешителни и съответно да се плащат; ППС не могат да се движат с цел туризъм; как ще се задължат кметствата да поддържат цялата пътна мрежа, която като термин е „местни пътища“, минаваща през гори и земеделски земи; това е друг вариант на „такса инфраструктура“ и е винетка и за тези пътища, без да бъдат поддържани.

„Пътно превозно средство“ е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътниите превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато са на пътищата.

7. В чл. 185, ал. 2, точка 3 да отпадне.

8. В чл. 186 да се конкретизира „съдействието“ - например: в т. 1 да се добави „като държавата поеме стойността за изработването им“; в т. 3 да се добави в началото „безплатни“; в т. 4 „съдействие при изграждане на горски пътища“ да се допълни „чрез субсидия на стойността им след приемане и оценка от РДГ“; в т. 5 да се добави „и съгласно чл. 131, ал. 2“.

9. В чл. 187 алинея 1 да гласи „Управлението на горски територии в съсобственост в идеални части се осъществява от горско сдружение“. Сегашните алинеи 1 и 2 стават 2 и 3.

10. В чл. 192, ал. 3, точка 2 да отпадне, а т. 1 да е за „служителите, назначени за опазване на горските територии“.

11. В чл. 193 да се създаде нова ал. 3 „Служителите, назначени за опазване на горските територии, стопанисвани от горски сдружения, имат правомощията по чл. 192, ал. 2 на територията, върху която горските сдружения извършват дейността си“.

12. Чл. 206 да се промени по следния начин „Определените за сеч дървета, когато това се изисква по наредбата по чл. 98, ал. 3, се маркират с контролна горска марка. При транспортиране дървесината се маркира с контролна горска марка или експедиционна горска марка“.

13. Цялата глава 14 (Браншови организации) да отпадне. Тук не са ясни целите и задачите.

По-подходящ е вариантът с Камарата на лесовъда, предложен в Концептуалните основи за нов ЗГ. Предложението ни е „Създава се Камара на лесовъда, която води и регистъра на лицата, изпълняващи дейности в горите, със строги изисквания за вписване и отнемане на регистрацията. Камарата е независим орган, който представлява и защитава лесовъдската професия пред държавата и обществото, издава удостоверения за регистрация по категории в зависимост от видовете дейност, квалификацията, техническите възможности и капацитета за провеждане на дадена дейност от съответния кандагат. Само лицата, покриващи критериите и вписани в регистъра, могат да извършват дейности в горите.“

14. В чл. 251, ал. 5 да отпадне т. 2.

До излизане на наредбите по чл. 92 и чл. 98, ал. 3 са в сила досегашните. В такъв случай кой ще приема маркирането?

Инж. Анелия ПОЧЕКАНСКА - председател
на НССНГ „Горовладелец“ - Чепеларе

КАКВО ОЧАКВА ДЪРВООБРАБОТВАЩАТА ПРОМИШЛЕННОСТ?

Да регламентира законовата рамка и да наложи механизми за преодоляването на проблемите, които пречат за нормалната ѝ работа пред последните години. По-важните групи проблеми, според мен, са следните: 1. Монополно положение на държавната собственост на горите в България. Силно политическо влияние и намеса в управлението на горите, използването им като инструмент за постигане на политически цели и за събиране на средства за партийните каси преди всичко чрез замени на гори.

2. Неадекватно и непазарно поведение на горската администрация при продажбите на дървесина, довело през годините до повишаване на цените на облага дървесина над тези, които пазарът може да си позволи и в същото време допускане на много голям дял на незаконно добивана и преработвана дървесина. В резултат на това българската дървообработваща и ме-

белна промишленост се оказва неконкурентноспособна и изгуби много от пазарите си в страната и чужбина.

3. Липса на гаранции за устойчиво снабдяване със суровина и развитие на производството, и като резултат - отблъскване на големи инвеститори.

4. Липса на гаранции за устойчиво развитие на горите, не е определен и не се знае минималният праг на инвестиции в горите за залесяване, строителство на пътища и т.н. за запазването им в добро и продуктивно състояние и в бъдеще. Много малък дял на сертифицираните гори в България.

5. В дърводобива са заети нискоквалифицирани и неквалифицирани работници, на пазара се предлагат гървени материали, които не отговарят на действащите стандарти на ЕС, а са задължителни и за нас. Прилага се една гопотопна и архаична система за маркиране на облата, а и на преработената гървесина, с марки, до които всеки има достъп и ползва. Една система, която в никакъв случай не е пречка за незаконен добив (Не знам как ще се маркират технологичните трески, които се добиват в сечищата на мобилни гробилни машини?).

Ще може ли приемането и прилагането на новия Закон за горите в проектния вариант, предоставен за обсъждане, да отговори на очакванията за принципна промяна и положително развитие? За съжаление само частично.

Първо. Положително оценявам възможността гържавата да продава горски територии (чл. 33). Тази възможност обаче следва да се разшири и извън посочените два случая. Нещо повече - законът трябва целенасочено да стимулира приватизирането на горите и преодоляването в близко бъдеще на монополното положение на гържавната собственост на горите, която е много голям проблем и неизчерпаем източник на корупционни практики. Само така може да се постигне равнопоставеност на формите на собственост в сектора и осигуряване на нормални пазарни условия за стопанска дейност. От друга страна, се запазва възможността за замяна на частни гори с гържавни (чл. 35), т.е. запазва се опасността за причиняване на огромни щети и корупция, още повече, че цената на гържавната гора за замяна се определя със заповед на министъра, облечен с политическата власт (чл. 37). Няма пазарни механизми, няма търг. След като гората може да се продава, нека всеки, на когото тя е необходима, да си я купи по предвидената прозрачна и ясна процедура.

Второ. Разделянето на контролните от управленските (умишлено не казвам стопански) функции е положително, въпреки че ще доведе до разрастване на и без това огромната за възможностите и нуждите на горите администрация. Подкрепям варианта със създаването на 6 гържавни предприятия и делегиране на повече права на техните поделения за вземане на управленски решения. Тези предприятия трябва да се занимават само с планирането, възлагането и контрола на изпълнението на всички дейности в гържавните гори на външни изпълнители, като това се запише в отделен член. Категорично трябва да

отпадне продажбата на стоящи гървета, чл. 109, която според мен е причина за най-големи загуби за системата от тарифни такси - по превозни билети (или без билети) се декларират сортименти от ниски категории, съответно с ниски тарифни такси, а се превозват и продават на потребителите висококачествени и скъпи сортименти. В специален член на закона трябва да се задължат гържавните предприятия и техните поделения да провеждат търгове за добив на 100 % от предвидените сечи и продажба на търгове на 100 % от добитите материали. Всякакви форми на преференции за големи, стратегически, местни и други преработватели трябва да отпадна. Не ми е ясно и едва ли е възможно срещу стопански субект, регистриран по Търговския закон, да не може да се води процедура по несъстоятелност (чл. 167, ал. 7) или да отговаря за причинени щети само до размера на придобитото от него имуществено (ал. 8 от същия член). Ами ако няма такова имущество?

Трето. Изключително положителен момент - 10-годишна, а за купуване на гървесина за енергийни цели 15-годишна договор (чл. 113), една наистина европейска практика.

Четвърто. Да се определи минимален процент на инвестициите за залесяване, строителство на пътища и гр. (чл. 180), според мен не по-малко от 50 % от приходите от горите. В раздел III от глава втора за горската сертификация да се запише, че тя е от приоритетно значение и да се постави срок - не повече от 2-3 години за 100 % сертифициране на горите в България, в т.ч. частните и общинските.

Пето. Служителите на поделенията на гържавните предприятия трябва да получат необходимата квалификация и да поставят ясни изисквания, да контролират при приемането на работата от гърводобивните фирми заготовката на сортиментите да става само в съответствие с изискванията на действащите стандарти и съобразно заявените поръчки и очаквано търсене. Това може да се запише като точка към ал. 1 на чл. 175. Наложително е въвеждането на съвременна система за маркиране и контрол на движението на гървесината и тя да се ограничи само с контрол на облата и раздробената гървесина в момента на извозването им от горските територии. Съмнителен е смисълът и целесъобразността от скъпоструващите маркиране и последващ контрол на подлежащите на сеч стоящи гървета. Практиката показва, че това по-често се използва за узаконяване на незаконни сечи. Единствен критерий за правилно изведени сечи трябва да е състоянието на насаждението преди и след сечта. В редица развити страни маркирането на стоящи гървета преди сечта се прилага само по изключение.

Приемам, че включването на раздел за горските сружения има място в Закона за горите, но за браншовите организации това не е необходимо. Те вече съществуват в отрасъла и трябва ли сега да се създават и регистрират нови точно по този закон?

В концепцията на новия Закон за горите са залежали много нови и модерни постановки, които трябва да бъдат подкрепени. В същото време има и много постановки, които са резултат на едно, повлияно от традицията, практиката и опита, но остаряло мислене. Надявам се, че горският отрасъл ще получи един модерен и съвременен закон, който да стане гаранция и за успешно и устойчиво развитие на една конкурентноспособна дървообработваща и мебелна промишленост.

Д-р инж. Калин СИМЕОНОВ
председател на УС на Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост в България

Горското стопанство - мост към бъдещето

Международната научна конференция „Горското стопанство - мост към бъдещето“ се проведе от 13 до 15 май в Парк-хотел „Москва“, София, по случай 85 години висше лесовъдско образование в България. Форумът бе организиран от Факултет „Горско стопанство“ на Лесотехническия университет и Националния проектен център за стопанисване на изгънковите гори в Югоизточна Европа в ЛТУ (CoppForSEE).

Официални гости на конференцията бяха проф. Валентин Шалаев - зам.-ректор на Московския държавен университет по гората, проф. Антонио Гомез - директор на Факултета по горско инженерство към Техническия университет в Мадрид, проф. Йоан Абрудан - декан на Факултета по лесовъдство и горско инженерство към Трансилванския университет в Брашов.

Събитието бе уважено и от съпразителите на Съвместния геномен център акад. Атанас Атанасов и доц. Мария Шишиньова (която е и зам.-ректор на СУ „Св. Климент Охридски“), акад. Александър Александров - директор на Института за гората при БАН, акад. Васил Големански от Института по зоология при БАН, инж. Пенчо Дерменджиев - заместник изпълнителен директор и инж. Валентина Маринова - главен секретар на Изпълнителната агенция по горите.

Конференцията бе открита от проф. д.с.н. Нино Нинов - ректор на ЛТУ и председател на Организационния комитет. От името на почетния председател на форума г-р Мирослав Найденов - министър на земе-

делието и храните, приветствие поднесе зам.-министърът доц. Георги Костов. Проф. Абрудан поздравя домакините за юбилея на висшето лесовъдско образование и с членството на Факултет „Горско стопанство“ в Конференцията на деканите на европейските факултети по горско стопанство, учредена през 2009 г. Наред с гостите от президентума поздравления поднесоха и г-р Андрей Пилипович - директор на Института по низинни гори и околна среда в Нови Сад, проф. Василе Исавев - от името на декана на Факултета по горско стопанство в Белград. Поздравителни адреси бяха поднесени от името на Нона Караджова - министър на околната среда и водите, г-р Едмундас Барткевичиус - декан на Факултета по горско стопанство и екология към Литовския агрономически университет, чл.-кор. д.а.н. Атанас Ковачев - декан на Факултета по екология и ландшафтна архитектура в ЛТУ.

На конференцията присъстваха и редица представители на сродни университетски и факултетни ръководства от Европа и САЩ, на Изпълнителната агенция по околна среда, на Националното сдружение на недържавните горовладелци „Горовладелец“ и други.

Слово и презентация, илюстрираща развитието на висшето лесовъдско образование в България, изнесе доц. г-р Милко Милев - декан на Факултета по горско стопанство в ЛТУ (словото публикуваме отделно). Церемонията по откриването приключи с музикално изпълнение на студентката по горско стопанство Зла-

тина Тодорова и кратка фолклорна програма.

Общият брой на делегатите бе 162, от които 94 чужденци. Участниците бяха представители на 63 различни образователни и научни институции от 28 държави.

Основната цел на конференцията бе повишаване на нивото на лесовъдската наука и полезността ѝ за обучението, практиката и бизнеса. Събитието бе възможност за нашите и чуждестранните учени да представят своята научна дейност, да се разширят контактите за осъществяване на съвместни проекти, да бъде обменен опит в областта на висшето лесотехническо образование, да се представят стратегически важни въпроси в областта на горската политика. В тематично отношение бяха обхванати широк кръг актуални проблеми, обобщени в 4 направления: *Горска биология и екология; Лесовъдски системи и технологии, дърводобив и дървообработка; Горско планиране, мениджмънт и промени в климата; Законови разпоредби, икономика и услуги в горското стопанство.*

▼ Участниците в конференцията

През първите два дена на конференцията бяха представени 4 пленарни доклада, 84 от заявените доклади в две паралелни сесии и 60 постера. Оправдан интерес предизвикаха пленарните доклади по ключови съвременни проблеми от поканените световноизвестни специалисти:

- ♦ Проф. Манфред Лексер - Университет ВОКУ, Виена, Австрия: „Управление на горите за адаптирането им към изменението на климата“.
- ♦ Проф. Хайнрих Шпикер - Университет във Фрайбург, Германия: „Продукцията на ценна дървесина - възглед за бъдещето“.

- ♦ Д-р Герт-Ян Набурс - Център за екосистемни изследвания към Европейски горски институт, Финландия: „Европейските гори под въздействие на климатичните промени, моделиране на влиянията и тяхното смекчаване“.

- ♦ Д-р Джеймс Джонсън - Орегонски университет, САЩ: „Многостранното значение на горското стопанство - уроци от едновековния опит“.

Основна бе тезата за ролята на лесовъдската наука и професионализъм като критично важни за оцеляването и качеството на живот на съвременния човек.

Със своето присъствие нашите студенти по горско стопанство, заедно с 31 студенти и докторанти от 12 страни, внесоха младежка атмосфера на конференцията.

На чуждестранните гости бе осигурена възможност за екскурзия и за-

познаване със забележителностите на столицата.

За официалните гости бе организирано посещение в УОГС „Петрохан“, където, съпроводжани от ректора на ЛТУ проф. д.с.н. Нино Нинов и зам.-ректора доц. г-р Петър Желев, се запознаха с част от опитните обекти и културните забележителности в района.

Посещението на делегацията от Испания имаше и друга важна мисия, в резултат на което бе подписан двустранен договор за сътрудничество между ЛТУ и Техническият университет в Мадрид.

Основната група от чуждестранни делегати и гости с интерес се включи в екскурзията до Рилския манастир. Програмата там бе подготвена от инж. Петър Савев - началник на РДГ - Кюстендил, и инж. Вангел Аврамов - директор на ДПП „Рилски манастир“, който запозна гостите с природните условия на парка, неговите функции и организация на управление, като изтъкна богатото биологично разнообразие в него. Официално бе открита експатека „Старата железница“.

Официалните гости се срещнаха и разговаряха с игумена на Рилската света обител Негово преосвещенств-

На територията на ДПП „Рилски манастир“

во Агрианополския епископ Евлогий. Д-р Ивайло Величков от Секция „Лесовъдство“ на Института за гора-та представи лесовъдските методи за стопанисване на Риломанастирските гори.

По случай 85-годишнината на висшето лесовъдско образование у нас и в знак на благодарност за подготовката на тази част от програмата деканът на Факултет „Горско стопанство“ връчи специалните значки на Факултета на инж. Вангел Аврамов и г-р Ивайло Величков. Предстои публикуване на докладите от конференцията и обобщаване на научните резултати. Организаторите се надяват контактите между специалистите да се развият в полезно сътрудничество и съвместни научни проекти.

Доц. Милко МИЛЕВ

85 години висше лесовъдско образование

(Слово на доц. г-р Милко МИЛЕВ - декан на Факултет „Горско стопанство“)

Лесовъдството в България е повлияно от школите на Франция, Германия, Русия. В тях са учили първите български лесовъди висшисти. Стефан Дончев е първият българин с висше лесовъдско образование, учил в Хърватия и Пруссия. Стоян Брънчев, завършил лесовъдство в Мюнхен, е първият висшист, заел висока държавна служба и е признат за пионер на българското лесовъдство. Популярният Константин Байкушев е завършил лесовъдство в Таранг. Заслужена почит отдаваме на Феликс Вожли, който предава френския опит по залесяване и укрепяване на пороите.

Много са личностите, допринесли за разкриването и развитието на висшето ни лесовъдско образование. Основите на специалността „Горско стопанство“ се поставят през 1923 г., когато към Агрономическия факултет на Софийския университет се открива Катедра „Частно лесовъдство“ с ръководител Тодор Димитров, смятан за основоположник на висшето ни лесовъдско образование. Освен ръководител на първата Катедра „Частно лесовъдство“ впоследствие той е декан на Агрономо-лесовъдния факултет (1935-1936) и първи професор лесовъд. Негови са думите: „Гората е мост между миналото, настоящето и бъдещето, чрез нея ние подаваме ръка на нашите синове“.

Решаваща финансова подкрепа за разкриване на Лесовъден отдел оказва проф. Янаки Моллов като министър на

земеделието и държавните имоти.

За начало на висшето лесовъдско образование в България се приема датата 28 януари 1925 г., когато с решение на Академичния съвет на Софийския университет се открива Лесовъден отдел и Факултетът се преименува в Агрономо-лесовъден.

Обучението по специалността „Лесовъдство“ стартира от летния семестър на 1925 г., когато са приети 20 студенти. Събитие става дипломирането на първия випуск от 10 лесовъди. Дипломите връчва Тодор Димитров. Той пожелава на младите възпитаници „... компетентност, упоритост и честност в работата и пазене достойнството на горската институция“.

Подкрепа оказва и друг министър на земеделието - Димитър Христов. За обучението на бъдещите лесовъди с негово разпореждане от 30.12.1925 г. се предоставят за научни и учебни цели две учебно-опитни горски стопанства - сегашните „Юндола“ и „Петрохан“.

В следващите години се откриват катедрите „Лесоустройство с горска таксация“ с ръководител Темелко Иванчев (1927), „Лесоползване с горска технология“ с ръководител Васил Стоянов (1930), „Общо лесовъдство“ с ръководител Методи Русков (1931).

През 1947 г. се създава самостоятелен Лесовъден факултет към Софийския университет.

През 1974 г. във ВЛТИ се образуват два факултета. За

Декан на Факултета по горско стопанство и озеленяване (ФГСО) е избран проф. Иван Добронов. През 1994 г. се обособява Факултет „Горско стопанство“ (ФГС).

През 1995 г. с решение на Народното събрание на ВЛТИ се дава сегашният статут на Лесотехническия университет.

Достойнство на висшето ни лесовъдско образование са изтъкнатите преподаватели. Сред тях има трима академици - Борис Стефанов, Петко Петков и Мако Даков, двама член-кореспонденти - Васил Стоянов и Никола Пенев, десетки ерудирани професори и доценти.

От 1997 г. обучението се извършва в степените „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“, с продължителност на обучението съответно 8 и 3 семестъра, и 3 години за степенита „доктор“. Учебните планове съдържат задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. От 2004 г. се въвежда Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS).

Изучаваните дисциплини съвпадат от 70 до 90 % със сродните европейски университети. Това доказва съответствието по тематика на европейските стандарти.

Обучението по горско стопанство премина двукратна акредитация с най-високата оценка и право за обучение на докторанти по 8 научни специалности.

Оценките са обосновани с нивото на кадровия състав, базата за обучение и наука. Към Факултета работят 32 хабилитирани преподаватели и 21 асистенти, но преподават почти 100 колеги от 6-те факултета на ЛТУ. От тях 12 професори, 44 доценти, 8 доктори на науките и 58 доктори.

Наред с обновените лаборатории нашите студенти имат шанс да разполагат с една от най-богатите ловни сбирки - на Катедра „Ловно стопанство“. Богати възможности за практики и наука предоставят двете учебно-опитни горски стопанства. В тях са създадени и се поддържат 165 опитни обекта. В УОГС „Юндола“ се поддържат 107 опитни площи в издолжени гори, екологичен стационар, база за интензивно стопанисване на дивеч и демонстрационен маршрут. Подобна структура имат опитните обекти в УОГС „Петрохан“, като при характерните букови насаждения постоянните опитни площи са 52.

Важна роля има сътрудничеството с националното горско ведомство. Всички студенти провеждат кандидат-инженерен стаж в неговите структури. Няма значимо събещание на Изпълнителната агенция по горите, в което да не участват наши специалисти.

Трябва да се подчертае и сътрудничеството с колежите от Института за гората при БАН.

За нивото на обучението до сега около 6000 инженери-лесовъди говори състоянието на нашите гори. Страната ни се нарежда на 9-то място в Европа по лесистост, а по биологично разнообразие е на 3-то или 4-то място. Дървесните запаси са почти 600 млн. м³, а годишният прираст - 14.5 млн. м³. Най-големите достижения са в залесяванията особено противоерозионните и изградените системи от ползащитни горски пояси, поддържаните запаси и трофейни качества на дивеча. Горите на България се стопанисват по съвременни природосъобразни системи. Технологиите се основават на природосъобразното лесовъдство и устойчивото развитие на горските ресурси.

Университетското образование е неделимо от науката. Съвременните сложни проблеми изискват широки изследователски екипи, работещи по мащабни проекти. Такива възможности през последните години разкриха Българо-швейцарската програма и Германско-българския проект за техническо сътрудничество (GTZ).

С подкрепата на Европейския горски институт, под ръководството на доц. Георги Костов, се основа Център

за стопанисване на издънковите гори в Югоизточна Европа. Центърът обединява усилията на специалисти от 9 институции от региона.

Контактите по научни проекти помагат на наши студенти да специализират в САЩ, Великобритания, Германия, Швейцария и други.

За втора година обучаваме студенти от Португалия по програмата за мобилност „Еразмус“.

Университетът е не само място за висша квалификация и наука, той има мисия и за възпитание на младите специалисти. Затова ценим и изявите със спортен и културен характер. Нашите студенти са ядрата на фолклорния състав и на първата неправителствена екологична организация у нас - Студентския клуб по опазване на природната среда, основан през 1977 г. Именно те през август 2008 г. организираха отлично домакинството на 36-я Международен симпозиум на студентите по горско стопанство, със 110 делегати от 33 страни.

През април т.г. в Бърно (Чехия) на международното състезание „Горски многобой“ студентите ни завоюваха комплексно III място. В индивидуалната надпревара студентът Димитър Нанчев спечели I място, а първокурсникът Павел Павлов зае достойното V място.

Българската гора и лесовъдска общност са поемали ударите на всяка криза. Но българското лесовъдско образование и наука поддържат висок авторитет и обществено признание. Те са градени десетилетия, съвместно с практиката, чрез милионите залесени декари, укротените пороци, зелените „корони“ на язовири и градове, запазените дивечово и рибно богатство, природните паркове и резервати.

Гордост за нас е акад. Николай Хайтов. Нека припомним думите на този безсмъртен певец на българската гора: *„Когато виждам около себе си това голямо творческо дело на българските лесовъди, изпитвам гордост, че съм принадлежал и духом продължавам да принадлежа на тази благородна, мъжествена професия“*.

С основание можем да се гордеем и да благодарим на всички, положили усилия и допринесли за развитието на лесовъдското образование, и с още по-голяма увереност да работим за успешното му бъдеще.

Радостно е, че и днес редица преподаватели издирват още исторически факти. Сред тях е гл. ас. Евгени Цавков, който заслужава поздравления за осветляването на достойното дело на нашите предшественици. Информацията представяме в сайта на ЛТУ и ще бъде публикувана в списание „Лесовъдска мисъл“.

Времето изисква широко отваряне към света за сътрудничество. Съзнавайки това, наскоро Факултетният съвет на ФГС единодушно взе решение за приобщаване към Конференцията на деканите на европейските факултети по горско стопанство.

Затова и организирахме настоящата конференция. Тя е една отлична възможност за опознаване и зараждане на екипи, които да оползотворяват нарасналите възможности за съвместна работа в полза на хората и природата.

С радост мога да съобщя за огромния интерес към нашата конференция и демонстрираното уважение към Лесотехническия университет и Факултета по горско стопанство. Участието на повече от 160 делегати от 28 държави е впечатляващо за подобен научен форум. Благодаря на всички участници за интереса и доверието към нашата институция. Убеден съм, че представените тези ще допринесат за развитието на горското стопанство. Надявам се някои от идеите да станат солидни конструктивни елементи на моста, по който нашите синове и внуци да достигнат един по-добър свят, в който богдо да пеят химна на българските лесовъди *„Хубава си, моя горо“*.

Випуск 2009 получи дипломите си

Академичното ръководство

На 19 май Лесотехническият университет връчи дипломите на своите възпитаници от випуск 2009 на официална церемония в Аулата на университета.

Приветствено слово към абсолвентите отпрати зам.-ректорът проф. д-р Веселин Брезин. Официални гости на тържеството бяха зам.-министърът на земеделието и храните доц. Георги Костов, който поздрави абсолвентите от свое име и от името на министъра - д-р Мирослав Найденов. На тържеството присъстваха също директорът на РИОСВ - София, Гергана Благиева, зам.-директорът на Националната ветеринарномедицинска служба Дамян Илиев, гости от Изпълнителната агенция по аквакултури, преподаватели и студенти.

От името на академичното ръководство абсолвентите поздрави и ректорът на университета проф. д.с.н. Нино Нинов, който със задоволство отбеляза, че дипломи за завършена бакалавърска и магистърска степен в редовно и задочно обучение получават общо 526 абсолвенти, което е със 75 повече в сравнение с миналата година и най-много от създаването на университета. Редовно обучение завършват 275 бакалаври и 170 магистри, а задочно - 38 ба-

калаври и 43 магистри.

Най-много са студентите, завършващи специалност „Горско стопанство“ - 147, следвани от специалност „Технология на дървесината“ - 75, „Ландшафтна архитектура“ - 72, „Инженерен дизайн“ - 60, „Ветеринарна медицина“ - 45, „Агрономство“ - 44, „Екология и опазване на околната среда“ - 39, „Стопанско управление“ - 34, и „Растителна защита“ - 10.

81 са отличниците на випуска - 38 бакалаври и 43 магистри, които получиха диплома и грамота на церемонията. Пълният отличник на випуска тази година бе Нели Вълева от специалност „Растителна защита“, която бе награден с Почетния знак на ЛТУ. Високото отличие на университета заслужи още два абсолвенти Христина Банчева и Рашид Рашид от специалност „Екология и опазване на околната среда“, получили специалната награда „Мини Нобел“, връчвана всяка година от Шведското посолство.

С Почетния знак на ЛТУ бяха удостоени и абсолвентите Полина Николова и Иван Михайлов от специалността „Инженерен дизайн“, които получиха златни медали на тазгодишното издание на Международния па-

Проф. Нино Нинов връчва дипломата и грамотата на отличничката на випуска Нели Вълева

наир в Пловдив за своите дипломни работи - разработка на мебелни програми.

Почетен знак на ЛТУ бе връчен и на чуждестранната студентка Шай Шели от Израел за отличен успех.

По традиция абсолвентите от специалност „Ветеринарна медицина“ положиха клетвата на ветеринарния лекар.

Празникът бе съпроводен с музикалните изпълнения на академичния хор и акордеонистите от специалност „Музикална педагогика“ на Софийския университет. Последва връчване на дипломите на останалите абсолвенти по факултети.

За Факултет „Горско стопанство“ дипломите връчи деканът доц. д-р Милко Милев.

Гости на събитието бяха д-р инж. Любчо Тричков - началник на отдел „Горска политика“ и инж. Димитър Бърдаров - началник на отдел „Залесяване и защита срещу ерозия“ в ИАГ, инж. Григор Гогов - главен секретар на НЛРС „СЛРБ“ и инж. Петър Янков от „Хускварна - България“ ЕООД, които поздравиха абсолвентите от специалност „Горско стопанство“ и ги зарадваха с подаръци. Празникът завърши със снимка за спомен и пожелания за успех в професията. **Т**

Снимка за спомен на абсолвентите от Факултет „Горско стопанство“

Международно състезание

Успех за българските студенти в горския многобой

Двадесет и четвъртото международно състезание по горски многобой за студенти по горско стопанство се проведе в гр. Бърно, Чехия, през април.

Участваха общо 13 отбора: по един от Чехия, Словакия, България, Украйна, Финландия, Румъния, Унгария, Полша, Латвия, Сърбия, два от Швеция и един отбор, формиран от студенти по програмата „Еразмус“.

Отборът на Лесотехническия университет беше представен от студентите от специалност „Горско стопанство“ Павел Павлов - I курс, Яница Тодорова - III курс, Йордан Иванов и Димитър Нанчев от IV курс.

Състезанието се проведе в няколко етапа.

В първия етап бе включено таксирание на насаждение и определяне на запаса му, което се осъществява отборно от четиримата в отбора. След това всеки участник самостоятелно определя от разстояние дървесния вид, диаметър, височина и кубатура на отделно дърво. Следваше прецизно рязане с моторен и ръчен трион, като критерии за оценяване бяха бързина, безопасност и прецизност. Включено беше и разглобяване и подготовка за работа на бензиномоторен трион.

Във втория етап участниците показаха умения по стрелба със спортно гладкоцевно оръжие в дисциплините „скийт“ и „трап“ и умения за стрелба с въздушна пушка по мишена.

Третият етап предизвика участниците с ориентиране по карта с

Българският отбор (отляво надясно) Яница Тодорова, Павел Павлов, Димитър Нанчев и Йордан Иванов

компас, по трасе в пресечена местност, по което са разположени 6 пункта. На всеки от пунктовете бяха поставени за разпознаване природни обекти: хербарийни материали от тревисти видове, дървесни видове в облиствено и необлиствено състояние, насекоми вредители и повредите от тях, бозайници и птици, образци дървесина, скали и минерали.

На първо място в отборното класиране бе отборът на Румъния, на второ - Финландия, и на трето място - отборът на България. В индивидуалното класиране първо място и купата взе Димитър Нанчев, който получи и награда бензиномоторен трион. Така българският отбор се завърна с 2 купи и много награди.

Яница ТОДОРОВА

Конференция на СЕЛ

СТОПАНИСВАНЕ НА ПЛАНИНСКИТЕ ГОРИ В ЕВРОПА

От 10 до 14 юни 2010 г. в град Анси, Франция, се проведе годишна среща на Съюза на европейските лесовъди (СЕЛ) и конференция на тема „Стопанисване на планинските гори“. Взеха участие 42 представители от 9 страни, членове на Съюза на европейските лесовъди. От името на Съюза на лесовъдите в България взеха участие председателят на СЛБ доц. Иван Палигоров и зам.-председателите д-р инж. Анна Петракиева и инж. Борис Господинов, който е и член на Комисията по финансовия одит на СЕЛ.

Бяха дискутирани най-важните въпроси от дейността на СЕЛ след конгреса, проведен през 2009 г. в Полша. Основните цели на СЕЛ, както и напредъкът по тяхното реализиране, бяха тема на презен-

тациите на Хакан Нистранд (Холандия) - президент на СЕЛ, на Михаел Даймер (Германия), Пьотр Грайгиер (Полша) и Мариан Стоическу (Румъния) - зам.-президенти на СЕЛ, както и на Ерве Немос (Франция) - секретар, и Томас Башни (Австрия) - помощник-секретар на СЕЛ. Бяха дискутирани и докладите на Бьорн Карлсон (Швеция) - касиер на СЕЛ, както и на Комисията по финансовия одит на СЕЛ, представен от Кристодулус Кристодулу (Кипър). Конструктивният тон и деловата атмосфера даде възможност на всеки един от представителите да зададе своите въпроси и да получи отговори от членовете на Президентството (Управителния комитет). Бяха направени и приети всички уместни предложения, отнасящи се до дейността на СЕЛ за периода до 2013 година. Дискутира се и се прие срещата на СЕЛ през 2011 г. да бъде в Кипър.

В рамките на Международната конференция „Стопанисване на планинските гори“ бяха представени презентации на Франция, Германия, Австрия, Швеция, Румъния и България, както и три допълнителни презентации на домакините от Франция. Презентациите са качени на страницата на СЕЛ www.european-foresters.info.

Участници в годишната конференция на Съюза на европейските лесовъди

Национален ден на природните паркове

Националният ден на природните паркове се проведе за трети път, тази година на 29 май. Кампанията на Международната природозащитна организация WWF за почистване, подобряване и обновяване на инфраструктурата и маркировката на маршрутите и местата за отпочив в природните паркове се осъществи с подкрепата на „Глобул“, в партньорство с администрациите на 11-те природни парка в България.

Във всеки от природните паркове бе изграден дървен мост като част от усилията за подобряване на туристическата инфраструктура и символ на връзката между хората и природата. Близко 3000 доброволци се отправиха към защитените територии под мотото „В природата сме си у дома - стига мръсни номера“, което бе тазгодишното послание на кампанията, и събраха над 15 тона отпадъци.

Като посланици на природните паркове в инициативата се включиха дипломати, актьори, музиканти и журналисти.

В ПП „Витоша“ - София, (сн. 1) се събраха близо 800 доброволци. Желанието да се радват на чиста природна среда доведе малки и големи на Златните мостове, център „Алеко“, местността Дендрариума, Драгалевския манастир и Посетителския център „Витоша“. Без да губят време, участниците в почистването (сред които посланикът на САЩ Джеймс Уорлик и журналистът от bTV Венелин Петков), екипирани с чували и ръкавици, се пръснаха из планината и за два-три часа събраха тонове отпадъци.

По хоризонталната пътека Драгалевци-Бояна бяха изградени два нови моста.

През целия ден вхождат на трите музея на Витоша - на мечката, на совиите и на водните кончета, беше свободен за посетители.

В края на акцията се проведе томбола с награди, осигурени от Дирекцията на Природен парк „Витоша“, WWF и „Глобул“.

След усърдната работа повечето от доброволците се снимаха за спомен пред купищата боклуци. Усмивките по лицата на съвестните посетители на парка рязко контрастираха с резултата от безотговорността на други.

В ПП „Българка“ - Габрово, (сн. 2) доброволците се събраха в местността Узана. Всички посрещнаха ентузиастично идеята да се почи

сти и облагороди образователния маршрут „Първи стъпки за начинаещи вълшебници“. След кратки приветствия от директора на парка инж. Мая Радева, посланика на кампанията - актьорът Филип Аврамов, и Катерина Раковска - представител на Световния фонд за дивата природа (WWF), участниците се разделиха на два отбора, съобразно образователния маршрут, който включва два кръга. Една част се отправиха към връх Исполин, а останалите към „Лабораторията на Баба Яга“ и хижата на Община Габрово. В продължение на часове над 75 души събраха около 100 кг боклук и успяха да боядисат съоръженията по пътеките. Като нови светнаха многобройните беседки, люлки, пейки и заслони, изградени за удобство на посетителите. След успешната екоофанзива се разигра томбола с награди, осигурени от „Глобул“ и парковата дирекция, и така всеки си тръгна с подарък.

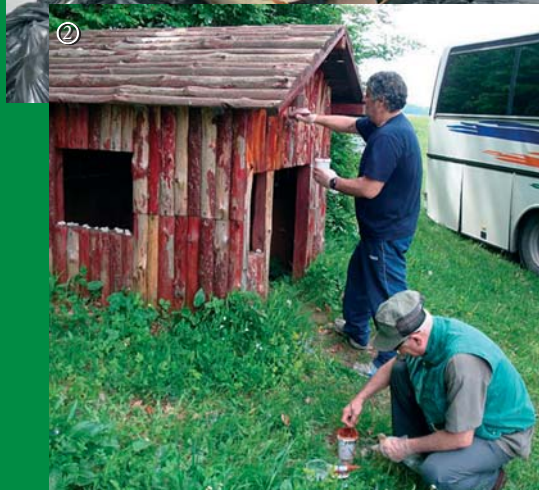
В екоакцията на ПП „Рилски манастир“ - гр. Рила, (сн. 3) участваха 187 души, сред които бяха представители на WWF, кметът на Община Рила, директорът на РДГ - Кюстендил, със свои колеги, служители в ДПС „Осогово“, представител на РДГ - Благоевград, над 60 членове на Туристическо дружество „Рила“ - гр. Рила.

Посланик на парка повторно бе синоптикът на bTV Станислава Цалова. Участниците успяха да почистят местностите Обедище, Студената чешма, Кирилова поляна.

Официално бе открит и изграденият със средства от „Глобул“ и WWF мост над Очова река. Събитието започна с приветствие от директора на ДПП „Рилски манастир“ инж. Вангел Аврамов, който връчи грамоти на организациите, подпомагащи най-активно дейността на парка за опазване на биоразнообразието и развитието на туризма. Учениците от Екофотоклуб „Приятел на Природен парк „Рилски манастир““ изнесоха литературно-музикална програма. Проведена бе и томбола, от която много от участниците получиха атрактивни награди. Мероприятието завърши с празник на открито.

Около 300 души се включиха в почистването и освежаването на туристическата инфраструктура в ПП „Сините камъни“ - Сливен (сн. 4). Най-активни отново бяха сливенските ученици, които събраха отпадъци, лакираха и боядисаха табла, маси и пейки във високата част на планината - в местностите Равна река, Слънчева

В природата сме си у дома -

поляна, край горна лифтенa станция, около езерото и Кушбунар и в детски кът „Кълвача“. Друга група доброволци почистваха покрай пътя Сливен-Карандила. Туристите ветерани се включиха при почистването на пешеходен маршрут Моллова кория-Карандила. В началото на деня символично бе открит мост. В проведената томбола участниците в Националния ден на природните паркове спечелиха много награди, осигурени от „Глобул“, WWF и Дирекцията на Природен парк „Сините камъни“. За втора поредна година посланик на Природен парк „Сините камъни“ беше фотографът Александър Иванов, станал известен със снимките си на България отвисоко.

В мероприятиято на ПП „Персина“ - Белене, (сн. 7, 9) взеха участие представители на WWF и „Глобул“, както и всички служители на парковата администрация.

Посланик за Природен парк „Персина“ беше журналистът от в. „Пари“ Иван Бедров.

На всички участници бяха раздадени отличителни стикери, гривни и значки. 135-те доброволци взеха участие във велопоход до местността Хисарлъка, където беше извършено събиране на отпадъци в района и по бреговата ивица на реката. Почистената зона обхваща територията между кътовете за отдих „Водопоя“ и „Хисарлъка“. За почистването бяха осигурени найлонови чували и ръкавици. След това за всички присъстващи беше организиран пикник, както и кратка лекция на тема „Как трябва да се държим сред природата и защо не трябва да я замърсяваме“. Кулминацията на мероприятиято беше томболата с награди, предоставени от Дирекцията на Природен парк „Персина“, Българското дружество за защита на птиците - Свищов, и „Глобул“.

ПП „Беласица“ - с. Коларово, (сн. 6) се включи за втори път в инициативата. Администрацията на парка заедно със 70 доброволци почистваха пътя и пътеките по най-натоварения и посещаван маршрут Петрич-хижа „Беласица“ и събраха 4 кубика отпадъци. Най-активни в акцията бяха учениците от III ОУ „Гоце Делчев“ и I ОУ „Кочо Мавродиев“. Посланик за втора поредна година беше метеорологът от bTV Христина Балинска. След почистването се проведе томбола с атрактивни награди.

Бе изграден дървен мост по тематичен маршрут „Пеперудите и цветята“ в село Яворница, както и паркова туристическа инфраструк-

тура в местността Бялата чешма, с. Самуилово и местността Сламището, с. Коларово.

В акцията на ПП „Златни пясъци“ - Варна, (сн. 5, 8) за почистване и обновяване на архитектурни елементи, места за пикник и туристически маршрути се включиха 220 доброволци, от които 80 деца от Франция и Белгия, ученици от СОУ „П.К.Яворов“ и ПГГСД „Н. Хайтов“, екологични организации, туристически дружества, представители на Варненската туристическа камара, испански туристи, част от мениджърския екип на хотел „Мелиа Гранд Ермитаж“ и доброволци от Варна.

Открит бе новоизграден дървен мост, улесняващ достъпа до Вековния чинар.

Почистени бяха жълтият и синият маршрут в парка, както и места за пикник и района около чешма Аладжа манастир.

Част от доброволците лакираха дървена конструкция на подхода за Вековния чинар.

Събитието завърши в района на Посетителския център с раздаване на награди, осигурени от „Глобул“, грамоти за участниците в мероприятиято, барбекю и музика.

Посланици на парка бяха актьорът Камен Воденичаров, музикантите Теди Генов и Ваня Щерева.

В почистването на ПП „Шуменско плато“ - Шумен, (сн. 10, 11) участваха повече от 100 доброволци - граждани, ученици, клуб „Зелени патрули“ при ДПП, клуб на туристи ветерани при туристическото дружество „Мадарски конник“, скаутски клуб, велоклуб, които се събраха в района на Информационния център на ПП „Шуменско плато“. Посланик на парка бе Иван Капралов - журналист и уп-равител на радио „Форте“, Шумен.

С общи усилия бяха възстановени мост по дендрологичния маршрут в м. Къшкови, покриви на туристическа зона „Алеко“ и „Шуменска крепост“. Бяха събрани около 15 куб. м битови отпадъци около Информационен център, „Зелено училище“, туристическа зона „Австроинтер“, туристически комплекс „Орбита“.

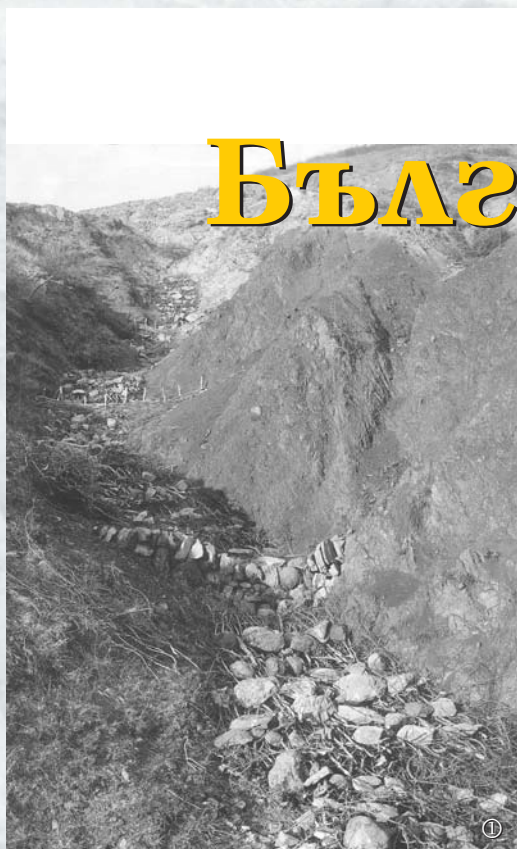
За опазване на ценните видове орхидеи бяха поставени оградения. Всички участваха в томбола с награди, осигурени от „Глобул“.

Дирекцията на парка подготви за участниците викторина, а победителите получиха информационни материали за парка. ♣

стига мръсни номера!

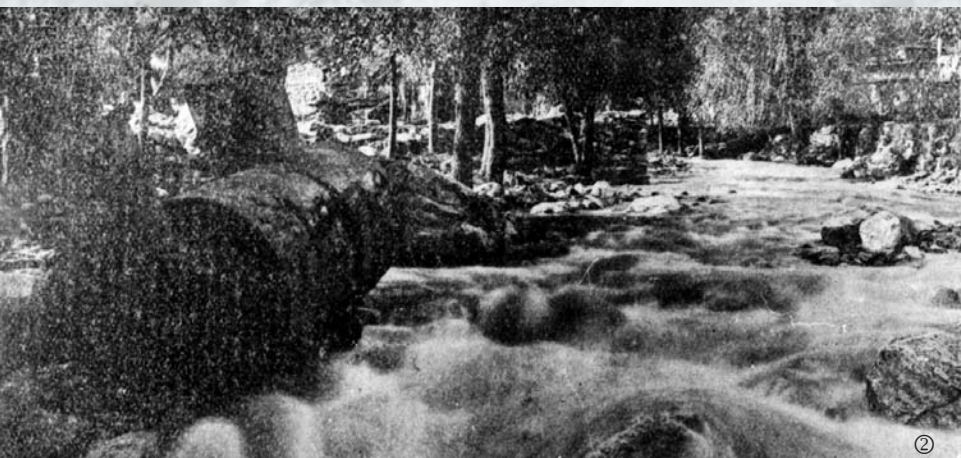
България преди...

Публикуваме панорамна снимка на местността Червените брегове, намираща се в подножието на Стара планина над Карлово (снимката горе). Картината е потресаваща - огромни каменни късове и хиляди тонове наноси, затрупали орехова градина. Това обаче е само малка част от унищоженията на страховития порой, премазал града на 29 август 1910 г. Водата безпрепятствено се е сгромолясала от урвестите и обезлесени склонове, надвиснали над града, от сипеите и скалите край водопада Сучурум. От броденето на козите почвата е раздробена и начупена. Над тези силно ерозирани терени се простират пасища с продълбани в тях ровини. По протежение на целия Карловски балкан има само няколко групи заклеявели дълбоки насаждения и храсталаци. Гората е унищожена от човека.

Тази трагедия е повод в града да се открие на 16 април 1911 г. служба за укрепяване на пороци и залесяване. Не е правено изследване за колко години горите на Карловския балкан са били унищожени, а теренът превърнат в пустиня. Но знаем колко усилия, време, професионализъм и себеотрицание са били необходими на лесолюбите да възстановят живота в скалите и сипеите (сн. 1), за да могат днес карловци с гордост да се славят с един от най-китните градове и символ на българската емблема - розата.

Но дали някой си спомня вече 1910 г., когато и розоварните на града, и розовите градини са били унищожени за броени часове? (сн. 2). Надали, защото днешната местност Червените брегове (снимката долу), а и всички кътчета по снагата на Балкана са преобразени, сякаш сме в друга България. В подножието все още има останки от дълъг и внушителен каменен зид, правен от жителите преди идването на лесолюбите, за да пази града от наносите. Някои вече го смятат за останки от крепост от римско време. Добре би било един скромнен паметен знак да отбележи, че красивата местност днес не е дар от Бога, а е дело на лесолюбите.

105 години организирана борба с ерозията

Друг порой, превърнат от служителите в зелени униформи в прекрасен крайградски лесопарк и кът за отдих и спорт, е Бялата глина над Сопот. Прорязаните от гъжовите урви са били на пръв поглед невъзможни за възстановяване, а почвата по-скоро е отблъсквала, отколкото приемала каквато и да било растителност (сн. 3). Но борбата с ерозията в България, започнала през 1905 г., вече набирала опит и специа-

листи. Бялата глина е не само пример за победата на човека над природната стихия - и то сантиметър по сантиметър, но и повод за преклонение към великото дело за преобразяването на страната ни от обезлесена и опороена в китна земя. Летящият с планер младеж не скри удивлението си, като видя старите снимки, че е прелетял над същото място (сн. 4). „Кой е сътворил това чудо?“ - бе първият му въпрос.

**Д-р инж. Янчо НАЙДЕНОВ -
директор на Лесозащитна
станция - София**

Добрият лесозащитник е добър лесовъд

- Д-р Найденев, какво е най-голямото достижение на лесозащитата в България през последните десетилетия?

- Първият и много важен принос е въвеждането на биологичните средства в българската лесозащита. Този процес започва през 80-те години, първи препарати на биологична основа са внесени у нас през 1986 г., а масово те започват да се използват след 1989 година. Това става благодарение на съвместната работа на Института за защита на растенията, ЛТУ, ИГ и лесозащитните станции. През последните години имаме отсъпление при биологичната защита в горите, защото сега се набляга на хормоналните препарати и колегите неоснователно се страхуват от приложението на биопродуктите. В Европейската стратегия за развитие на горското стопанство, а и в нашия Закон за горите, е записано, че използването на биологични средства за растителна защита трябва да бъде приоритетно.

- Ако трябва да се „самооцените“ като звено в системата на горите, как би изглеждала тази оценка?

- Нашата оценка, без да се надценяваме, е, че българската лесозащита е доста по-напред от много европейски държави. Това се дължи на изградената стройна система за нейното функциониране. Когато дойде германският специалист да ни обучава по Туининг проекта, оказа се, че той научи повече от нашия опит, отколкото изобщо е очаквал. Американските колеги още през 1997 г. останаха приятно удивени от това как добре е застъпена биологичната борба и малообемното пръскане в горите у нас. Те също бяха дошли да ни обучават. Ние пък разбрахме колко са по-напред от нас в получаването на всякакъв род информация, необходимата в съвременната лесозащита, и в... заплащането.

- В страните на Европа водят ли се мероприятията с широкомащабно прилагане на препарати, както е у нас?

- Не, те нямат опит в това отношение. Но трябва да се знае, че условията, при които се намират нашите горски екосистеми, са коренно различни от Централна и Западна Европа. Определящите фактори за развитието на много насекоми са нашето местоположение - България се намира на границата на 3 климатични области, голямото разнообразие на дървесните видове, благоприятните екологични условия за развитието на голям брой насекоми вредители и промените в климата. Например в Североизточна Франция, където валежите са 1000 мм на кв. м, също има гъботворка, но дърветата бързо се облистват, а проблемът там са гъбите и бактериите. При нас условията са благоприятни за масовото развитие на насекомните вредители. Много често имаме съчетаване на благоприятни условия за развитие на насекомите - високи температури, суша, и лоши условия за развитието на горите. Т.е. вредителят се развива идеално, а горите слабо. Ефектът от обезлистването се вижда най-добре през последващата нападението на насекомния вредител година. И ако тази година е трудна, веригата за разболяването на дървесната растителност се отключва.

риятни за масовото развитие на насекомните вредители. Много често имаме съчетаване на благоприятни условия за развитие на насекомите - високи температури, суша, и лоши условия за развитието на горите. Т.е. вредителят се развива идеално, а горите слабо. Ефектът от обезлистването се вижда най-добре през последващата нападението на насекомния вредител година. И ако тази година е трудна, веригата за разболяването на дървесната растителност се отключва.

- Такива кризи предвидими ли са?

- Ние трябва да знаем кога ще има криза. Трябва да приемем мерки дори при очакваната ниска степен на обезлистване и така се прави в Европа, която следва стратегията за развитието на горите. При нас въпросът е, че не винаги имаме средства за такива действия и осигуряваме съответните лесозащитни мероприятия само в силно нападнатите от вредители площи.

- Вие работите в тясно сътрудничество с Националната служба за защита на растенията.

- С активното участие на нашата станция и помощта на научните работници от Института за гората в Националната служба за защита на растенията бяха регистрирани много, предимно биологични и хормонални, растителнозащитни продукти. Големият брой регистрирани продукти позволява да се избере биологически най-активният и икономически най-ефективният за борба със съответните насекоми вредители. От 1990 г. тя е единственият оторизиран орган, който разрешава употребата им съгласно нашето и европейското законодателство. Тя е органът, който изпълночава наши специалисти за теренни изследвания. Тя е и органът, който въведе строг ред за регистрация на лесозащитните препарати в България, и ако някоя европейска фирма мисли, че може да дойде тук с някакви свои продукти и да започне да ги предлага наляво и надясно, в голяма грешка е.

С НСРЗ осъществяваме и фитосанитарен контрол на посевните и посадъчните материали и дървесината от горите. С техни експерти обикаляме страната по съвместна програма, подписана от ръководствата на двете ведомства, за да извършваме наблюдения на болести и карантинни насекоми вредители за целия Европейски съюз. С тях уеднаквихме и обобщихме термините по сегашните европейски стандарти за ролята и мястото на фитосанитарния контрол. Колегите от горкостопанската практиката не трябва да се смущават от присъствието на колегите от НСРЗ и трябва да знаят, че техните разпоредби са задължителни.

- А как стоят нещата с контрола на границата? Знаем за случаи на задържани посадъчни материали.

- Има европейски и световни договорености за свободно движение на материали, продукти и хора и нашата страна като член на Евросъюза трябва да ги спазва. За ЕС България е югоизточна лесозащитна „врата“ - пази да не дойде нещо от Турция, Македония, Сърбия. А останалите материали от страните на ЕС на практика не се проверяват. Напоследък на нашия пазар се внасят много декоративни дървесно-храстови видове, много различни семена, защото са по-евтини от нашите. Скоро ще украсяваме за Коледа датски елхи и ще се радваме на английски храсти. Почвата също трябва да се проверява, но това не става. Къде са засадени и засети тези вносни материали също не се знае и ние трябва да ги откриваме из цялата страна. Вероятно скоро ще трябва да възстановим и кълновете по границите, защото влизат необезпокоявано диви животни. Смятам, че всичко това ще се превърне в истинско бедствие.

- Какви предизвикателства виждате пред лесозащитата в България днес, в новия век?

- Най-голямото предизвикателство е промяна на климата. Тя влияе върху горите в няколко направления и главно последствие е влошаването на растежа на отделни дървесни видове. Европейският бряст не изчезва само от холандската болест, а и от това, че екологичните условия съществено са променени. Тази глобална промяна на климата оказва влияние, от една страна, върху изчезването на едни растителни и насекокоми видове, а от друга, съдейства за усилване на други.

В Лабораторията на ЛЗС - София

Промените на времето допреди 50 години имаха цикличен характер - на 10 или 20 години, в зависимост от региона, имахме 2-3 лета със засушаване. Със замърсяването на атмосферата и всичките компоненти на биосферата естественият кръговрат сме го превърнали в антропогенен. Бедствията като сушата и наводненията вече не могат да се нарекат само природни, а и „неприродни“, провокирани от човека.

Тези глобални климатични промени ни подсеят, че трябва да се насочим към използването на устойчиви дървесни видове. Смяната на дървесните видове в горите има своята последователност, за която предупреждава още акад. Борис Стефанов, и тя настъпва днес, с десетина години по-рано от неговите предвиждания.

Другото не по-малко предизвикателство е глобалното замърсяване на околната среда. Казваме - нашите предприятия не работят и си мислим, че в страната няма вредни емисии. Трансграничните замърсявания обаче продължават и горските насаждения са подложени

на вредното им влияние.

Всичко това значи едно нещо - трябва да се поучим от природата, за да сме готови за всички предизвикателства с адекватни решения.

- Лесозащитната станция е орган, който разрешава санитарните, или голи, сечи. Тук виждате ли някакви проблеми през последните години?

- Тези проблеми са предимно в частните гори. През последните години във предпланините и равнината се оказва, че горите на частните стопани масово се „разболяват“ и съответно стопаните искат санитарна сеч. При направените проверки нещата се оказаха съвсем различни, но те предизвикват въпроса как да се засили контролът, фитосанитарният също, в тези гори. Все пак според Конституцията на България всичките гори са общонационално богатство. Налага се въвеждането на по-строги критерии при определяне на процента на загинали дървета в насаждението и процента за извеждане на сечите, задължително възобновяване на горите.

- По Закона за горите лесозащитните станции обслужват фитосанитарно не само държавните гори, но и частните и общинските. Това справедливо ли е?

- Когато се правеше Законът за горите (от 1997 г.) имахме данни, че площта на един горски имот не надхвърля 500 дка, което даде основание законово да се запише, че фитосанитарното обслужване ще е като за държавните гори, т.е. от собственика няма да се искат никакви средства. Минаха години и днес има личности, накупили по няколко хиляди декара гори, или ги получили като замянка. Възниква основателен въпрос - защо да не плащат, когато имат проблеми със здравето на състоянието в своите насаждения?

- Смятате ли, че лесозащитните станции в България могат да разчитат на добре подготвени кадри, които да се справят професионално с предизвикателства, за които говорехме?

- Не само кадрите на ЛЗС - София, но и на другите две станции са доказали за 50 години от своето съществуване, че са верен страж на здравето на горите и винаги са били мостът между науката и практиката. Затова, опитът показва, че завършилите ЛТУ се нуждаят от специална подготовка за работа в лесозащита и при подбора на кадрите трябва да се предявяват големи изисквания. Трябва да се организират курсове за квалификация, а програмата на тази подготовка трябва да бъде съставена така, че да даде допълнителни теоретични и практически познания за проблемите, свързани с опазването на горите от болести, насекокоми вредители и антропогенно въздействие. Преди години такива курсове не бяха рядкост. Периодично и сега се събират по определени проблеми. Кадрите по лесозащита трябва задължително да притежават магистърска подготовка, най-добре в Лесотехническия университет, за да можем и напред да се гордеем с добри лесозащитници.

- А какво е добър лесозащитник според Вас?

- От нашия колега, инж. Тодор Чернев, който бе дълги години директор на ЛЗС - Пловдив, съм научил много неща. И едно от тях ме ръководи през целия ми професионален живот - добрият лесозащитник задължително трябва да бъде и добър лесолюб.

Разговора води
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

Златен медал в раздел „Диви животни, птици и риби“ -
Миленко Мароти (Хърватия) - В полето

Сребърен медал в раздел „Диви животни, птици и риби“ -
Мик Дюрхан (Шотландия) - Голям сив бухал в полет

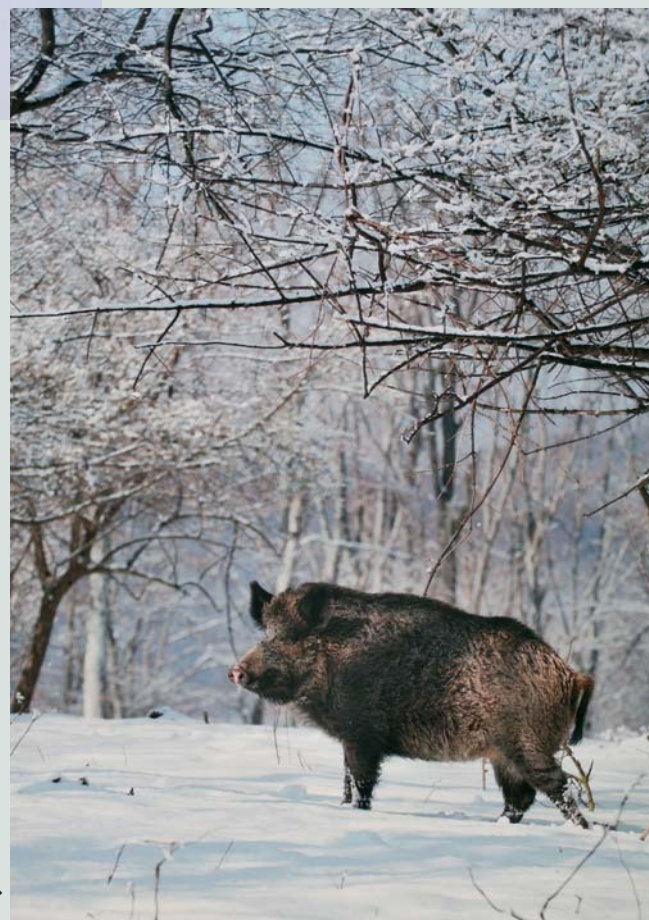
В Дупница, разпрострял се в подножието на величествената планина Рила, на 21 май бе открит Първият международен фотосалон „Дивото“, под патронажа на FIAP - Международната федерация за фотографско изкуство, в която членуват вече 85 национални сдружения. През миналата година в Пловдив по време на изложението „Природа, лов, риболов“ бе проведен първият национален фотоконкурс за дивата природа. А тази година Българската фотографска академия с председател фотограф-художник Явор Попов го превърна в международен.

Домакините от Дупница в лицето на кмета инж. Атанас Янев също се бяха постарали и в галерията „Околийска къща“ - реставрираната старинна градска постройка, „Дивото“ блесна с цялото си величие. Фотоконкурсът бе в три раздела: Диви животни, птици и риби, Животни в зоопарк и Пейзаж. Журито с председател фотограф-художник Тодор Янков имаше нелеката задача да класира получените 432 фототворби от 23 държави. В експозицията останаха 165 фотографии от 30 чуждестранни и 20 български автори.

Фотосите от чужбина превъзхождаха нашата родна фотография и от 9-те медала от наградния фонд на FIAP (по

3 за всеки раздел) за България остана само едно бронзово отличие. Община Дупница даде своята специална награда - лаптоп, на Асен Игнатов. Издателска къща „Наслука“ награди Радостин Димитров с 3-дневен фотолов. Бяха дадени и две специални награди от директора на Ловно стопанство „Искър“ инж. Иван Явричев - също 3-дневен фотолов. Те бяха спечелени от чужди автори. Да пожелаем успех на изложбата, следващото домакинство за която ще бъде решено в скоро време.

Йордан ДАМЯНОВ

Бронзов медал в раздел „Диви животни, птици и риби“ -
Гриша Григоров (България) - Глиган ▶

Специална награда на община Дупница - Асен Игнатов (България) - Лисица

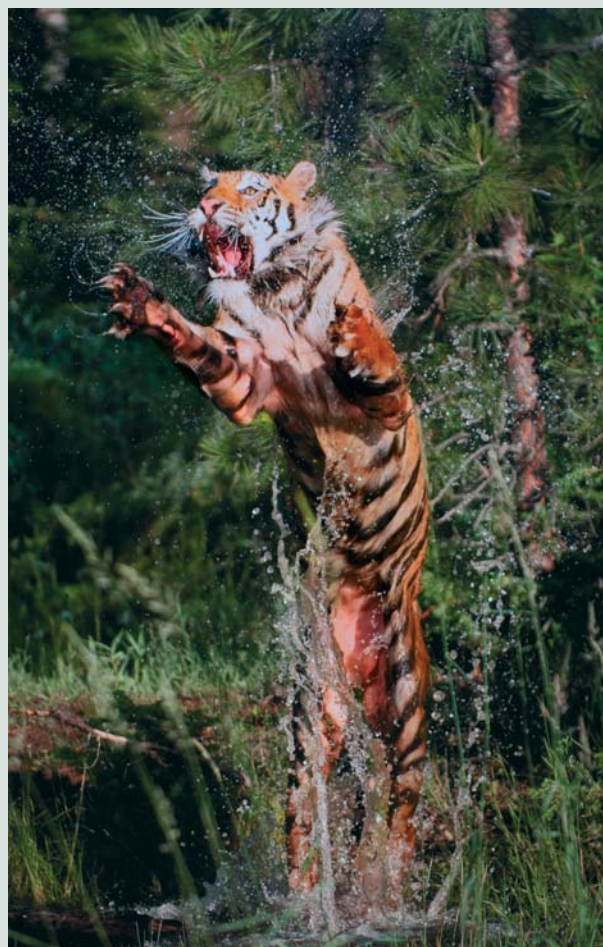
Специална награда на ИК „Наслука“ - Радостин Димитров (България) - Закуската на една бяла лястовица

Златен медал в раздел „Пейзаж“ - Дежо Ласло (Румъния) - Музиката на морето

Специална награда - Уенди Конуей (Англия) - Скок на гну

Златен медал в раздел „Животни в зоопарк“ - Арно Ензеринк (Финландия) - В движение

Резерват
Природна забележителност
Защитена местност
Хижа
Връх
Местност
Пещера
Град
Село

Екопътката продължава по известния древен Римски път. Намира се на около 10-15 км южно от вр. Персенк. За това, че районът на Персенк е обитаван от най-дълбока древност, свидетелстват откритите останки от тракийски поселища, най-голямото от които е в м. Перелийца. Древният Римски (известен и като Тракийски) път, дълъг над 4 км и широк 1.5 м, строен през I в. пр. Хр., минаващ под самия връх, е емблема за района на Персенк. Пътят е изключително добре запазен и е единственото място, по което може да се премине билото на този дял от Родопите. В древността пътят, който е свързвал равна Тракия и Бяло море през Родопите, не е минавал

ЕКОПЪТЕКА Стравруполи (Гърция)

както в днешно време през р. Чая, а през Станимака (днес Асеновград). Римският път под Персенк е най-високо разположеният и запазен археологически паметник в България. Но и това е строителното съоръжение, ползвано най-дълго - над 2000 години, без прекъсване! Разбира се, през сезоните, когато това е възможно, защото най-високата точка достига 2050 м, което прави ползването през зимата почти изключено. Известен е също като „Старият друм“, част от древен тракийско-римски път, с направление Филипополис - Станимака - Драма.

Римският път води до трите местности Бялата вода, Глухите камъни и Айдарски камък. Глухите камъни представляват две големи риолитни скали, сякаш забодени на поляната от невидима ръка. В южна посока трасето се движи през местностите Ченгенекошк, Мечо гробе, Портата, преминава през върховете Мечи чал и Снежанка и достига недалеч от Смолян, в м. Орфееви скали и ридовете Соколица, Невястата и Червената скала.

Един от най-атрактивните участъци е природната забележителност Смолянски езера, включваща терасовидни свлачишни езера, разположени в подножието на Орфеевите скали край Смолян. Разположени са в кв. Езерово - там се е намирало някогашно селище, унищожено до основи от османските завоеватели по време на помохамеданчването на Кръстогорието. В м. Могилата са разкрити руини от стара църква, къщи, фрагменти от керамика, датирани от XIV-XVI век. Езерата са били повече от 20 в предишни геоложки времена, но само 7 са запазени до днес в естествения си вид. Трите горни езера са в близост до х. „Смолянските езера“, четвъртото е в м. Яровите край руините на старото селище, при м. Арабски мост е петото, а другите са разположени по-надолу. На югоизток е вр. Шепшица. Оттук се разкрива страхотна панорама към Смолян, останалите езера, котловината и долината на р. Черна. Най-високата и слабо засегната от антропогенно влияние част от ландшафтния комплекс Смолянски езера е обявена за природна забележителност (ПЗ) по чл. 23 от ЗЗТ със заповед № 374 от 05.05.1982 г. от КОПС при МС и вписан в Държавния регистър под № 422, като изключителен обект от неживата природа със значима стойност поради присъщата на тази природна среда рядкост, представителност, естетичност и биоразнообразие. Защитената територия се намира в землището на Смолян и заема площ от 49.5 хектара. Включва езера, гори и ливади. Срещат се много растителни и животински видове с национален и международен консервационен статус, част от тях - с ограничено разпространение и численост, вписани в Червената книга на България и в Европейската червена книга. Създадената и трасирана вече от техния екип кръгова екопътека около трите езера в границите на защитената територия е предпоставка за регулиран устойчив екотуризъм в района.

Резерватът „Сосковчето“ с обща площ 177.5 ха от държавния горски фонд и намиращата се там екопътека „Каньонът на водопадите“ се намират в землището на Смолян. Резерватът е създаден с цел опазване на девствения характер на вековна смърчова гора, красивия природен пейзаж, интересните водопади, увивната растителност, като обиталище на мечки, сърни и елени, както и за изучаване в бъдеще на горскодървесната растителност, съобществата и биотопите. Буферната зона около резервата е с площ 104.4 ха. Поради стръмния наклон „Сосковчето“ е достъпен откъм северната горна граница, докдето достига черен път, отклоняващ се от асфалтовия път между м. Айше колак и вр. Перелик. Надморската височина варира от 1400 до 1700 м (44 % от площта на резервата е на 1600-1700 метра).

Екопътеката „Каньонът на водопадите“ е изградена в буферната зона на резервата през 2003-2004 година. Денивелацията е 600 м, а дължината - 7.30 км - с малък и голям кръг. Цялото трасе премина-

ва край природни феномени. Разнообразието прави прехода неусетен, а предприетите мерки за безопасност позволяват достъпност за всички посетители, все пак съпътствани задължително от специално подготвени водачи. Пътеката преминава през смърчови екосистеми, като отделни дървета са с внушителни размери. Тук може да се види и вековният бук с диаметър около 4.20 метра. Маршрутът е избран така, че разкрива поглед към скални блокове, които в резултат от изветрянето на риолитите са придобили разнообразни форми: Ритлите, Редените камъни, Каменния улей и други. Следва поредица от атрактивни водопади - Ропката, Казаните, Сърцето, Каскадите и Орфей. Водопадът Орфей е най-големият в каньона. Денивелацията на водния пад е над 68 метра. Водните потоци се отделят линейно, подобно на струните на арфата на митичния певец. В резервата се срещат диви кози, мечки, сърни. До големия водопад се срещат и единични екземпляри от Родопски крем.

По-нататък маршрутът преминава в близост до Смолянския водопад, резервата „Амзово“ и се отправя към карстовия пещерен комплекс на Голубовица и Ухловица.

Природната забележителност Смолянски водопад (0.2 ха площ, 950 м н.в.) е обявена през 1965 г. и опазва водопад, намиращ се на Крива река. Височината на водния пад е 20-28 метра. Според легендата оттук смолянският дерибей Салих Ага е хвърлял осъдените на смърт за непокорство родопчани. В близост до водопада е и Балиевата вода - система от 3 извора, на р. Черна под връх Бухлювица. С тази местност е свързана част от живота и делото на маестро Георги Атанасов - тук той е създал „Самодивско изворче“ и част от мотивите на операта „Гергана“.

Поддържан резерват „Амзово“ е най-малкият по площ резерват не само в Смолянска област, но и един от най-малките в страната. Единствено той не попада в горски масив, а включва земеделски площи от землището на Смолян. „Амзово“ е създаден с цел възстановяване и опазване на находището на блатен плаун (*Lycopodium inundatum*). Намира се в местността Петрово бърдце. Лесностъпен е поради малката си площ и надморска височина (1050 м) и поради близостта с асфалтовия път Смолян - с. Пещера. Съвременното му състояние е утежнено от антропогенния фактор. Малкото блато значително е намалило обема си, което застрашава блатния плаун.

Комплексът от пещери Голубовица край с. Кошница е труднодостъпен - влиза се със специална екипировка под наблюдението на инструктор. В пещерите можете да изпробвате уменията си в спускане по въже - „рапел“, в скално катерене, преодоляване на препятствие с лодка, алпийски тролей, с който може да се прелети по 40-метровата въжена линия между двата скала на р. Есенна, на височина 20 м над водното огледало. Комплексът е достъпен от юни до септември. В рамките на Националната спелеоложка експедиция - 2008 изследователите откриха, че естествените подземни галерии са дълги близо 2 км, което прави Голубовица една от най-големите водни пещери в България. Досега пещера с такава височина на галериите, и то в продължение на стотици метри, в страната не бе известна. Доскоро там не е стъпвал човешки крак, няма какво да я руши. Водолазите откриха нова подводна галерия, през която не успяха да преминат. Голубовица очаква нова експедиция.

Пещерата Ухловица (1040 м н.в.), намираща се в м. Сините вирове, е открита и изследвана от Димитър и Георги Райчеви от пещерен клуб „Студенец“ - Чепеларе, през 1967 година. Обявена е за природна забележителност с площ 1 ха със Заповед от 04.05.1979 година. Благоустроена и открита за туристически посещения през 1983 година. Образувана е в протерозойски мрамор с възраст 3.5 млн. години. От паркинга до входа се стига за около 30-40 минути изкачване. Дължината на пещерата е 460 м, от които 330 м благо-

устроени. Съхранява изключително богатство от всички генетични видове водно-химични синтрови образувания и инфильтрационнокъпещи води със синтрови езерца. Една от най-старите пещери в региона - с много красиви дендритни образувания, приличащи на морски корали. Природата в продължение на векове е създала една истинска феерия от коралити и хеликтити. Завършва със 7 красиви езера, които рано напролет се пълнят с вода. В горния етаж е „Залата на пропастите“, в която най-голямата денивелация е 25 метра. Тази галерия е най-красивата част на пещерата.

След пещерата Ухловица пътеката се отправя към защитената местност Падала, местностите Гераница и Изворите на Арда, защитените местности Ливадите и Падала, и след това местностите Мочура, Циганско градище и Съдилището. Защитената местност Падала (обявена през 1979 г., с площ 33.6 ха) опазва вековна борова гора и характерен ландшафт, а Ливадите - едно от малкото находища на защитеното растение родопски крем - ендемит, характерен само за Родопите (в България и Гърция).

Местността Мочура - в тази част екомаршрутът минава през високотлански ливади и гори с изключително запазена и девствена природа, включваща почти всички растителни и животински видове, характерни за Родопите. Атракция за туристите са запазените военни погранични обекти от недалечното минало. Преминава се покрай портала на бивша гранична заграда, възстановено телено заграждение (кльон), а в края на маршрута се стига до гранична вишка. Оттук се откриват изключителни панорамни гледки във всички посоки - обширни територии от Северна Гърция и Южна България. Трасето на екопътеката е полегато, което позволява преход без специална подготовка. На юг то се движи до м. Курбанище и м. Вишката и достига до защитената местност под вр. Циганско градище. Легендата за името на този връх е родопски вариант на историята за Вавилонската кула, според която циганите от околността решили да съградят кула, за да достигнат Бог. Започнали, но нещо не се разбрали и кулата се срутила. Името обаче останало.

До тази историческа забележителност се стига по съществуващата вече екоптека „Циганско градище - Съдилището“. Тя е на 1827 м н.в. на около 8 км южно от с. Мочура, община Рудозем. В района са намерени останки от тракийско скално светилище на самата гранична бразда с Гърция (гранична пирамида № 62). Основите на крепостните стени се проследяват в източна и северна посока. В крепостта и около нея са намерени останки от керамика от ранножелязната епоха и късната античност. Недалеч от крепостта е м. Папратилово, където има следи от селище от VIII-VI в. пр. Христа. В по-ранни пластове се откриват находки от тракийски светилища и жертвеници. Храмът, за който се предполага, че е бил посветен на бог Дионисий, действал в продължение на поне 700 години (за това може да се съди по намерените монети), е напълно унищожен от времето и иманяриите. При разкопките бяха намерени редица монети и част от оброчна плоча. Защитената местност Циганско градище е предложена с цел да бъдат опазени вековните букови гори, безлесната зона, популациите на мечки и глухари и като допълнение от българска страна на защитени територии и места от „Натура 2000“, намиращи се в Гърция. Няколко мечки постоянно обитават района на граничната ивица и всекидневно я пресичат. Съседните гръцки скални комплекси в миналото са били обитавани от диви кози. И сега се срещат единични екземпляри диви кози, но за съжаление бързо се отстрелват от български и гръцки браконieri. Няколко токовища на глухари са били унищожени и една от целите на бъдещата защитена територия ще бъде опазването на популацията от глухари, обитаваща буковите гори. Благодарение на факта, че се намира в гранична зона, районът около върха е бил сравнително защитен от човешка намеса и флората и фауната са изключително запазени и богати. В района на вр. Циганско градище е най-голямата популация на ендемита Родопски крем, което е и една от причините местността да попада в зоната „Натура 2000“. Понататък по пътеката се стига до м. Съдилището, където има условия за кратък отдих. Оттук се открива прекрасна гледка към гръцката част на Родопите. С просто око се виждат с. Димарио (Демерджик), както и цялото дефиле, по което ще минава пътят Рудозем - Ксанти. Това е крайната точка на живописния маршрут, в който природата е запазена в такава степен, защото доскоро е бил недостъпен зад

граничните телени заграждения. В Гърция преходът обхваща региона Драма - Паранести. Там могат да се видят най-високите родопски водопади Ливадидис, Св. Варвара и Лепидас.

По протежение на целия екомаршрут са поставени информационни табели и маркировка, изградени са множество кътове за отдих, заслони и са възстановени стари чешми. Преминването на цялото трасе отнема около пет дена, но има възможност за избор и само на част от маршрута.

Снимки автора

Водопадът в резервата „Сосковчето“

Чудните мостове

Смолянските езера

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ**
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

бул. „Хр. Ботев“ № 55, София 1040
Автоматична телефонна централа 98-511,
факс: 981-37-36, e-mail: iag@iag.bg

Отразени са данните до 14.06.2010 г.

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
РЪКОВОДСТВО			
Инж. Бисер ДАЧЕВ	изпълнителен директор	503	
Маргаритка ПАВЛОВА	гл. специалист	503	
Инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ	зам. изпълнителен директор	508	
Величка МАРИНА	гл. специалист	509	987 99 47
Инж. Валентина МАРИНОВА	гл. секретар	504	
Елза АТАНАСОВА	мл. експерт - отчети и анализи	504	
Инж. Димитър БАТАЛОВ	служител по сигурността на информацията	516	988 59 25
Дафинка РОНКОВА	финансов контролор	557	988 59 14
ДИРЕКЦИЯ „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“			
Кирил КОЛЧЕВ	директор	557	980 81 77
Цветка ПЕТКОВА	гл. вътр. одитор - РДГ - Бургас		0885610602
Александър ИВАНОВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Варна		0887526932
Йосиф ГАЙДАРДОВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Велико Търново		0887560440
Илия ХАРАЛАМПИЕВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Кюстендил		0886366166
Благовеста ЛАЛОВА	гл. вътр. одитор - РДГ - Пловдив		0885342634
Славейко КАСАБОВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Пазарджик		0888225070
Кунка КАМЕНСКА	гл. вътр. одитор - РДГ - София		0888588348
ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ФИНАНСОВО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Иванка СЪБЧЕВА	директор	559	988 29 72
ОТДЕЛ „СЧЕТОВОДСТВО“			
Емилия ТАФРАДЖИЙСКА	началник	560	988 14 95
Маргарита КРЪСТЕВА	държавен експерт - счетоводна отчетност	560	988 14 95
Инж. Катерина АНДАСАРОВА	гл. експерт - счетоводна отчетност	560	988 14 95
Сашка ДИМОВА	ст. счетоводител - касови операции	560	988 14 95
Екатерина ГАНЧОВСКА	ст. счетоводител - касови операции	560	988 14 95
Милка ИВАНОВА	ст. счетоводител - касиер	555	987 51 40
ОТДЕЛ „СОБСТВЕНОСТ, ИНВЕСТИЦИИ И КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ“			
Инж. Петко ВРАЧОВСКИ	началник	561	987 15 92
Инж. Анелия ГАВРИЛОВА	гл. експерт - управление и стопанисване на държ. собственост	392	
Инж. Мария КАМЕНОВА	гл. експерт - управление и стопанисване на държ. собственост	392	
Татяна МИХАЙЛОВА	гл. специалист - организация и контрол на материалната база	392	

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
ОТДЕЛ „ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА“			
Станка СТОЯНОВА	ст. експерт - бюджет и средства за работна заплата	553	988 30 16
Ваня ХРИСТОВА	мл. експерт - прогнози и бюджет	553	988 30 16
ОТДЕЛ „ОТЧЕТИ И РАЗПЛАЩАНИЯ“			
Силвия КУНЧЕВА	началник	554	987 35 00
Божана ГЕОРГИЕВА	гл. експерт - отчети и разплащания	554	987 35 00
Любомира ИЛИЕВА	гл. експерт - счетоводна отчетност	554	987 35 00
Румяна БРУСАРСКА	главен специалист - платежни процедури и СЕБРА	554	981 75 31
ОТДЕЛ „ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ“			
Инж. Ивайло ИВАНОВ	началник	506	987 51 46
Инж. Росица ВЪРБАНОВА	държавен експерт	515	988 82 25
Инж. Антон РАЧЕВ	гл. експерт - информационни системи	506	987 51 46
Инж. Мариана СИМЕОНОВА	гл. експерт - администриране, организация и поддръжане на инф. ресурси	515	988 82 25
Инж. Мариела МИРОНОВА	гл. експерт - организация и поддръжане на база данни в горите	515	988 82 25
Л. арх. Иван БОГДАНОВ	ст. експерт - инф. дейност и комуникационни технологии	506	987 51 46
Лидия ЗДРАВКОВА	мл. експерт - WEB базирани приложения	515	988 82 25
ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Милена ТРИФОНОВА	директор	511	985 11 754
ОТДЕЛ „АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ“			
Тодор БОГОМИЛОВ	началник	506	987 51 46
Фатме ДЕМИРОВА	мл. юриконсулт	516	988 59 25
Лили ЗАРКОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Маргарита ИГНАТОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Елена ТОПАЛОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Яница АНАСТАСОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Донка БИЛЯРСКА	техн. сътрудник - архивар	512/389	988 13 83
Венцислав ПЕЙЧЕВ	шофьор	509	
Григор ГЕОРГИЕВ	шофьор-механик	503	
Ивайло ИВАНОВ	шофьор-снабдител	504	
ОТДЕЛ „ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ“			
Магдалена СТАНЧЕВА	гл. юриконсулт	519	981 60 58
Яника СИМОВА	гл. юриконсулт	517	981 06 37
Гергана ЦАРСКА	гл. юриконсулт	519	981 60 58
Ерджан МУРАД	ст. юриконсулт	517	981 06 37
Николай НИКОЛОВ	ст. юриконсулт	519	981 60 58
Камелия ЯНЕВА	мл. юриконсулт	517	981 06 37
Камелия РАЙЧЕВА	мл. юриконсулт	519	981 60 58
ОТДЕЛ „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Александър ФЕРДОВ	гл. експерт - човешки ресурси	277	987 51 42

СПРАВОЧНИК

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
Антоанета ДЕЛЕВА	мл. експерт - човешки ресурси	277	987 51 42
ОТДЕЛ „ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ПРОТОКОЛ“			
Инж. Ирена СТОЯНОВА Екатерина ПОПОВА	началник държавен експерт - връзки с обществеността и медийна комуникация	510 510	989 55 53 989 55 53
Инж. Весна КИМОВА	ст. експерт - медийно представяне дейността на ИАГ	510	989 55 53
Радка ЛЯХОВА	ст. експерт - връзки с обществеността	510	989 55 53
СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ГОРИ“			
Инж. Стойчо БЯЛКОВ	директор	550	988 58 42
ОТДЕЛ „ЛЕСОУСТРОЙСТВО И ОТЧЕТ НА ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Илия АНГЕЛОВ Инж. Любен ЖЕЛЕВ	началник държавен експерт - изработване на лесостр. проекти	529 529	988 11 96 988 11 96
Дарина ИЛЧЕВА	мл. експерт - поддържане и съхраняване на графичната и атрибутивната база данни за горите и земите от горския фонд	529	988 11 96
ОТДЕЛ „ЗАЛЕСЯВАНЕ И ЗАЩИТА СРЕЩУ ЕРОЗИЯ“			
Инж. Димитър БЪРДАРОВ Инж. Нели МИХАЙЛОВА	началник държавен експерт - залесяване	526 528	987 12 74 981 44 47
Инж. Любомир КРЪСТЕВ	гл. експерт - горски разсадници	526	987 12 74
Инж. Мария БЕЛОВАРСКА	ст. експерт - горски репродуктивни материали	526	987 12 74
Инж. Мария ЧАМБОВА	ст. експерт - защита на горските земи срещу ерозия и климатични промени	528	981 44 47
ОТДЕЛ „СТОПАНИСВАНЕ, ПОЛЗВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ“			
Инж. Виржиния ХУБЧЕВА Инж. Емил РАКЪДЖИЕВ	началник държавен експерт - стопанисване на горите	524 556	987 51 43 987 49 90
Инж. Стефан БАЛОВ	държавен експерт - защита на горите	556	987 49 90
Инж. Христо ХРИСТОВ	държавен експерт - контрол върху ползванията от горите и маркиране на лесосечния фонд	556	987 49 90
Инж. Румяна ВЕЛИНОВА	гл. експерт - стопанисване на горите и ресурси	556	987 49 90
Инж. Деян СТОЙНЕВ	гл. експерт - стопанисване на горите с дървопроизводствени и средообразуващи функции	556	987 49 90
СЕКТОР „ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ“			
Инж. Георги ТИНЧЕВ Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА	началник гл. експерт - управление на защитени територии	552 552	987 97 92 987 97 92

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
Инж. Кирил ТАШЕВ	ст. експерт - мониторинг на биоразнообразието	552	987 97 92
Илиана МЕНЦЕЛ	мл. експерт - планове за управление и „Натура 2000“	551	988 82 86
ОТДЕЛ „ПРОМЕНИ В ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Георги КОТАРЕВ Инж. Огнян ЙОСИФОВ Антоанета ТАНЕВА	началник държавен експерт гл. експерт - вещни права в горския фонд	411 412 412	
Николина НЕДЕЛКОВА	мл. експерт - промени в собствеността	411	
Джемиле МОЛЛААХМЕД	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	411	
Драгомир ЦИЦЕЛКОВ	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	412	
Десислава КУНЧЕВА	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	412	
Радостина ВЪРБАНОВА	техн. сътрудник	696	
ОТДЕЛ „НЕДЪРЖАВНИ ГОРИ“			
Д-р инж. Ценко ЦЕНОВ Инж. Татяна АНДРЕЕВА	началник гл. експерт - консултации на недържавни горовладелци	552 529	988 40 91 988 08 75
Инж. Димитър ВИТЕВ	гл. експерт - стопанисване на недържавни гори	552	988 40 91
Инж. Боян СОКОЛОВ	гл. експерт - стопанисване на недържавни гори	552	988 40 91
ДИРЕКЦИЯ „ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ И ДИВЕЧА“			
Инж. Юлиан РУСЕВ	директор	501	988 32 22
ОТДЕЛ „СТОПАНИСВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ДИВЕЧА“			
Инж. Светослав ДИКОВ Инж. Григор ПЕНЕВ Инж. Мирослав ДЖУПАРОВ	началник държавен експерт ст. експерт - нормативна уредба и контрол	501 518 501	988 32 22 988 30 59 988 32 22
Миглена ИВАНОВА	изпълнител-куриер	512	988 13 83
ОТДЕЛ „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЛС, ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ И РЕКЛАМА“			
Инж. Динко ГОСПОДИНОВ Инж. Любов ИРГЕВА	началник държавен експерт - логистика и организация на ДЛС	518 501	988 30 59 988 32 22
Екатерина БОЖИНОВА	гл. експерт	501	988 32 22
Станка ЧОБАНОВА	гл. експерт	501	988 32 22
ОТДЕЛ „ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ“			
Инж. Николай ПИРОНКОВ Владимир КОНСТАНТИНОВ	началник държавен експерт - опазване на горите от пожари		981 16 25 987 51 44
Петя СПАСОВА	гл. специалист	205	

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
СЕКТОР „ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ“			
Инж. Камен ДИМИТРОВ Инж. Величко КОЛЕВ	началник гл. експерт - статистика, анализ и нормативна уредба		987 51 44 987 51 44
Инж. Спас ТУМБЕВ	ст. експерт - контролна дейност и КГП		987 51 44
СЕКТОР „МЕТОДИЧЕСКА И ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ“			
Инж. Мартин ИВАНОВ Инж. Светослав КРЪСТЕВ	началник мл. експерт - охрана на горите, дивеча и рибата		987 43 57 987 43 57
ДИРЕКЦИЯ „ГОРСКА ПОЛИТИКА И СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Инж. Тони КРЪСТЕВ	директор	559	988 29 72
ОТДЕЛ „ГОРСКА ПОЛИТИКА“			
Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ Инж. Николай ВАСИЛЕВ	началник гл. експерт - горска политика, програми и проекти	530 525	988 49 43 989 27 41
Гергана ВЛАСЕВА	мл. специалист	527	988 80 65
ОТДЕЛ „МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ“			
Инж. Долорес БЕЛОРЕЧКА	ст. експерт - европейски и международни институции	525	989 27 41
Д-р инж. Деница ПАНДЕВА	ст. експерт - международни проекти и дейности	525	989 27 41
Инж. Николета ДИНЕВА	ст. експерт - международни проекти и дейности	527	988 80 65
СЕКТОР „МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО“			
Инж. Спас ТОДОРОВ	началник	528	981 44 47
ОТДЕЛ „ФИНАНСИРАНЕ И ИНВЕСТИЦИИ В ДЪРЖАВНИЯ ГОРСКИ ФОНД“			
Инж. Емил МАРИНОВ	гл. експерт - финансови потоци към държавните предприятия, разчет, контрол и отчет	562	988 14 12
Росица ПЪРВАНОВА Лозина ГИЛОВА	гл. специалист гл. специалист - разплащане и отчетност в недървопроизводствените дейности	511 560	985 11 754 988 14 95
Диана ИЛИЕВА	гл. специалист - документи и регистри	559	988 82 90
СЕКТОР „ИНВЕСТИЦИИ“			
инж. Руслан МИХАЙЛОВ Теменужка ГОВЕДАРОВА	началник държавен експерт - контрол върху инвестициите	557	988 59 14 981 66 26
Инж. Оля КАВАРДЖИКОВА	гл. експерт - инвестиционна политика на държавните предприятия	561	987 15 92
Инж. Пенчо ПЕТКОВ	гл. експерт - инвестиционна политика и строителство в ДГФ	561	987 15 92
Пепа ДИМОВА	мл. специалист - отчетност на ДП	562	988 14 12

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
ОТДЕЛ „ДЕЙНОСТИ В ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Стоян КЪНЕВ Инж. Мария ДИНЕВА	началник държавен експерт - реализация, търговия, маркетинг, логистика и анализ на пазара на дървесина и недървесни продукти	524 523	987 51 43 981 40 45
Инж. Росица ХОРОЗОВА	гл. експерт - дейности в горите и земите от горския фонд	523	981 40 45
Антония ЛОЗАНОВА	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0884129943
Д-р инж. Христо ХРИСТОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия - РДГ - Шумен		0888331966
Инж. Валентин НИКОЛОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия - РДГ - Благоевград		0887002589
Инж. Борислав ДИМОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия - РДГ - Стара Загора		0888041440
Инж. Костадин СПАСОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия РДГ - Пазарджик		0889199664
Инж. Валентин ЧАМБОВ	гл. експерт - реализация, търговия, маркетинг на дървесина и недървесни горски продукти	523	981 40 45
Инж. Антон КОЛДОВ	гл. експерт - ползвания от горите и земите в горския фонд, процедури	523	981 40 45
Инж. Олег ИЛИЕВ	ст. експерт - ползвания от горите и земите в горския фонд, процедури	562	988 14 12
Инж. Елена ВЕЛИЧКОВА	ст. експерт - логистика и анализи на пазара на дървесина и недървесни горски продукти	562	988 14 12
Надежда ВИТЕВА	ст. юриконсулт		0887606228
ОТДЕЛ „КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА ГОРИТЕ“			
Инж. Илиан МУТАФЧИЙСКИ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Росен РАЙЧЕВ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Йордан ПАЛИГОРОВ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Георги КОЦЕВ	гл. експерт - икономически дейности		988 46 67

Таксацията на дивеча през пролетта на 2010 г. се проведе съгласно указанията на Изпълнителна агенция по горите, дадени с писмо № 3600-14/27.01.2010 г. В определения срок бяха проведени съвместни регионални съвещания относно органи-

СЪСТОЯНИЕ НА ДИВЕЧОВИТЕ

зацията, сроковете и методите за таксирание на дивеча с представители на ловните сдружения и беше направена необходимата подготовка за правилното провеждане на так-

сацията на дивеча както в държавните ловностопански райони, така и в ловностопанските райони, в които дивечът се стопанисва от ловните дружини.

ПРОЛЕТНО ТАКСИРАНЕ НА ДИВЕЧА

РДГ	ВИД ДИВЕЧ												
	ЕДЪР ДИВЕЧ											ДРЕБЕН	
	Бл. елен	Ел. лопатар	Сърна	Дива свиня	Дива коза	Глухар	Муфлон	Мечка	Алп. козиурог	Тиб. як	Зубър	Заек	Фазан
Берковица	174	33	952	609	0	0	0	0	0	0	0	770	120
Бургас	1168	286	1584	2847	0	0	258	0	0	0	0	958	50
Благоевград	97	79	1817	1692	5	153	183	76	0	0	0	2037	0
Варна	1038	556	809	1393	0	0	232	0	0	0	0	1530	1925
Велико Търново	1328	166	1500	1995	0	0	389	85	0	0	0	273	142
Кърджали	161	167	860	785	0	0	516	5	0	0	0	717	53
Кюстендил	186	126	749	795	28	0	100	24	0	0	0	473	0
Ловеч	799	120	960	1755	0	0	84	84	0	0	0	258	113
Пазарджик	364	170	1796	1330	288	839	207	96	0	0	0	713	0
Пловдив	865	135	1992	1323	473	299	310	113	0	0	0	1857	1496
Русе	1444	24	1101	807	0	0	0	0	0	0	0	2063	850
Сливен	605	164	1121	1225	0	0	163	7	0	0	0	1247	4180
Смолян	188	39	808	716	305	435	332	44	0	0	0	882	0
София	909	750	1160	1509	63	51	940	29	0	18	0	436	83
Стара Загора	412	0	664	767	0	0	15	52	0	0	0	643	175
Шумен	2341	119	1071	1713	0	0	37	0	0	0	0	1807	302
ДАСР по РДГ:	12 079	2934	18 944	21 261	1162	1777	3766	615	0	18	0	16 664	9489
Берковица	46	0	4100	3200	0	0	0	0	0	0	0	33 727	16 412
Бургас	370	36	2145	2964	0	0	0	0	0	0	0	16 268	1579
Благоевград	0	0	2113	3175	0	0	0	0	0	0	0	21 492	450
Варна	385	101	2137	2063	0	0	270	0	0	0	0	28 420	10 735
Велико Търново	923	0	5108	3895	0	0	63	0	0	0	0	17 096	15 061
Кърджали	101	1247	5756	4535	0	0	10	0	0	0	0	21 616	4552
Кюстендил	23	0	2842	2958	0	0	0	0	0	0	0	7678	202
Ловеч	565	0	9038	4023	0	0	0	27	0	0	0	41 837	26 955
Пазарджик	36	0	1208	1632	0	51	0	4	0	0	0	12 610	333
Пловдив	180	2	3266	2356	0	13	0	38	0	0	0	43 201	4887
Русе	677	0	2753	1353	0	0	0	0	0	0	0	42 467	9847
Сливен	625	29	2855	3324	0	0	12	0	0	0	0	27 362	6772
Смолян	425	0	4944	3485	343	961	60	180	0	0	0	11 172	0
София	84	53	6544	6303	19	9	16	31	0	0	0	10 178	1303
Стара Загора	208	0	2265	2382	0	0	37	2	0	0	0	19 580	6762
Шумен	1442	0	2718	1771	0	0	0	0	0	0	0	28 717	5313
ПАСР по РДГ	6090	1468	59 792	49 419	362	1034	468	282	0	0	0	383 421	111 163
НП „Рила“													
НП „Пирин“													
НП „Централен Балкан“													
УОГС - Петрохан	26	72	220	28	0	0	0	0	0	0	0	56	0
УОГС - Юндола	0	68	60	48	0	13	60	1	0	0	0	12	0
НСО - Кричим	0	526	0	0	0	0	0	0	0	0	0	109	28
МС - Воден	980	295	119	218	0	0	46	0	0	0	19	0	0
МС - Искър	410	480	110	210	0	0	90	0	0	0	0	0	0
МНО	5	0	19	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОБЩО ДАСР 2010 г.	13 500	4375	19 472	21 785	1162	1790	3962	616	0	18	19	16 841	9517
ДАСР 2009	12 528	3896	18 085	18 813	1077	1912	3805	625	0	18	19	16 024	9621
в % спрямо 2009 г.	7	11	7	14	7	-7	4	-1	0	0	0	5	-1
Предоставени АСР 2010 г.	6090	1468	59 792	49 419	362	1034	468	282	0	0	0	383 421	111 163
Предоставени АСР 2009 г.	6125	1347	55 917	46 039	388	830	430	281	0	0	0	370 928	98 999
в % спрямо 2009 г.	-1	8	6	7	-7	20	8	0	0	0	0	3	11
ВСИЧКО 2010 г.	19 590	5843	79 264	71 204	1524	2824	4430	898	0	18	19	400 262	120 680
ВСИЧКО 2009 г.	18 653	5243	74 002	64 852	1465	2742	4235	906	0	18	19	386 952	108 620
в % спрямо 2009 г.	5	10	7	9	4	3	4	-1	0	0	0	3	10

ЗАПАСИ В БЪЛГАРИЯ

Бяха разисквани начините за най-точно установяване на реални дивечови запаси. Направени бяха анализи на таксациите, плановете за ползване и реализирания отстрел

В БЪЛГАРИЯ - 2010 г.

ДИВЕЧ		ХИЩНИЦИ			
Яребица	Кеклик	Вълк	Чакал	Лисца	Ск. кучета
258	79	46	72	266	126
210	0	40	1089	408	74
483	759	89	9	476	115
430	0	0	620	400	200
0	0	9	245	214	25
28	62	44	31	261	60
524	62	28	2	180	26
82	28	32	120	207	17
0	0	42	2	373	85
1199	135	52	112	650	81
162	0	21	590	250	60
245	30	34	595	369	157
97	25	30	0	528	64
146	0	88	43	107	13
193	62	37	154	223	43
0	0	14	481	256	130
4057	1242	606	4165	5168	1276
31 762	514	133	2331	2305	2037
12 581	238	62	3207	1914	912
14 094	8722	109	31	1693	728
13 953	365	0	2460	2170	2405
7551	20	47	3283	2701	2651
13 678	2354	198	2383	4438	2490
10 985	1412	124	94	1340	1264
16 194	375	46	4571	3609	3131
15 015	180	33	365	1096	624
65 197	1464	59	1312	2035	1603
6118	0	33	1485	1191	2212
20 713	1391	120	3976	2124	1182
2503	1268	115	0	2617	1085
12 016	891	242	488	1755	1634
23 134	901	51	3852	2347	1254
12 024	474	26	2070	1699	2669
277 518	20 569	1398	31 908	35 034	27 881
0	0	14	0	80	12
0	0	1	0	10	0
36	0	0	2	11	0
0	0	1	0	0	0
0	0	6	0	0	0
0	0	0	0	0	0
4093	1242	628	4167	5269	1288
3680	992	609	3863	5153	1567
10	20	3	7	2	-22
277 518	20 569	1398	31 908	35 034	27 881
259 311	20 410	1673	32 441	36 743	28 602
7	1	-20	-2	-5	-3
281 611	21 811	2026	36 075	40 303	29 169
262 991	21 402	2282	36 304	41 896	30 169
7	2	-13	-1	-4	-3

през 2009 г. Особено внимание беше обърнато на данните, получени за отстреляния дивеч, като основен показател за състоянието на запаса.

От представените обзори за състоянието на дивечовите запаси по регионални дирекции е видно, че таксирането на дивеча е преминало при добре създадена организация и контрол.

При преброяването на едрия дивеч е използван методът на пълното преброяване, като най-голямата тежест дават целогодишните наблюдения. Най-точни са резултатите, подадени от ДЛС, където има постоянно присъствие на терена и се провеждат целогодишни наблюдения на местата за подхранване на дивеча, водопоища, калища и дивечови просеки, както и сватбовищата на благороден елен и елен лопатар.

Във всички ловностопански райони беше спазено изискването за едновременно провеждане на таксация в съседни ловностопански райони. В предоставените ловностопански райони таксацията се извършваше в присъствието и под контрола на служителите от ДГС и ДЛС.

Таксацията на дивеча в националните паркове беше проведена и тази година без участие на служители от съответните ДГС, ДЛС и РДГ. Данни от проведените таксации в Национални паркове „Рила“ и „Централен Балкан“ не беше представена, поради което не са посочени.

Получените резултати от таксацията се характеризират със следната картина при отделните видове дивеч.

БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Общият брой на благородния елен възлиза на 19 590, от които в държавните ловностопански райони (ДЛР) - 13 500 броя, и в ловностопанските райони на дружините - 6090 броя. В сравнение с миналата година има увеличаване с 937 броя, или с 5 %.

По-голям ръст на запасите има в РДГ - Шумен - с 227 броя (9 %), където тенденцията от предходните години за увеличаване на запаса се запазва. Налице е вече установен запас над допустимия, което предполага един по-интензивен процес на селекция и подобряване на трофейните качества на популацията основно в държавните ловностопански райони.

В сравнение с миналата година популацията на благородния елен в РДГ - Варна, се е увеличила с 225 броя (21 %).

Налице е спад на числеността на благородния елен в РДГ - Благоевград - с 34 броя (35 %) спрямо 2009 г. Липсата на прираст и същевременно спадът в числеността е тревожен факт, на който трябва да се обърне сериозно внимание при стопанисването на дивеча в тези ловностопански райони.

Половото съотношение на този вид дивеч е 1:2 в полза на женските екземпляри.

Запасът като цяло е под допустимия за страната.

ЕЛЕН ЛОПАТАР

Запасът от елен лопатар е 5843 броя, от които 4375 в държавните ловностопански райони и 1468 в ловностопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година има увеличаване на запаса с 600 броя, или с 10 %. В шест регионални дирекции има слабо намаляване, което се дължи основно на увеличаващата се численост на вълка и чакала. При този вид дивеч се констатира загуби на голяма част от прираста по тази причина.

СЪРНА

Запасът от сърна е 79 254 броя, от които 19 462 в държавните ловностопански райони и 59 792 в ловностопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година увеличаването е значително - с 5252 броя, или със 7 %. Може да се говори вече за едно общо стабилизиране на запасите на сърната в страната.

Като цяло за страната запасът от сърна е значително под допустимия.

ДИВА СВИНЯ

Дивата свиня наброява 71 200 екземпляра.

Увеличаването на запаса спрямо миналата година е с 6348 броя, или с 9 %. Този запас като цяло за страната е в рамките на допустимия. По-нататъшното увеличаване на запаса от дива свиня неминуемо ще доведе до редица проблеми, свързани най-вече с щетите, които тя нанася на селското стопанство, и вероятността от поява на заболявания от класическа чума по свинете в отделни райони с висока плътност.

ДИВА КОЗА

Запасът от дива коза наброява 1524. В сравнение с миналата година се наблюдава слабо увеличаване от 59 броя (4 %).

Общо за страната числеността на дивата коза не е реална поради липсата на таксационни данни от двата Национални парка „Рила“ и „Централен Балкан“ през 2010 година.

МУФЛОН

Броят на муфлоните е 4430, с 195 броя (4 %) повече в сравнение с 2009 година.

Налице е леко увеличаване на числеността на муфлона в РДГ - Велико Търново - с 80 броя (20 %) спрямо 2009 година.

Като цяло данните от таксацията на муфлона сочат едно относително стабилизиране на запасите в почти всички ловностопански райони.

ГЛУХАР

Общият брой на глухарите е 2824. В сравнение с миналата година общо за страната се наблюдава слабо увеличаване от 82 броя (3 %).

Тази численост на глухара не е реална поради липсата на таксационни данни от два от националните паркове за 2010 година.

Числеността в държавните ловностопански райони сочи относително стабилизиране на запаса.

ЗУБЪР

Зубрите наброяват 19, запазили са броя си спрямо 2009 г. и се стопанисват единствено в района на ДЛС „Воден“.

ТИБЕТСКИ ЯК

Броят на яковите е 18. В сравнение с 2009 г. числеността им се е запазила.

АЛПИЙСКИ КОЗИРОГ

По данни от таксацията алпийски козиорог няма. Липсва информация за числеността му в районите на националните паркове.

ДРЕБЕН ДИВЕЧ

При дребния дивеч положението за страната е следното: заек - 400 262 броя, увеличаване спрямо 2009 г. с 13 310 (3 %); фазан - 120 680 броя, увеличаване с 12 060 броя (10 %); яребица - 281 611 броя, увеличаване с 18 620 броя (7 %); кеклик - 21 811 броя, увеличаване с 409 броя (2 %).

По-голямата част от популациите на дребния дивеч обитават териториите на ловните сдружения. За съжаление част от ловните сдружения все още не разселват правилно доотгледани ловни птици в предварително подготвени местообитания. Затова много от разселените птици стават храна на хищниците и ефектът от задивечаването е минимален. Реалната численост на дребния дивеч във всички ловностопански райони ще бъде установена след провеждане на контролните есенни таксации.

ХИЩНИЦИ

Към април 2010 г. в страната обитават 2026 вълка, с 256 броя (13 %) по-малко отколкото през миналата година.

Чакалите в сравнение с миналата година общо за страната слабо са намалели - с 229 броя, или с 1 %, и броят им наброява 36 075. В 9 регионални дирекции се наблюдава увеличаване на чакала. Най-голямо е увеличаването в РДГ - Бургас - 177 броя (16 %). Тревожен се оказва фактът, че чакалът увеличава ареала си на разпространение и намира подходящи местообитания и в планинската част на ловностопанските райони и продължава да се явява лимитиращ фактор за числеността на дивеча.

Запасът от лисица е 40 303 броя. Намаляването спрямо 2009 г. е с 1593 броя (4 %).

По данни от таксацията във всички ловностопански райони обитават 29 169 скитащи кучета. В сравнение с миналата 2009 г. числеността им е намалела с 1000 броя (3 %). При тази численост на хищниците се налага изводът, че без целенасочено регулиране на популациите им възпроизводството на останалия дивеч ще бъде компрометирано.

Като цяло здравословният статус на дивеча през 2009 г. беше добър.

И в бъдеще усилията ще бъдат насочени главно срещу ширещото се все още браконьерство във всичките му форми, както и ефективна борба за намаляване на числеността на хищниците, свързана със задължителния планов отстрел във всички ловностопански райони.

Инж. Юлиан РУСЕВ

Трофейно дело

Най-добрите трофеи през 2009 г.

Показател за развитието на ловното стопанство са добитите трофеи. По линия на организирания ловен туризъм в системата на Държавната агенция по горите са ловували 5092 ловци. Големината и качеството на трофеите показват тенденция към подобряване на техните показатели, което е знак за успешното стопанисване и разви-

тие на дивечовите популации. Данните за най-добрите трофеи, добити през 2009 г., са дадени в таблица, като само при елена лопатар водещи са трофеите от територията на Ловно стопанство „Студен кладенец“ на НЛРС „Съюз на ловците и риболовците в България“.

Инж. Динко ГОСПОДИНОВ

№	Регионална дирекция по горите	Държавно ловно стопанство	Вид дивеч	Възраст	кг/гр/см	Оценка по СІС	Медал
1	Русе	Дунав	благороден елен	10	13.60	245.18	злато
2	Кюстендил	Витошко-Студена	благороден елен	11	11.70	235.94	злато
3	Шумен	Паламара	благороден елен	11	12.70	230.47	злато
1	Кърджали	Женда	елен лопатар	9	3.39	186.13	злато
2	Кюстендил	Витошко-Студена	елен лопатар	6	3.10	181.37	злато
3	Кюстендил	Витошко-Студена	елен лопатар	7	3.10	172.30	сребро
1	Кърджали	Женда	муфлон	9	91.20	217.05	злато
2	Кюстендил	Витошко-Студена	муфлон	8	86.00	212.55	злато
3	Кърджали	Женда	муфлон	10	90.90	211.00	злато
1	Берковица	Миджур	дива свиня	8	24.60	137.40	злато
2	Велико Търново	Росица	дива свиня	9	923.60	134.30	злато
3	Пловдив	Кормисош	дива свиня	12	23.90	134.20	злато
1	Русе	Сеслав	сръндак	7	539.00	148.78	злато
2	Пазарджик	Алабак	сръндак	8	450.00	138.45	злато
3	Стара Загора	Мазалат	сръндак	8	461.00	135.05	злато
1	Смолян	Извора	дива коза	8	26.00	107.40	сребро
2	Пловдив	Кормисош	дива коза	15	26.05	107.18	сребро
3	Смолян	Извора	дива коза	9	24.50	105.15	сребро
1	София	Витиня	вълк-череп	8	26.80	42.20	злато
2	Велико Търново	Росица	вълк-череп	5	26.30	41.30	злато
3	София	Витиня	вълк-череп	4	25.40	39.60	без медал
1	Велико Търново	Росица	кафява мечка-кожа	15	0.00	453.09	злато
2	Пазарджик	Чепино	кафява мечка-кожа	5	0.00	354.94	злато
3	Стара Загора	Мазалат	кафява мечка-кожа	9	0.00	350.06	злато

1	Кърджали	Студен кладенец	елен лопатар	9	3.52	203.05	злато
2	Кърджали	Студен кладенец	елен лопатар	11	3.52	199.70	злато
3	Кърджали	Студен кладенец	елен лопатар	8	83.30	190.13	злато

НОВИТЕ ПРОМЕНИ В БАЗИСНИТЕ ЦЕНИ НА ГОРСКИТЕ ИМОТИ

Доц. Даниела ГЕОРГИЕВА - Лесотехнически университет, н.с. / ст. Ивайло МАРКОВ - Институт за гората

В условията на пазарна икономика и непрекъснато повишаващи се изисквания към горите и техните многообразни ресурси стойностната оценка на горите се превръща в необходима и задължителна дейност. Действащият нормативен документ е „Наредба за определяне на базисни цени, цени за изключени-те площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд“, в която бяха направени промени (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010).

Наредбата е приета през 2003 г., но цените, свързани с оценката на горските имоти, не са променяни досега. С последните изменения се прави значителен скок в ба-

зисните цени.

Базисната цена на горския имот се формира от различни компоненти, в които участват цените на отсечения объл дървен материал, добивните разходи, разходите за създаване на насаждения, цените на земята според типа месторастене и добавки към цената на земята. Актуализацията е направена съгласно чл. 33 и чл. 34 от Наредбата за базисни цени, като средни стойности от отчетността на Изпълнителната агенция по горите за последните 3 години, като последната от тях участва с двойно тегло. Тъй като всички тези компоненти имат различен темп на изменение през годините, акту-

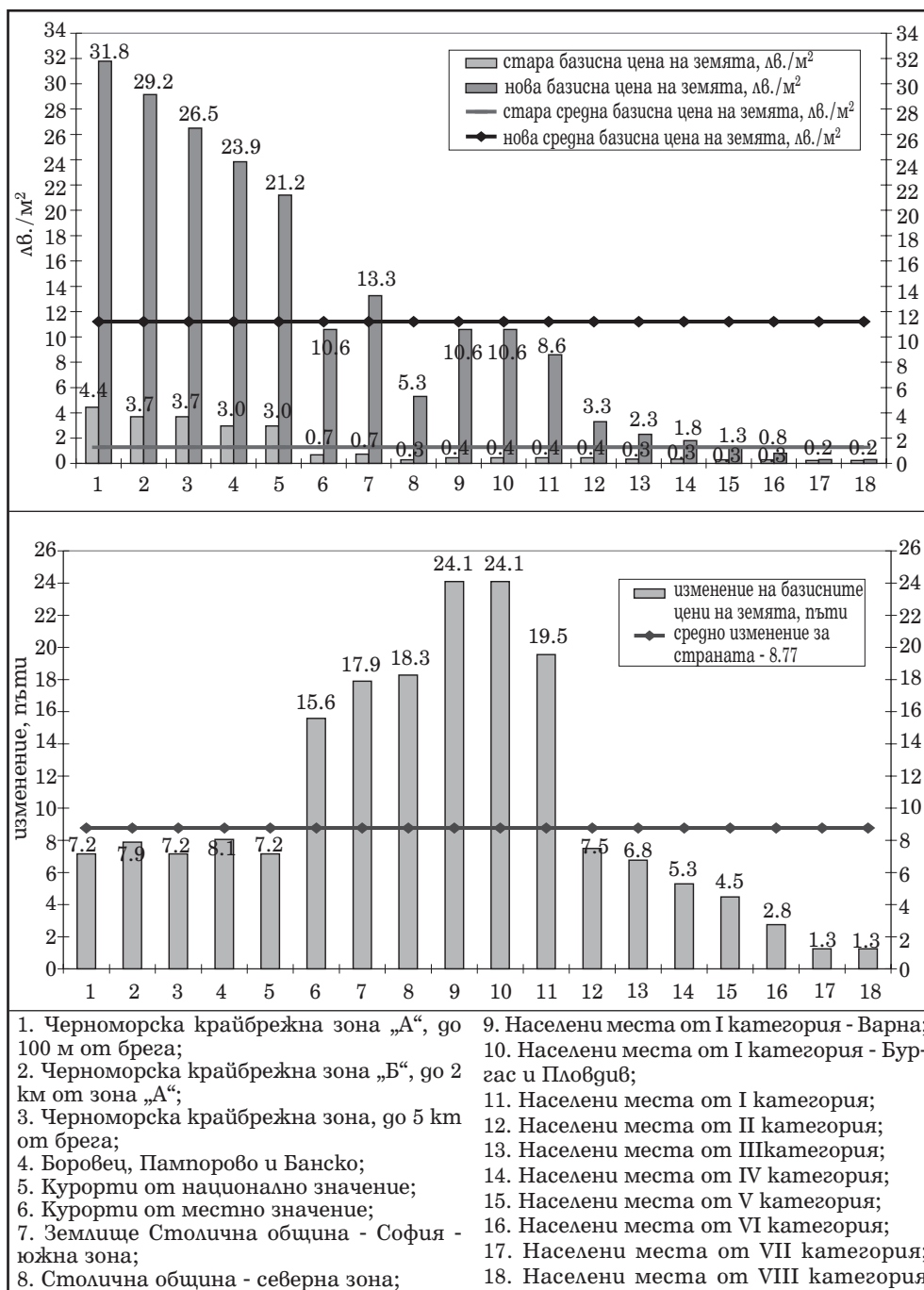
ализацията е направена със съответния темп на изменение за периода:

- 25 % за цените на земята според типа месторастене в Приложение № 1;
 - 14.6 пъти (1359 %) за добавката към цената на земята в Приложение № 3;
 - 24 % за цените на дървесината в Приложение № 4;
 - 11 % за разходите за добив в Приложения №10 и № 12;
 - 64 % за разходите за създаване на насаждения в Приложение № 14.
- Поради значимостта на този проблем направихме сравнителен анализ на новите и старите цени на горските имоти. В случая при

Таблица

Сравнителна таблица на стойностните оценки

№	Зони при оценката на гори	Базисни цени			Цени за изключване			Обща цена за закупуване и изключване		
		Стари, лв./м ²	Нови, лв./м ²	Изм., пъти	Стари, лв./м ²	Нови, лв./м ²	Изм., пъти	Стари, лв./м ²	Нови, лв./м ²	Изм., пъти
1.	Черноморска крайбрежна зона „А“, до 100 м от брега	4.44	31.80	7.2	26.21	64.26	2.5	30.65	96.06	3.1
2.	Черноморска крайбрежна зона „Б“, до 2 км от зона „А“	3.70	29.15	7.9	21.84	47.36	2.2	25.54	76.51	3.0
3.	Черноморска крайбрежна зона, до 5 км от брега	3.70	26.50	7.2	21.84	39.55	1.8	25.54	66.05	2.6
4.	Боровец, Пампорово и Банско	2.96	23.85	8.1	14.67	48.20	3.3	17.63	72.05	4.1
5.	Курорти от нац. значение	2.96	21.20	7.2	10.47	31.64	3.0	13.43	52.84	3.9
6.	Курорти с местно значение	0.68	10.60	15.6	3.98	15.12	3.8	4.66	25.72	5.5
7.	Землището на София и Столична община - южна зона	0.74	13.25	17.9	7.52	26.78	3.6	8.26	40.03	4.8
8.	Столична община - северна зона	0.29	5.30	18.3	1.25	7.56	6.0	1.54	12.86	8.3
9.	Населени места от I категория - Варна	0.44	10.60	24.1	5.21	10.22	2.0	5.65	20.82	3.7
10.	Населени места от I категория - Бургас и Пловдив	0.44	10.60	24.1	4.51	15.82	3.5	4.95	26.42	5.3
11.	Нас. места от I категория	0.44	8.60	19.5	4.16	13.72	3.3	4.60	22.32	4.9
12.	Нас. места от II категория	0.44	3.30	7.5	3.46	5.46	1.6	3.90	8.76	2.2
13.	Нас. места от III категория	0.34	2.30	6.8	2.34	3.71	1.6	2.68	6.01	2.2
14.	Нас. места от IV категория	0.34	1.80	5.3	1.99	3.01	1.5	2.33	4.81	2.1
15.	Нас. места от V категория	0.29	1.30	4.5	1.60	2.31	1.4	1.89	3.61	1.9
16.	Нас. места от VI категория	0.29	0.80	2.8	1.25	1.61	1.3	1.54	2.41	1.6
17.	Нас. места от VII категория	0.24	0.30	1.3	1.01	1.05	1.0	1.25	1.35	1.1
18.	Нас. места от VIII категория	0.24	0.30	1.3	0.87	0.91	1.0	1.11	1.21	1.1
	Средно за страната	1.28	11.20	8.77	7.45	18.79	2.52	8.73	30	3.42

Фиг. 1. Изменение на базисните цени на горските имоти

определянето на базисните цени и цените за изключване на горските имоти е взета предвид само стойността на земята, която е изчислена при следните показатели. Старата средна цена на земята според типа месторастение е 240 лв./дка, или 0.24 лв./м², като тя варира от 60 до 530 лв./дка. Коефициентът за местоположение е приет за 1, тъй като цената на земята според типа месторастение може да е с по-ниска стойност от средната, но с коефициент на местоположение над 1, горскостопанската стойност на земята се добли-

жава до цената на оценявания имот. Добавката към цената на земята от Приложение № 3 е взета според съответната зона. Ако попадат в зоните, обособени за защита от урбанизация, базисната цена на горския имот е коригирана със съответния коефициент според вида на зоната. Аналогично е подхождано при определянето на новите базисни цени и цени за изключване на горските имоти. Новата средна цена на земята според типа месторастение е 300 лв./дка, или 0.30 лв./м², като тя варира от 75 до 663 лева на декар.

Така определените стари и нови базисни цени, цени за изключване и общите цени за закупуване и изключване на горските имоти са представени в таблицата и на фиг.1-2.

Какво е изменението в базисните цени на горски имоти?

Установено е, че старата средна базисна цена на горските имоти е 1276 лв./дка, или 1.28 лв./м², а новата средна базисна цена на горските имоти е 11197 лв./дка, или 11.20 лв./м². **Т.е. базисните цени на горските имоти средно се увеличават 8.8 пъти спрямо нивото на цените от 2003 г.** (таблицата и фиг.1). Изменението на цените в така обособените зони е с различен темп, като в чисто горските райони (населени места от VII и VI-II категория) увеличаването на базисните цени е 1.3 пъти, или 30 % спрямо цените от 2003 г. (таблицата). Най-значимо е изменението на базисните цени на горските имоти, които попадат в землищата на Варна, Бургас и Пловдив - 24 пъти; населените места от I категория - 19.5 пъти; Столична община - северна зона - 18.3 пъти; София и Столична община - южна зона - 17.9 пъти; в курортите от местно значение - 15.6 пъти (фиг. 1).

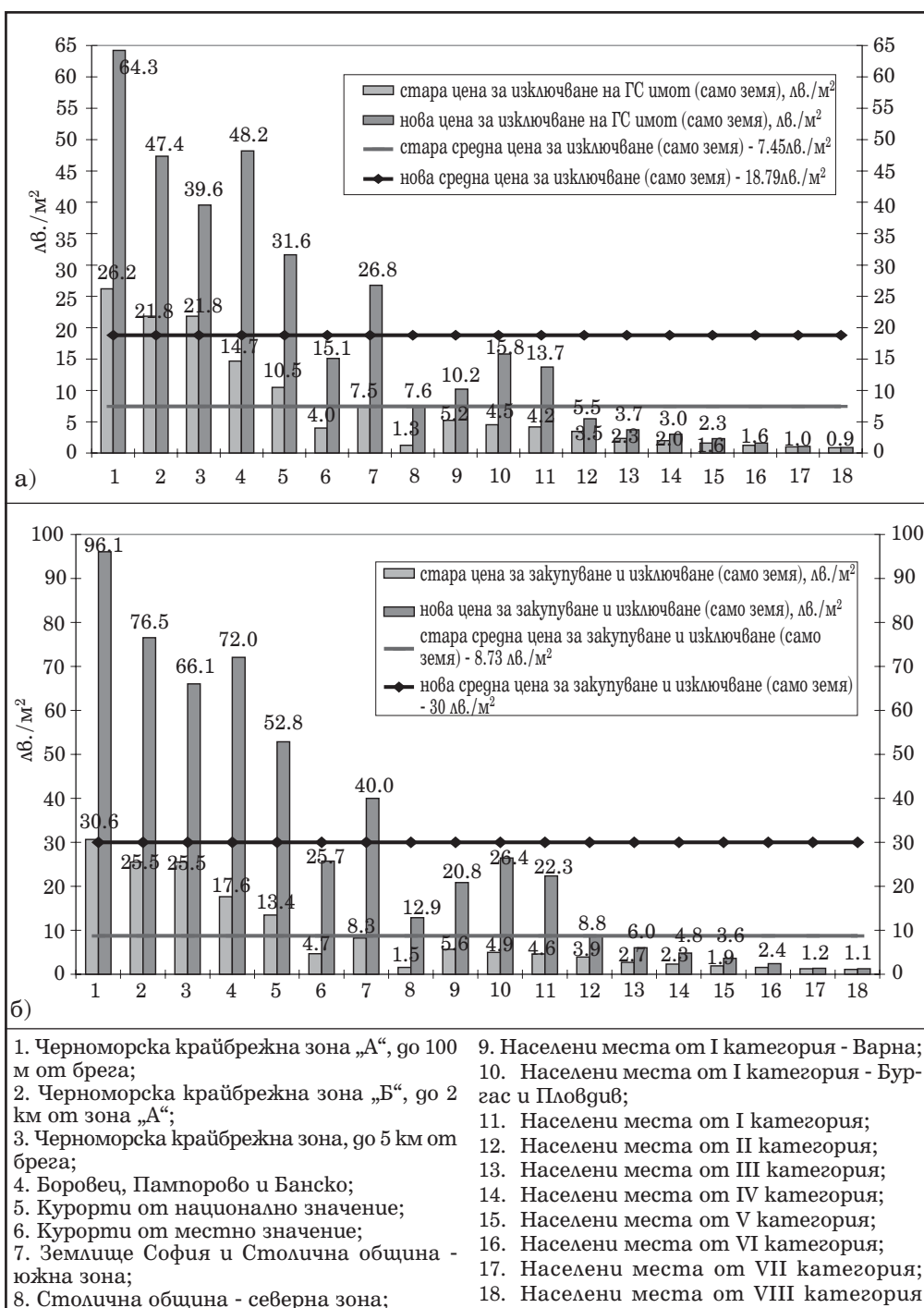
Големият ръст на базисните цени на горските имоти в тези зони се дължи на новата стойност на добавката към цената на земята от 5 лв./м², докато при старата структура на Приложение №3 се прибавяше добавка от 0.05 до 0.20 лв./м² за тези зони. Така също за населените места от I категория, в т.ч. Варна, Бургас и Пловдив; София и Столична община - южна зона, базисната цена не се увеличаваше с корекционен коефициент по Приложение № 19. С новите изменения базисната цена на имотите, които попадат в землището на София и Столична община - южна зона, се коригира с коефициент 2.5, докато за имотите, които попадат в землищата на населени места от I категория - коефициентът е 2.

Какво е изменението в цените за изключване на горски имоти?

Старата средна цена за изключване на горските имоти при създаване на нови или разширяване на строителните граници на съществуващи урбанизирани територии е 7454 лв./дка, или 7.45 лв./м², а новата средна цена за изключване на горските имоти е 18 793 лв./дка, или 18.79 лв./м². **Коемо означава, че цените, които се заплащат при промяна на предназначението върху горски имоти, средно се увеличават 2.5 пъти спрямо равнището на цените от 2003 г.** (таблицата и фиг. 2а).

И тук изменението на цените е с различен темп. Най-голямо е изменението на цените за изключване на горските имоти, които попадат в землищата на: Столична община - северна зона - 6 пъти; в курортите от местно значение - 3.8 пъти; София и Столична община - южна зона - 3.6 пъти; Бургас и Пловдив - 3.5 пъти; населените места от I категория - 3.3 пъти (фиг. 2а). Ръстът на нарастване на цените за изключване на горските имоти в тези зони се дължи на посочените вече фактори: новата стойност на добавката към цената на земята от Приложение № 3; участието на корекционен коефициент; новата структура на приложения № 3, 19 и 20.

Какво е изменението в цените за закупуване и изключване на горски имоти? Старата средна цена за закупуване и изключване на горските имоти е 8730 лв./дка, или 8.73 лв./м², а новата средна цена за закупуване и изключване на горските имоти е 29 990 лв./дка, или 30 лв./м². Откъдето следва, че **цените, които се заплащат за закупуване и промяна на предназначението върху горски имоти, средно се увеличават 3.4 пъти спрямо нивото на цените от 2003 г.** (таблицата и фиг. 2б). И тук изменението на цените е с различен темп. Най-голямо е изменението на цените за закупуване и изключване на горските имоти, които попадат в землищата на: Столична община - северна зона - 8.3 пъти; в курортите от местно зна-

Фиг. 2. Изменение на цените на горските имоти:

а) за изключване; б) за закупуване и изключване на горските имоти

чение - 5.5 пъти; Бургас и Пловдив - 5.3 пъти; населените места от I категория - 4.9 пъти; София и Столична община - южна зона - 4.8 пъти (фиг. 2б).

Въпреки измененията в базисните цени, стойностната оценка на горите не трябва да отчита единствено стойността на дървесината, а да се остойностяват и разнообразните недървесни ресурси и полезни функции на гората. В условията на пазарна икономика само

такъв подход може да направи горските екосистеми защитени от нерационално и прекомерно използване, изключването на ресурси от горския фонд, а така също да съдейства за преодоляването на отрицателните тенденции, които водят до деградация на горските масиви. Обективната и актуална оценка на горските ресурси е необходима за ефективното им и дългосрочно управление при тяхната осъдност и ограниченост.

Инж. Дочо Цоневски на 85 години

На 18 май един от емблематичните представители на механизаторите в гърводобива у нас - инж. Дочо Цоневски, навърши 85 години.

Роген в Троян, през 1949 г. завършва Горскостопанския отгел на Лесотехническия факултет на Селскостопанската академия в София. Започва работа в „Горстрой“ - Троян, а скоро след това е назначен като референт-докладчик в централното управление на горското стопанство. В края на 1951 г. е назначен за референт в енергомеханичния отгел на новото Управление „Дърводобив и транспорт“ към Министерството на тежката промишленост. В началото на 60-те години на миналия век вече е началник на Енергомеханичния отгел на дърводобива към Главното управление на горите, по-късно - Министерството на горите и горската промишленост. От 1973 г. до пенсионирането си през 1988 г. инж. Дочо Цоневски работи като началник-отгел, а след това е директор на Дирекцията „Дърводобив“ в Министерството на горите и горската промишленост.

Работата му като ръководител в централното ведомство му дава възможност да проучи основните проблеми на механизацията и рационализацията на дърводобивните процеси не само у нас, но и в страните с развито горско стопанство. Това го насочва да търси решения в специфичните условия на нашата страна - създаване и развитие на собствено производство на специализирани машини и техника за дърводобивната ни промишленост.

След закриването на специализираното предприятие за производство на дървообработващи и дърводобивни машини „Машстрой“ в Троян, инж. Цоневски предлага и отстоява идеята за създаване на малки и ефективни машиностроителни предприятия в системата на горите. В резултат на усилията на ръководения от него екип през 1963 г. се създават четири завода за ремонт и нестандартно оборудване (ЗРНО), които изиграват огромна за нашите мащаби роля за по-нататъш-

ната механизация на производствените процеси в горите у нас. Трябва да се подчертае особена заслуга на инж. Цоневски за внедряване на хидравличните стрелови кранове при товаренето на дървените материали в дърводобива, чрез които се постигна механизано товарене на практически цялото количество добивана строителна дървесина. Негов личен принос е стреловият кран „НІАВ“, монтиран към универсален колесен селскостопански трактор, да стане основна товарачна машина за дърводобива у нас. Той беше инициатор на идеята на тази основа да се разработи и да се произвежда серийно аналогичният наш стрелови кран „Шунка-5900“, като едновременно с това осигури необходимите условия за създаването на първия наш специализиран горски трактор „Шунка-80“ и на редица други наши машини за дърводобива.

Като един от ръководителите на горския сектор инж. Цоневски има голяма заслуга в нашата страна да се проведат редица международни научни и обществени прояви в областта на дърводобива. Той има основен принос за провеждането у нас през периода 1964-1966 г. на международните изпитания на горските въже-ни линии, както и на последвалия ги международен симпозиум по използване на въжените линии в дърводобива, проведен през 1968 г. в нашата страна с широко участие. Негова беше и инициативата за престижното международно професионално състезание в тази област - „Секач-76“, получило висока световна оценка.

Наред с многото си професионални прояви инж. Дочо Цоневски развива и активна дейност в НТС по лесотехника, Дружеството на лесовъдните ветерани. За цялостната му богата творческа дейност в полза на горите е удостоен с високото звание „Заслужил лесовъд“. Да му е честит 85-годишният юбилей!

Ст.н.с. I ст. д.т.н. инж. Васил ВАСИЛЕВ
Проф. Константин АСПАРУХОВ

Промени: КАДРИ, НАИМЕНОВАНИЯ, АДРЕСИ, ТЕЛЕФОНИ

до 15.06.2010 г.

Директор на РДГ - Кърджали, е инж. Тодор ЗАНГОЧЕВ.
Директор на ДГС - Чупрене, е инж. Живко ЖИВКОВ, ДГС - Първомай (РДГ - Благоевград) - инж. Димитър КОМИТОВ, ДГС - Петрич - инж. Велик СОТИРОВ, ДГС - Стара Оряхово - инж. Стоян САРОВ, ДАС „Тервел“ - инж. Цветелин МИЛАНОВ, ДГС - Хасково - инж. Николай

ЯНЧЕВ, ДГС - Харманли - инж. Веса ИВАНОВА, ДГС - Свиленград - инж. Антони ТОДОРОВ, ДГС - Ловеч - Цветелин ПЕНЧЕВА, ДГС - Хисар - инж. Слави БОГУТЕВ, ДГС - Силистра - инж. Петьо ПЕТКОВ, ДАС - Тополовград - инж. Иван ПАВЛОВ, ДГС - гр. Омуртаг - инж. Петър ЙОРДАНОВ.

Вакантна е длъжността на директор на РДГ - Пловдив.

Проф. Георги Цанков на 80 години

Проф. д-р Георги Цанков е роден на 15 юли 1930 г. в с. Рабиша, област Вудин. Израства в обществено за сираци. Гимназия завършва в София, а висше образование - в украинския град Харков, специалност „Защита на растенията“.

В страната се завръща след дипломирането през 1954 г. и постъпва на работа като специалист в Окръжното управление на горите - Варна, където неговата дейност е свързана с борбата срещу повредите от болести и вредители в широколистните гори на този район. През 1955 г. след конкурсен изпит Георги Цанков постъпва на работа като научен сътрудник в Горския научно-изследователски институт - София. Работи основно в областта на горската ентомология. Извършва дълбочени проучвания върху биологията, екологията и особеностите в развитието на масовите и нанасящи големи повреди в горите насекоми вредители - борова процесия, корояди, голям боров хоботник, зимна летораслозавивачка, гъботворка, златозадка. Голяма част от изследванията му са свързани с разработването и внедряването в горското стопанство на биологични методи, които са безвредни за горските биоценози, човека и топлокръвните животни. Получените научни и научно-приложни резултати проф. Цанков не само публикува, но и активно съдейства за тяхното използване в лесозащитната практика. Заедно със специалистите от лесозащитните станции и горските стопанства работи за внедряването на бактериални, вирусни и хормонални, безвредни за горските екосистеми, препарати и средства.

Проф. Цанков е известен учен ентомолог не само у нас, но и в чужбина. През 1982 г. е избран за председател на Постоянната комисия за биологична защита на горите към Източно-палеарктичната секция на Международната организация за биологична борба с вредителите. Под ръководството на проф. Цанков тази организация провежда няколко международни конференции - през 1986 г. в България, 1989 г. - в Грузия, 1994 г. - в Полша. На тези конференции се обсъждат и публикуват резултатите от научните изследвания и възможности за прилагане в практиката на биологични средства и методи за ограничаване на насекомните повреди в лесното и горското стопанство.

През 1970-1973 г. проф. Цанков работи в Куба, където оказва научна помощ като професор-изследовател в Университета в Сантяго де Куба. Там той подготвя 8 кубински преподаватели, написва 2 учебника за студенти по обща и горска ентомология, провежда научни изследвания и публикува 12 статии.

След 1990 г. активно сътрудничи с Университетите в

Хановер, Германия, и Патра, Гърция. С професори от тези университети и български колеги събират и обработват научни материали, които публикуват в реномирани научни списания.

Проф. Цанков се проявява като много активен, инициативен и напорист изследовател. Тези свои качества той показва със своята работа и научна продукция. През 1966 г. разработва докторска дисертация „Проучвания върху биологията на боровата процесия и мерките за борба с нея“ и придобива научната степен „доктор“. По-късно, през 1968 г., е хабилитиран за старши научен сътрудник II степен. През 1983 г. след разработване на хабилитационен труд на тема „Проучване на паразитните насекоми по зимната летораслозавивачка и боровата процесия - с оглед използването им в биологичната борба“ е избран за ст.н.с. I ст. (професор) по горска ентомология.

Публикувал е над 350 научни и научно-приложни статии в списания, сборници и периодични издания на български, английски, испански, руски и немски език.

Под негово ръководство са подготвени и защитени 5 докторски дисертации, една от които на чуждестранен докторант.

Административната и обществената дейност на проф. Цанков е значителна - завеждащ-лаборатория и секция в Института за гората, член на Научен съвет, на Специализираните научни съвети по лесотехнически науки и зоология и екология при ВАК.

По негова инициатива през 1992 г. е възстановено Българското ентомологично дружество, на което е председател до 2009 г. То обединява всички ентомолози в България, работещи в университети, институти, специалисти в селското и горското стопанство. Благодарение на инициативността на председателя дружеството на всеки две години провежда национални конференции с международно участие, отпечатва материалите от тях първоначално в научни сборници, а от 1995 г. в създаденото научно списание „Acta entomologica bulgarica“. За над 40-годишното си членство в Съюза на учените в България, секция „Лесотехнически науки“, е удостоен с почетна грамота на Съюза. Понастоящем е зам.-председател на Контролния съвет на СУБ.

Проф. Цанков е известен учен ентомолог, ползващ се с авторитет и признание от научните и практически среди в горското стопанство.

По случай неговата 80-годишнина му желаем много здраве, енергия, всеотдайност и още дълги години успешна творческа дейност.

Чл.-кор. Боян РОСНЕВ
Ст.н.с. I ст. Пламен МИРЧЕВ

Саморасляци

Директорът отишъл при горския бай Нено Балканджията и му казал:

- Бай Нено, другата седмица в горското ще идва на посещение президентът, искам всичко да е наред.

Бай Нено го уверил, че всичко ще бъде както трябва. Така и станало. Президентът пристигнал и като видял бай Нено, още от портала се запрегръщали - станало ясно, че са приятели, и срещата минала много добре.

След месец директорът отишъл при бай Нено със заръката да се подготви за посещението на руския президент. Срещата протекла по същия начин - руският президент се оказал в много добри приятелски отношения с бай Нено и отново всичко минало по най-добрия начин.

След още два месеца директорът казал на бай Нено:

- Бай Нено, ти много допринесе за доброто име на нашето предприятие, много помогнаха приятелските ти отношения с тези влиятелни хора, затова като възнаграждение те каня да отидем във Ватикана, на литургията на папата.

Така и станало - отишли на литургията, а там много народ. Бай Нено и директорът му застанали в центъра на тълпата. Литургията започнала и по едно време папата казал по микрофона:

- Бай Нено, ти тук ли си бил? Ела при мен горе.

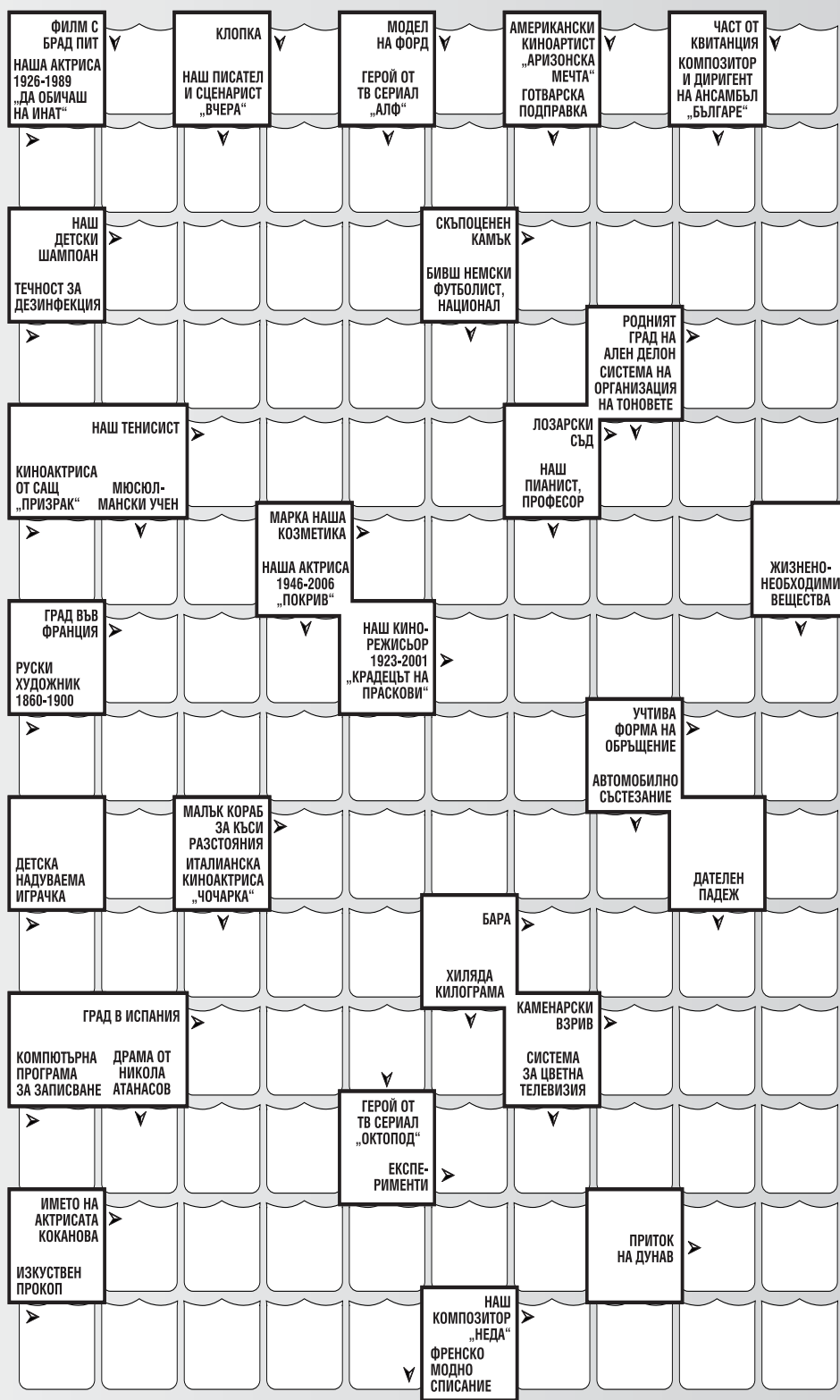
Отишъл бай Нено и когато литургията свършила, се върнал при директора, но го заварил припаднал, а хората се опитвали да го свестят. Когато дошъл на себе си, бай Нено го попитал:

- Началник, какво ти стана, защо припадна?

А директорът отговорил:

- Че си приятел с нашия президент, го приех, че сте близки и с руския президент - пак го преживях, че папата те познава - как да е, но не можах да издържа, когато един японски журналист дойде при мен, посочи към трибуната и попита:

- Кой е оня там горе до бай Нено?

РЕЧНИК: ЛОН, НЕРО, ОВЕРАТ, ОЛОТ, УЛЕМА.

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 5/2010:

ВОДОРАВНО: „Дивата река“. Расо. Алит. Лес. Камора. НИЛАНА. Ик. Тела. Адела. Емират. Левит. Ном. НАТО. Ал (Бънди). Сила. Авала. Сатен. РАМ. Бар. Наваха. Руно. Ерин (Брокович). Кисел. Ката.

ОТВЕСНО: Сирене. Емисари. Василев (Милчо). ЛАРУС. Бас. Ламинат. Не. Тока. Ита. Енол. Па. „Анар“. Тана. Рамаданов (Светослав). Век. Село. Ето. Арара. Кирил. Малахит. „Гатака“. Аламана.

За производителите на дървени къщи: Новата рендосваща машина на **Wood-Mizer** MP100

Известният производител на лентови дървообработващи машини - фирма Wood-Mizer, представя на пазара новата си разработка за профилиране на греди и производство на струговани елементи.

Новата машина, наречена Moulder/Planer MP100, представлява рендосващо устройство, което се монтира върху рамата на лентов банциг от модел LT15 или LT10. Рамата е модулна и се състои от отделни секции с

гължина 1950 мм или 2700 мм, поставени на регулируеми по височина опори. При това рендосващият вал използва същото стоманено въже за ръчно подаване напред/назад, както и банцигът LT15. Позиционирането на главата по височина също се извършва ръчно и се осъществява с ръкохватка.

Струговането става с помощта на шпиндел с четири ножа, който се задвижва от електромотор с мощност 4 kW. В комплекта, доставен от Wood-Mizer, влизат прави ножове за получаване на равна дървесна повърхност. Смяната на инструмента е лесна. Могат да се монтират фрезери за производство на гладки профилирани греди, на греди с фигурални елементи и други изделия за

строителството на дървени къщи.

Забележителното е, че собствениците на банцизи LT15 (а в Европа те наброяват над 6000) могат да закупят само рендосващото устройство и да го монтират на вече примежавана от тях рама на LT15. По този начин Wood-Mizer създава нови производствени системи и възможности за тези дървопреработватели, които вече са привърженици на търговската марка Wood-Mizer.

В този случай, ако закупите един допълнителен модул от рамата, може да монтирате едновременно режещата глава на LT15 и рендосващия вал на MP100. Тогава трупът се натоварва върху рамата, с помощта на режещата глава той се обработва до призма, след което режещата глава се изтегля в края на рамата и в работния процес се включва рендосващото устройство. При това отпада необходимостта от допълнителна операция по сваляне/натоварване на материала върху рамата, което спестява време и труд.

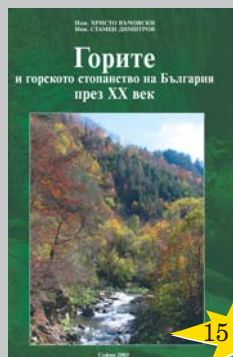
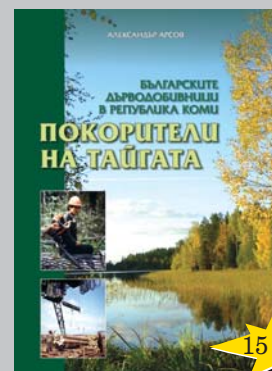
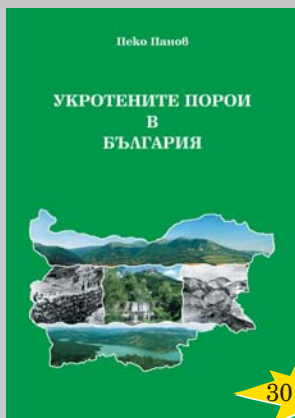
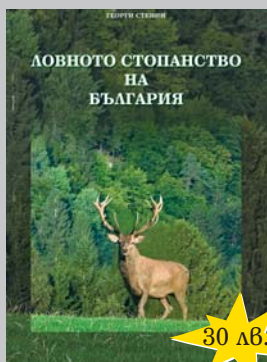

В бъдеще Wood-Mizer планира да представи на пазара усъвършенствана версия на рендосващото устройство, в която хоризонталното и вертикалното движение на режещата глава ще бъдат механизирани, а определянето на дебелината ще се извършва с електронно устройство.

Рендосващата машина MP100 открива нови възможности за производителите, които с неголеми инвестиции могат да разширят асортимента на своята продукция и да открият нови пазари, предлагайки цялата гама фасониран материал с добавена стойност за строителството на къщи и дървени конструкции от профилирани греди и различни струговани елементи.

„Екотехпродукт“ ООД
София 1186
ул. „Стар Лозенски път“ 38
тел./факс: 02/979 17 10,
тел.: 02/462 70 35, 02/963 25 59, 0899 133 107
office@ecotechproduct.com
www.wood-mizer.bg

СУШИЛНИ ЗА ДЪРВЕСИНА
КОТЛИ ПРОМИШЛЕНИ
ОТОПЛЕНИЕ

ПАЗАРДЖИК
КЛИМАТЕТ

0898 61 45 81 WWW.KLIMATET.COM

Изданията могат да се закупят от редакцията на списание „Гора“
За информация - тел.: 02 988 86 42

Wood-Mizer®
from forest to final form

Ленти за рязане на Wood-Mizer
Поставяме рекорди!

silver tip Wood-Mizer
double HARD Wood-Mizer
razor tip Wood-Mizer

20 YEARS
Wood-Mizer Europe

Екотехпродукт ООД
София 1186
ул. Стар Лозенски път 38

тел/факс: 02/979 17 10
тел.: 02/462 70 35, 02/963 25 59
0899 133 107

office@ecotechproduct.com
www.wood-mizer.bg

Larix LAMAKO и 3T

Въжената линия Larix Lamako е предназначена за извозване на дървени материали по наклон, срещу наклон и на равен терен, в полувъздушно и въздушно състояние, от сечища с малка концентрация. Въжената система е с три въжета: носещо, теглително и връщащо. Lamako е универсална, ценово изгодна въжена линия с механично задвижване на барабаните и радиоуправление, с възможност за автоматизирано движение на вагонетката. Работи с вагонетки Sherpa U 3T, Koller Uska 1,5, DOL 2t. Максимална дължина: 550 m.

Въжената линия Larix 3T е предназначена за извозване на дървени материали по наклон, срещу наклон и на равен терен, в полувъздушно и въздушно състояние. Въжената система е с пет въжета: носещо, обходно, товарно, помощно и монтажно. Монтирана е и се задвижва от земеделски трактор. Предимствата са, че отпада необходимостта от спиране на товара с връщащото въже и използването на обходно въже икономисва енергия. Използва вагонетка KOS-31. Максимална дължина: 650 m.

Параметри	Larix Lamako	Larix 3T
Базова машина	Селскостопански трактор	
Минимална мощност на двигателя, kW	70	74
Маса, kg		
Заден мост	3100	3500
Преден мост	1200	1300
Височина на мачтата, m	8	7,5
Теглителна сила, kN / (Дължина на въжето, m/mm)		
Носещо въже	45 (550/Ø16)	50 (650/Ø18)
Теглително въже	27 (550/Ø10)	-
Връщащо въже	14 (1100/Ø10)	-
Обходно въже	-	26/10 (с/без товар) (1575/Ø12,5)
Товарно въже	-	33 (220/Ø11,2)
Помощно въже	6 (1200/Ø10)	(1400/Ø8; 1100)

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД

София 1797, ж.к. „Младост“ - 2
бул. „Андрей Ляпчев“ 72
тел: 02 /8099411,
факс: 02 /8099413,
www.husqvarna.bg
e-mail: info@husqvarna.bg